

දළදා වර්ණ

මහනුවර ශ්‍රී දළදා මාලිගාව මාසිකව නිකුත් කරන ලංකාවේ වැඩිම පිරිසක් කියවන බෞද්ධ සඟරාව

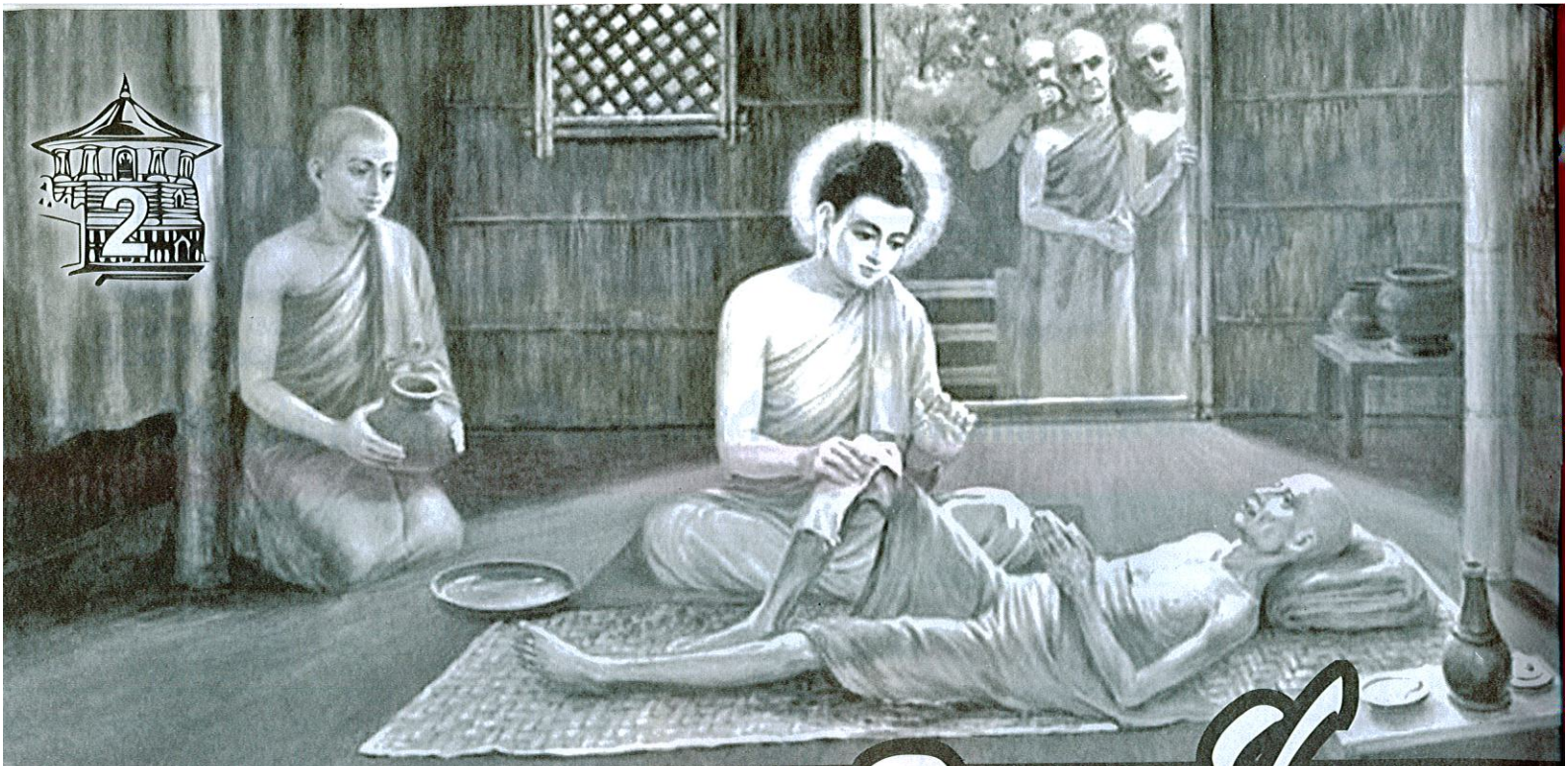
■ ශ්‍රී බුද්ධ වර්ෂ 2560 නවම් මස 10 වන කිව් දින

■ 2017 පෙබරවාරි මස 10 වැනි සිකුරාදා

■ නොමිලේ පිරිනමන දහම් පඬුරකි

■ විකිණීම සඳහා නොවේ

රෝග සුවයට අමනුෂ්‍ය බිය සමනයට දුෂ්චරිත

පහ දැක්වෙන්නේ ඔබට එදිනෙදා ජීවිතයේදී පහසුවෙන් භාවිත කළ හැකි වටිනා ආරක්ෂක ගාථා රත්නයකි.

මෙම ආරක්ෂක ගාථා රත්නය ඇතැමුන් විසින් 'දිය පිරිත' යනුවෙන්ද හඳුන්වනු ලබයි.

මෙම ගාථා රත්නයෙන් පිරිසිදු ජලය ජීවම් කරගත් විට පවා මහඟු ප්‍රතිඵල ලබාගත හැකිවීම ඊට හේතුවයි.

අමනුෂ්‍ය දෝෂ ඉවත් කරගැනීම සඳහා මෙන්ම එදිනෙදා ජීවිතයේ සෑදෙන රෝග සුවපත් කරගැනීමටද මෙම මහඟු ගාථා රත්නය භාවිත කළ හැකිය.

ආරක්ෂක ගාථාව (දිය පිරිත)

බුද්ධෙ ව ධම්මේ ව සංඝේ ව රාජං
සග්ගේ ව කාමේ ව රුජේ ව රුපං
වානේ ව පිත්තේ ව කප්පෙති දෝසං
යක්ඛේ ව භුතේ ව භයං විනාසං

සබ්බ බුද්ධානු භාවේන සබ්බ රෝගං විනස්සතු
සබ්බ ධම්මානු භාවේන සබ්බ භයෝ විනස්සතු
සබ්බ සංඝානු භාවේන සබ්බ දුක්ඛං විනස්සතු

භාවිත කරන ක්‍රමය

බුදුරජාණන් වහන්සේට මල්, පහන් පුදා සුවඳ දුම් අල්ලා, තෙරුවන් වන්දනා කිරීමෙන් පසුව පෙරා ගත් පිරිසිදු වතුර වීදුරුවක් 21 වතාවක් හෝ 108 වතාවක් ජීවම් කරගන්න. (තැඹිලි වතුර හා තෙල් ආදියද මෙලෙස ජීවම් කරගත හැකිය.)

ප්‍රයෝජන

කුඩා දරුවන්ට වැළඳෙන උණ රෝග, අජීර්ණ, නින්දෙන් බයවීම, කිරි වමනය වැනි තත්ත්වයන් සඳහා ජීවම් කරගත් වතුර භාවිත කළ හැකිය.

බඩේ අජීර්ණ, බඩේ කැක්කුම් හා බඩ දැවිල්ල පවා ජීවම් කරගත් වතුර පානයෙන් සමනය කරගත හැකිය.

බෙහෙත් ඖෂධ නිසි ලෙස ක්‍රියා නොකරන, සුව නොවන නිදන්ගත ලෙඩ රෝග ඇති අවස්ථාවක ලබාදෙන බෙහෙත් ඖෂධ සමග ජීවම් කරගත් වතුර පානයෙන් ඖෂධ ගුණ ලැබේ.

නිවාස ආරක්ෂාවට

ගල්, වැලි, අබ මුහුදු ජලය ගෙන පහන් තටුවේ තබා 108 වරක් මෙම ගාථාවෙන් ජීවම් කොට හතර කොන වැළලීමෙන් නිවසට ඇති අමනුෂ්‍ය දොස් දුරුවේ.

මෙම ගාථා රත්නය භාවිත කිරීමේදී මස් මාංස ආහාරයෙන් තොරව දෑහැම් කටයුතු කිරීම මැනවි. එසේම පස් පවින් වැළැකී නිසරණයේ පිහිටා කටයුතු කරන තරමට ප්‍රතිඵලදායකය.

මෙම ගාථා රත්නය වෙනත් ආරක්ෂක පිරිත් සමගද භාවිත කිරීමද යහපත්ය.

ශාස්ත්‍රපති රත්පත්වල විමලරතන හිමි

"මේ ලෝකයේ කවරදවත් වෛරයෝ වෛරයෙන් නොසන්සිඳෙත්. අවෛරයෙන්ම වෛරයෝ සංසිඳෙත්."

අපි සියලු දෙනාම විවිධ වූ සිතුවිලි මවමින් ඉන්ද්‍රියයන් අවදි කරමින් පසුවෙමු. මෙලෙස ඉන්ද්‍රිය අවදියෙන් සිටින අවස්ථාවේදී ඔබ තුළ සිටින "මම" රාත්‍රි හින්දුව වැටුණු පසු අතුරුදන් වී යයි. තම තමන් පිළිබඳව කිසිවක්ම නොදැන භාවකාලික මරණයට පත් වූවා සේ තද හින්දේ පසුවේ.

"මම" කියා කෙනකු ගැන නොදන්නා එම අවස්ථාවේදී ඇතිවී තිබෙන්නේ මොනවාදැයි බලන්න.

"මම" නොමැති එම අවස්ථාවේදී ඔබේ සිතුවිලි අතුරුදන් වී ඇත. එසේ නම් "මම" කියන්නේ සිතුවිලිවලට හේද?

ඉන්ද්‍රිය අවධියෙන් සිටින විට විවිධ වූ සිතුවිලි ඇතිවී නැතිවේ. එහිසා "මම" ජීවත් වන්නේ සිතුවිලිවල බව තහවුරු වේ.

"මම" කියා ශරීරය පෙන්වුවත් සිතුවිලි පෙන්විය හැකිද? නොහැකිය. සිතුවිලිවල කෙනකු නැත. "මම" කියා කෙනකු සිතුවිලිවල නැතිනම් මගේ කියා දෙයක් තිබෙන්නට හැකිද? මමත් නැති නම්, මගේ කියා අයිතියකුත් නැතිනම් "මම" අසවලාද නොවේ.

කෙනෙක් මරණයට පත්වූ පසු ඔහු වෙතින් මම නමැති සිතුවිලි ජාලාව ඉවත් වේ. ශරීරය පෙට්ටියේ ඇත. ඉවත්ව යන්නේ සිතුවිලි පමණි. සිතුවිලි යනු විඤ්ඤාණයයි. එසේ නම් "මම" කියා හැම කෙනෙක්ම පවසා ගන්නා ශරීරයේ "මම" නැත. "මම" නැති නම් මැරෙන්න කෙනෙක්ද නැත.

සිතුවිලිවල "මම" සිටින නිසා වේදනා විඳියි. පෙට්ටියේ ශරීරයට වේදනා නොදැනෙයි. එසේම තද හින්දේදීද වේදනා නොදැනෙයි. හේතුව සිතුවිලි නොමැති වීමයි. එසේ නම් තද හින්දු භාවකාලික මරණය සේම භාවකාලික නිවහට පත්වී ඇති සේ යැයි සිතිය හැක.

දුක, වේදනා, කරදර යනු වචනය, වචන අල්ලා ගන්නා නිසා

නොදන්නා කමින් දුක් විඳියි. වේදනා විඳියි. වචන යනු අකුරු කිහිපයක එකතුවකි. අවිද්‍යාව නිසා අකුරුවලින් හැදුණු වචන අල්ලාගෙන දුක් විඳියි.

වචනවලට අදාළ අරුතයකින් වෙන් වලා ගන්නා නිසා තම තමන් කෙරෙහි ඇති නිවන, සතුට සහ සැනසීම වැසී යයි.

මනසේ පහළ වන කිසිම සිතුවිල්ලක් මේ මේ යැයි පෙන්විය නොහැකිය. එය හොඳ හෝ රක සිතුවිල්ලක් විය හැක. එය ක්‍රියාවට නැංවුවහොත් දැක ගත හැකිය. අපගේ මනස හෙවත් සිත අවිද්‍යාවෙන් මුසපත්ව මවා ගත් මන:කල්පිත ලෝකයකි.

සිත පලා බැඳුවහොත් එහි ගේ දොර, ඉඩකඩම්, වතුපිටි, මිල මුදල්, මා පියන් කිසිවක් නැත. මනස රූපවාහිනී යන්ත්‍රයක් බඳුය. එහි කරන්නේ රූප මවා පෙන්වීමකි. එය තුළ කිසිවකු නැත. සිතුවිලි ජාලය නමැති මුලාවෙන් ගැලවෙන තුරු ඔබට සහනයක්, සැනසීමක් නොලැබේ.

හේතු එල දහමට අනුව සිතුවිලි පහළ වීම මම යැයි සිතාගෙන මොන තරම් දුකක් විඳිනවාද? දැන් ඔබට "මම" කියා කෙනෙක් ඔබ තුළ නැති බව වැටහෙන්නේද?

මෙය නැවත නැවතත් සිතා බලන්න. ඔබ තුළ සිටින මම කවරෙක්ද යන්න තේරුම් ගන්න. එවිට වෛරය, භ්‍රෝධය තුරන් කළ හැක. ඉන්පසු ජීවිතය සැහැල්ලු වේ. නිවන පහසුවෙන් ළඟා කරගත හැකි වේවි. ඔබ ඔබේ හදවතට සියයට සියයක්ම අවංක වන්න. රහසින් වත් පවත් නොකරන්න. තම තමාගේ සිත ඇලීම්, ශැට්ටි, මැහිම්වලට ඉඩ නොදෙන්න. දැඩි අධිජ්ඣානය, විරියය වඩන්න. අවංකවම දෙස් දැකීමින් විරියය වඩා පරම සත්‍යය අවබෝධ කරගන්න.

මල්ලිකා ගමගේ - ශ්‍රී ජේවන දහම් පාසල, බොරැස්ගමුව.

දේ දිනුගමන
මම කියා
කිසිවකු
නැති

4

මේ ආත්මයේදීම

සෝවාන් විය හැකිද?

බෞද්ධ සමාජයේ සෝවාන් ඵලය වර්තමානයේ විවාදයට භාජනය වූවක් ලෙස සැලකිය හැකිය. ඇතැම්හු තමන් සෝවාන් වී ඇතැයි ප්‍රසිද්ධියේ පවසමින් යති. මේ තත්වය නිසා, සෝවාන් ඵලයද විහිළුවට භාජනය වෙමින් පවතින බවක්ද පෙනේ. එහෙයින් සෝවාන් (සෝතාපත්ත) වීම පිළිබඳව නිවැරදි වැටහීමක් ඇති කර ගැනීම වැදගත් යැයි සිතමු. එය ඉතාම ප්‍රයෝජනවත් වනු ඇත.

ලෝකයේ තථාගත සම්මා සම්බුදුරජාණන් වහන්සේ තමකගේ පහළවීම, අති දුර්ලභ සිද්ධියකි. උන්වහන්සේ දේශනා කරන වතුරාර්ය සත්‍ය ධර්මය වටහා ගැනීමට සමත් වන්නේ බුද්ධිමත් මිනිසකු පමණි. හේ උතුම් සුභාෂිත බුද්ධි වචනය මැනවින් හඳුනා ගනී. එමෙන්ම ඊට ප්‍රතිවිරුද්ධ වූ, දුර්භාෂිත වූ, අසත්‍ය වූ පුහුදුන් විසඳුවද වෙන් කොට හඳුනාගෙන එය බැහැර කරයි. මෙය වනාහි පරම දුර්ලභ කරුණු රැසක එක්වීමකි. එය ධර්මය අවබෝධ කළ හැකි එකම එක ක්ෂණසම්පත්තිය වේ.

තථාගත සම්මා සම්බුදුරජාණන් වහන්සේ හෝ තථාගත ශ්‍රාවකයකු හෝ මුණගැසීම හා වතුරාර්ය සත්‍ය ධර්මය ශ්‍රවණය කිරීම බාහිරින් ලැබෙන දුර්ලභ කරුණු වේ. තමා

ශ්‍රවණය කළ ඒ ධර්මය අනුව නුවණින් මෙනෙහි කිරීම හෙවත් යෝනිසෝමනසිකාරය හේ සිදුකරයි. තවද ශ්‍රද්ධාවෙන් යුතුව ධර්මානුධර්ම ප්‍රතිපදාවේ යෙදෙන්නට පටන් ගනී. මෙසේ කටයුතු කිරීමෙන් කෙමෙන් කෙමෙන් තෙරුවන් කෙරෙහි ශ්‍රද්ධාව දියුණු වීමෙන් හේ සද්ධානුසාරී ශ්‍රැතවත් ආර්ය ශ්‍රාවකයකු බවට පත්වේ. හිතවූ අශ්‍රැතවත් පාඨශ්ජන භාවයෙන් නිදහස්වීමේ සුදුසුකම ලබයි.

ඉන්පසු හේ කායානුපස්සනා, වේදනානුස්සනා, චිත්තානුපස්සනා, ධම්මානුපස්සනා යන සතර සතිපට්ඨාන භාවනාව පටන් ගනී. බුද්ධානුස්සති, ධම්මානුස්සති, සංඝානුස්සති, සීලානුස්සති, වාගානුස්සති, දේවතානුස්සති ආදී අනුස්සති භාවනාවන්හි යෙදෙන්නටද පටන් ගනී. ශ්‍රද්ධා, සීල, සුනි (ධර්ම ඥානය) ත්‍යාග, ප්‍රඥා යන පංච සේඛ බල ඇතිවන්නට පටන් ගනී. ඒ තුළින් හේ දියුණුව ධම්මානුසාරී ආර්ය ශ්‍රාවකයකු බවට පත්වේ. බුදුරජාණන් වහන්සේ ඔක්කන්හි සංයුක්තයෙහි අවධාරණය කරන්නේ, ශ්‍රද්ධානුසාරී හෝ ධම්මානුසාරී ආර්ය ශ්‍රාවකයකු සිටී නම් හේ මරණයට පෙර ඒකාන්තයෙන්ම සෝතාපත්ත ඵලය සාක්ෂාත් කරන බවයි.

ධම්මානුසාරී ආර්ය ශ්‍රාවකයා තවදුරටත් දහමෙහි හැසිරෙන්නේ, ඔහු තුළ ශ්‍රද්ධා, චීරය, සති, සමාධි, ප්‍රඥා යන

“පව් කරන්නා මෙලොවත් ශෝක කරයි. පරලොවත් ශෝක කරයි. දෙලොවම ශෝක කරයි.”

ඉන්ද්‍රිය ධර්මයන් සේධබල අවස්ථාවේ සිට ඉතා සුළු වෙන් පිහිටා ක්‍රමයෙන් වැඩෙන නට පටන් ගනී.

හේ කෙමෙන් කෙමෙන් රූප, වේදනා, සංඥා, සංස්කාර, වික්ඤාණ යන පංච උපාදානස්කන්ධයන් පිළිබඳව හටගැනීම, ආස්වාදය, ආදීනවය, නිස්සරණය (නිදහස්වීම) තේරුම් ගත හැකි කෙනකු බවට පත්වේ.

හේ පටිච්ච සමුප්පාදය අර්ථ සහිතව තේරුම් ගනී. තමා තුළින්ම පටිච්ච සමුප්පාදය, ආර්ය න්‍යාය (හේතු ඵල දහම නැතහොත් දුක හැඳෙන වැඩපිළිවෙළ) දක්ක හැකි වේ.

“හේතුන් නිසා හටගන්නා වූ ස්වභාවයෙන් යුතු යමක් ඇත්ද, ඒ හේතුන් නිරුද්ධ වීමෙන් ඒ හැම දෙයක්ම යළි නූපදිනා පරිදි නිරුද්ධ වී යාම ස්වභාවයෙන් යුතු වේ” යන අවිද්‍යා මලකඩ රහිත වූ සදහම් ඇස පහළ වේ. මෙය වනාහි සෝවාන් ඵලයට පත්වීමයි. එම ඵලය සමග දස සංයෝජන (සසරට බැඳ තබන වැටි දහය) වලින් තුනක් සදහටම නිරුද්ධ වේ.

එනම් පංච උපාදානස්කන්ධය ගැන පැවැති විසි ආකාර වූ, මමය, මාගේය, මාගේ ආත්මයය යන සක්කාය දිට්ඨියන්, තේරුවන් කෙරෙහි පැවැති විචිකිච්ඡාවන්, වැරදි සීලව්‍යුහයන්ට බැඳී යාමත් (සීලබ්බන පරාමාස) සදහටම නිරුද්ධ වේ.

කේන්දර, සුඛ නැකැත්, සුඛ නිමිති රිටිවාවන් ආදිය සරණ යාමත් අයත් වන්නේ මේ වැරදි සීල ව්‍යුහයන්ටමය. මේ බුද්ධ වචනය විමසන්න.

නක්ඛත්තං පතිමානෙන්තං අත්ථො බාලං උපච්චගා අත්ථො අත්ථස්ස නක්ඛත්තං කිං කරිස්සන්ති තාරකා (1 නි. නික්ඛත්ත ජා)

නැකැත් බලා කටයුතු පසු නොකළ යුතු බව.

(11) නැකැත් බලමින් කළ යුත්ත පසු කරන්නා වූ මෝඛයා හට අර්ථය ඉක්ම යන්නේය. බලාපොරොත්තු වන අර්ථය සිදුවේ නම් එයම නැකතය. අහසේ තරු කුමක් කෙරේද?

කාම දිට්ඨ, සීලබ්පන අත්තවාද (ආත්මවාද) යන සතුරු උපාදාන (සිතින් දැඩි ලෙස ග්‍රහණය කරගැනීම) වලින් සෝවාන් විමේදී නිරුද්ධ වන්නේ දිට්ඨි හා සීලබ්පන උපාදාන පමණි. එමෙන්ම අත්තවාද (ආත්මවාද) උපාදානයේ හරය වූ සක්කාය දිට්ඨියද නිරුද්ධ වේ. එනමුත් ගින්න අයින් කළද පොළොවේ ගින්නෙහි රස්නය තිබෙන්නාක් මෙන් අත්තවාද (ආත්මවාද) උපාදානය දිගටම තිබෙනු ඇති අතර, එය රහත්වීමේදී නිරුද්ධ වී යනු ඇත. කාම උපාදාන පවත්නා හෙයින් සෝවාන් පුද්ගලයාට කාමභෝගී ගිහි දූහැම ජීවිතයක් ගත කිරීමට බාධාවක් නොමැත.

සෝවාන් ඵලයට පත්වූ කෙනා තුළ තිබෙන්නේ වතුරාර්ය සත්‍යය පිළිබඳව වන සත්‍ය ඥානයයි. දුක වනාහි ආර්ය සත්‍යයකි. එනම් ඉපදීම දුකකි. ජරාවට පත්වීම දුකකි. රෝග පීඩා වැළඳීම දුකකි. මරණයද දුකකි. අප්‍රියයන් හා එක්වීමද දුකකි. ප්‍රියයන්ගෙන් වෙන්වීමද දුකකි. කැමැති වන්නා වූ යමක් නොලැබීමද දුකකි. සැකෙවින් කිවොත් පංචා උපාදානස්කන්ධයම දුකකි යන්න ගැන ඔහු අවබෝධ කරගෙන තිබේ.

දුක් හටගැනීම වනාහි ආර්ය සත්‍යයකි. පුනර්භවය ඇති කරවන, ඒ ඒ තැන ඇල්ම ඇති කරවන, කාම තණ්හාව, භව තණ්හාව, විභව තණ්හාව යන ත්‍රිවිධ තණ්හාවෙන් එම දුක හටගන්නේය යන කරුණු ඔහු අවබෝධ කරගෙන තිබේ. දුක් නැතිවීම වනාහි ආර්ය සත්‍යයකි. එම ත්‍රිවිධ තණ්හාවම ඉතිරි නොකොට, සදහටම නිරුද්ධ කිරීමෙන් දුක නිරුද්ධ වූ යන්නේය යන කරුණ ඔහු අවබෝධ කරගෙන තිබේ.

දුක් නැතිවීම පිණිස ඇති ප්‍රතිපදාව වනාහි ආර්ය

සත්‍යයකි. ඒ ත්‍රිවිධ තණ්හාව නිරුද්ධ වීම පිණිස පවත්නා වූ එකම වැඩ පිළිවෙළක් තිබේ. එනම් ඒ සම්මා දිට්ඨි, සම්මා සංකප්ප, සම්මා වායාම, සම්මා සති, සම්මා සමාධි යන ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගය පමණක් යන්න ඔහු අවබෝධ කරගෙන තිබේ.

“සෝතාපන්න” යන වදනේ තේරුම් දෙකකි. පළමුවැන්න “ශ්‍රෝත” එනම් වේගවත් සැඩ දිය පහරක් නොනැවතී මුහුද වෙත ගලා යන්නාක් මෙන්, නිවන කරාම යන බැවින් ඒ හා සමානය යන තේරුමයි. දෙවැන්න “සෝත” යනු ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගයට නමක් හෙයින් ඊට සිත, කය, වචනය යන තුන් දොරින්ම පිළිපත් (ආපන්න) යන තේරුමයි.

සෝවාන් පුද්ගලයා තුළ සෝතාපන්නි අංග 4 ක් පිහිටයි. එනම්, ඔහු තුළ බුදුරජාණන් වහන්සේ කෙරෙහි මුල් බැසගත් ශ්‍රද්ධාව කිසිවෙකුටත්, කිසි ලෙසකින් සෙලවිය නොහැකිය. ශ්‍රී සද්ධර්මය කෙරෙහි මුල් බැස ගත් ශ්‍රද්ධාව කිසිවෙකුටත් කිසි ලෙසකින් සෙලවිය නොහැකිය. මගඵල ලාභී ශ්‍රාවක සඟරුවන කෙරෙහි මුල් බැස ගත් ශ්‍රද්ධාව කිසිවෙකුටත්, කිසි ලෙසකින්

සෙලවිය නොහැකිය. එමෙන්ම ඔහු තුළ සම්මා වාචා, සම්මා කම්මන්ත, සම්මා ආජීව යන මාර්ගාංග තුළ පිහිටන පරිදි ආර්ය කාන්තා පංච ශීලයද සුරක්ෂිත වේ. එමෙන්ම පංචානන්තරීය පාප කර්මයන් සිදු කරනු ලැබීම හෝ නියත මිථ්‍යා දෘෂ්ටියට හසුවීම කිසිලෙසකින් සෝවාන් ඵල ලාභී පුද්ගලයා අතින් සිදු නොවේ. ඔහු සතර ආයෙන් සදහටම නිදහස් වූ කෙනෙකි. (නිරය, ප්‍රේත ලෝකය, තිරිසන් ලෝකය, අසුර ලෝකය, සතර අපාය.)

මංමුලා නොවන ඔහු භවයෙහි කෙතරම් පමා වුවද, කිසිසේත් අටවන භාවයකට නොගොස් නියත වශයෙන්ම රහත්ව පිරිනිවන් පානු ඇත. බුදුරජාණන් වහන්සේ සෝවාන් ඵලය සක්විති රජකමටත් වඩා උතුම් බැව් පැවැසුවේ එබැවිනි.

එනම් ඔහු නිරය, ප්‍රේත ලෝකය, තිරිසන් ලෝකය, අසුර අපාය යන සතර අපායෙන් සදහටම නිදහස් වූ අයකු වන බැවිනි.

සත්පුරුෂයන් ධර්මයේ හැසිරෙද්දී ප්‍රීතිය වැනි උපක්ලේශයන්ට හසුවී තමන් සෝවාන්ව ඇතැයි නොධවවිය යුතුය. දොරියය අත්නොහැර ප්‍රමුණ කරන සාධු ධර්ම පිරිපුන් මනුෂ්‍යයාට සෝවාන් වීම එනම් නොපිරිහෙන ඵලයට පත්වීම ඉතා දුර නොවනු නියතය.

පූජ්‍ය අනුන්ගල්ලේ ධර්මවිජය ගිම්

“අනුන්ගේ රළු පරළු කතාත් අනුන් කළ නොකළ දේත් නොසෙවිය යුතුය. තමාගේම කළ නොකළ දේ සෙවිය යුතුය.”

මරණාසන්න මොහොතේ අරුතිවන්ත සිතුවම් රිළුඟ ආත්මයට ඔබ කෙසේ ගෙන යයිද?

මරණාසන්න මොහොත මතු උපතට බලපාන්නේ කෙසේදැයි දැනගැනීමට බොහෝ දෙනා කැමැතිය. කිට්ටු සෙනෙහෙබර ඥාතියකු මිය ගිය විට ඔහු හෝ ඇය හැසිරුණු ආකාරය අනුව සමහරු නොයෙක් අදහස් දරති.

සංයුත්ත නිකායෙහි එන චේතනා සූත්‍රයෙන් සිහිසුන්ව මරණයට පත්වීම, සිහිමුලා වී කප්රිය කිරීම, හදිසි අනතුරකින් අභාවයට පත්වීම වැනි අවස්ථාවකදී කෙනකුගේ සිත සකස් වන අන්දම ගැන නිවැරදි දැනුමක් ඇතිකර ගත හැක.

චේතනා සූත්‍රයට අනුව මතු උපතකට උපකාර වන සිතක් සකස් වීමට සිතේ ක්‍රියාකාරීත්වය තුන් අයුරකින් බලපායි. චේතනාව, කල්පනාව, සැඟව පවතින කර්මය යනුවෙනි. මේ අවස්ථා තුනෙන් එකක් හෝ ඇති විට විඤ්ඤාණය පිහිටයි. උපතක් සිදුවෙයි. හදිසි මරණයකදී සිහිසුන්ව මියෙන විට චේතනාව හෝ කල්පනාව ඇති නොවේ. අනුසය නැතිනම් සැඟව පවතින කර්ම ශක්තිය මුල්වී අලුත් භවයක උපත සිදුවේ.

චේතනාව උපතට මුල් වන අන්දම

චේතනාව කර්මය බවත්, සංඛාර යන්නෙන් අදහස් කරන්නේත් චේතනාවම බවත් ඔබ හොඳින් දනියි. ඇතැම් අය චේතනාව හැටියට තේරුම් ගෙන ඇත්තේ සිතේ

ක්‍රියාකාරීත්වයයි. මෙවැනි නිදසුනකින් චේතනාව මුල්වී කර්ම සිදුවන අන්දම විස්තර කළ අවස්ථාවක් ගැන විමසා බලමු.

“ඔබ විහාරයට වන්දනාවට යන විට ඔබ යන මාර්ගයේ කුඩා පණුවන් ඔබේ පයට පැහී මරණයට පත්විය හැකිය. ඒ සතුන් මරණයට පත්වුණේ ඔබගේ පයට පැහී වුවද එයින් ඔබට පවක් සිදු නොවේ. මක්නිසාද ඔබේ චේතනාව වන්දනාවට පත්සලට යෑම මිස සතුන් මැරීම නොවන හෙයිනි. එහෙයින් චේතනාවක් නොතිබූ මෙයින් ඔබට ප්‍රාණඝාතයද සිදු නොවේ.” මෙයට සමාන කතාවක් ධම්මපදට්ඨ කතාවේද එයි.

“පාලිත හිමියන් සක්මන් මළුවේ සක්මන් කරන විට උන්වහස්ගේ පයට පැහී කුඩා පණුවන් මරණයට පත්වේ. මේ ගැන හික්ෂුහු භාගාවතුන් වහන්සේට දන්වති. එවිට උන්වහන්සේ පාලිත රහත් හික්ෂුවක් බවත් දෙනෙන් අන්ධ හෙයින් කුඩා පණුවන් තම දෙපයින් මරණයට පත්කිරීමේ අදහස් නොවූ බවත් පවසති.” (ධම්මපදට්ඨ කතා)

කෙසේ නමුත් මෙවැනි අදහස් මුල් කරගෙන යමක් කරන විට හෝ කියන විට සිතක් පහළ වේ නම් එය කර්මයකි යන අදහස ඇතිවීම වැළැක්විය නොහැක. අප කරන හැම ක්‍රියාවකටම, හැම වචනයකටම සිත සම්බන්ධය. සිහිමකින් තොරව කිසිවක් කළ නොහැක. නිරායාසයෙන්

“මෝඛයා මට දරුවෝ ඇත. මට ධනය ඇත කියා සිතමින් උද්දුම වෙයි. තමාට තමනුත් හැරී කල කුමන දරුවෝද? කුමන ධනයද?”

ඒ තැනැත්තා මෙවැනි අභූත වෝදනාවක් කළ විට ඔහු නිහඬව සිතයි. මේ වරද මා ළඟ නැහැ. ඒත් මගෙන් පලිගන්න තමයි මෙවැනි දේ කරන්නේ. මේවාට මං කලබල වෙලා ඔහු සමග එකට එක කරන්න ගියොත් මේ වෝදනාවල කෙළවරක් නැතිවෙයි. ඒ වගේම මා මේ වරද නොකළත් සමහරවිට සමාජය මේ ගැන කතාබහ කරන්න පුළුවන්. ඒ සියල්ලට වඩා සිතේ සැනසීමක් නැතිවෙන්න පුළුවන්. මෙසේ සිතමින් ඔහු තුළ උපන් ගැටලු සහගත සිතිවිලි වැඩිදුර ගෙන නොයයි. මිනිසුන්ගේ හැටි ඔහොම තමයි යනුවෙන් සිතා ඔහු සිතේ හටගත් අමනාපය එතැනින් නවතයි.

බී නමැත්තා මේ ගැන කණ වැටුණු වහාම කලබල වෙයි. අනන්ත මෙනන්ට දුරකථනයෙන් කතා කරමින්, දන්න කියන අයට මේ ගැන කියයි. ඔවුන්ද මේ ගැන කියන දෙයින් ගැටෙන සිත තවත් දැඩි කරගනියි. ගෙදර පැමිණි පසුත් සිදුවන්නේ කෝප සිත වැඩෙන දෙය මිස සිත නිවන දෙය නොවේ. මේ අන්දමට සිත තුළ සිතිවිලි ක්‍රියාත්මකවීම

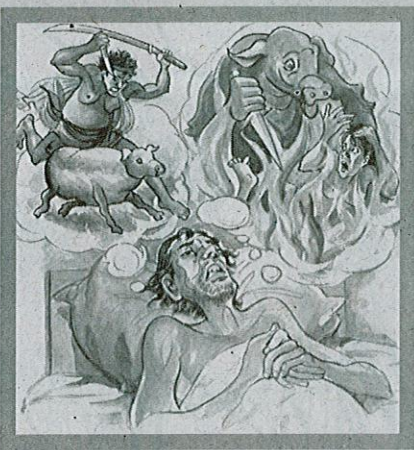
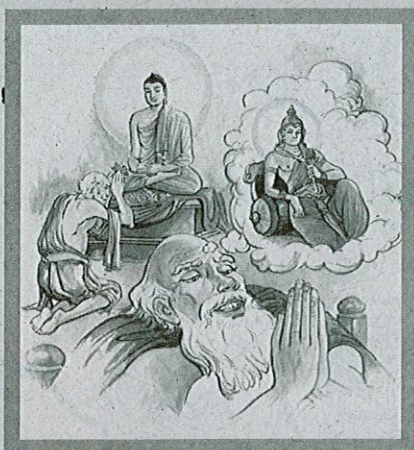
නිසා තමාට විමට ගිය හැනිය දෙගුණ තෙගුණ විමටද බැරි නැත. නිවන් මගින් ඇත්ව මෙසේ සිතිවිල්ල දිග ගැසීම තුළ වැඩෙන්නේ අකුසල් සිතිවිලියි. සමහරවිට නොසිතූ සිදුවීමක් දක්වා මේ අන්දමට සිත තුළ සකස් කරගත් සිතිවිලි සිත තුළ පැතිර යාමට පුළුවන. මෙවැනි මානසික ස්වභාවයක් නිතරම දුක පිණිස පවතියි. එවැනි සිතිවිලිවල වැඩීමක් සංවේනනික තත්වයට පත්වී මරණාසන්න සිතට යොමුවී උපතකටද බලපායි.

ඒ නමැත්තා කී අන්දමට මුල් සිතිවිල්ල අභිසංස්කරණය නොකරන්නේ නම් ඔහුගේ සිත තුළ කර්ම බලවේගයක් ඒ නිමිති කරගෙන ඇති නොවේ.

ද්වේශය මුල් කරගත් සිදුවීම යළි යළිත් සිතීමේ ප්‍රතිඵලය මෙලොව මානසික අස්වැසිල්ල නැතිවීමත්, පරලොව දුක් විපාක සඳහා සිත සකස් වී එයට අනුකූල තැනක විඤ්ඤාණය පිහිටීමත්ය.

කුසලා රම්මණයන් මුල්වීමෙන් සැප විපාක සඳහා සිත සකස් වන්නේ මේ අන්දමටයි. මෙසේ අකුසල් සිතිවිලි රැස්වුණත් කුසල් සිතිවිලි රැස් වුණත් සිදුවන්නේ එකම ප්‍රතිඵලයයි. ඒ කර්ම රැස්වීමයි. සසර දිගුවීමයි. එහෙයින් සිතක කර්ම ඇතිවන සැටින් ඒ සඳහා නැවත නැවත ගැටුමට ලක්වූ නිමිත්ත පත්වූ පරිදි දැකිය යුතුයි. එවිට අප වටා ලෝකය වැරදි ලෙස හඳුනා ගනියි. මමත්වය මුල් කරගනිමින් අවට ලෝකය වැරදි ලෙස දකින කුරු අපට ගැලවීමක් නොමැත. නිදහස්ව, නිවහල්ව ජීවත් වීමට නම් චේතනාව ඒ සැටියෙන්ම හඳුනාගත යුතුය. චේතනාව ක්‍රියා කරන අන්දම දැකීමෙන් අපට වහල් බවෙන් මිදිය හැකිය. විදසුන් වඩන යෝගියා සිහි නුවණින් මේ තතු දැක නිවහල් මානසිකත්වයකට හිමිකම් කියයි.

සුඡය පයාගල හන්ද ගිමි

මෙන් සිදුවන දෙයටද සිතේ සම්බන්ධය පවතියි. ඒ හැරුණු විට සිතා කල්පනා කොට කරන බොහෝ දේ ඵදනෙදා ජීවිතයේදී අපට මුණ ගැසෙයි. චේතනාව සිතා මතා කරන දෙය නම් මේ සියල්ල කර්ම ගණයට වැටෙයි. එසේ වූ විට කෙනකු ජීවිත කාලය තුළ මොනතරම් කර්ම රැස් කරන්ද? සාමාන්‍ය ජීවිතයේදී කෙනකු යහපත් දෙයට වඩා අයහපත් දෙය කළ හැකිය. එසේ වූ විට සාමාන්‍ය පුහුදුන් පුද්ගලයකු මහත් සේ කරන අතර ඒ සියල්ලටම විපාක දුන්නොත් සසරින් මිදීමක් සිදු නොවේ.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ පිළිබඳව මෙසේ වදාළහ. මහණෙනි, යමෙක් සත්වයා කරන සියලු කර්මවලට විපාක වින්ද යුතු යැයි කියත් නම් එය මම නොපිළිගනිමි. යමෙක් වින්ද යුතු කර්මවලට විපාක වින්ද යුතු යැයි කියත් නම් එය මම පිළිගනිමි. සියලු කර්මවලට විපාක විදීමට සිදුවුවහොත් බ්‍රහ්මචරිය වාසය නිෂ්ඵල වෙයි. (අංගු. නි. ලොණඵලවග්ග.)

මෙයින් අදහස් කරන්නේ උතුම් බඹසර හැසිරීමෙන් ලද යුතු නිවන් පසක් කරගැනීම, පුද්ගලයකු කරන සියලු කර්මවලට විපාක දීමට සිදුවුවහොත් ඉඩක් නොලැබෙන බවයි.

කෙබඳු කර්මවලට විපාක ලැබේද?

“මහණෙනි, මම රැස්කරන ලද චේතනාත්මක කර්මවලට විපාක වින්ද යුතු බව වදාරමි. සංවේතනාත්මක කර්ම විපාක විඳීමෙන් තොරව අවසන් කළ නොහැක. කළ රැස්කළ සංවේතනික කර්මවලට විපාක නොවිඳ දුක් අවසන් කිරීමක් නොවේ. (අංගු. නිකාය)

සංවේතනාත්මක කර්මවලට මිස මැරෙන මොහොතේ දකින පෙනෙන දෙයට අනුව උපතක් සිදු නොවන බව මේ දේශනාවට අනුව හොඳින්ම පැහැදිලි විය යුතුයි. සංවේතනාත්මක කර්මය යනු චේතනා සහිත කර්මයයි. චේතනා සුඛයේ පළමුවන අවස්ථාව ලෙස සැලකෙන “චේතෙති” යනුවෙන් එය සඳහන් වෙයි.

නැවත නැවත සිතීමයි.

යම් අකුසල් අරමුණක් මුල්වී එය කර්මයක් වන අන්දම දෛනික ජීවිත රටාව තුළින් මෙසේ තේරුම් ගත යුතුයි. චේතනාවේ මූලික ස්වරූපය ලක්ෂණය නැවත නැවත සිතීමයි. අභිසංස්කරණය කිරීමයි. යළි යළි සිතීම නිසා අවට ලෝකය ගැන වැරදි ලෙස සිතීමට පෙළඹෙයි. දහමේ විපල්ලාස නමින් සඳහන් වන්නේ මේ ලෙස ලොව වරදවා තේරුම් ගැනීමයි. නිදසුනකින් මේ කරුණු මෙසේ තේරුම් කරගත හැකිය.

දෙදෙනකු එක සමාන අභූත අයුතු වෝදනාවකට මුහුණ පාති. තමන් නොකළ වරදකට අනුන් විසින් වෝදනා නගන විට සිතේ සසලවීමක්, කෝපයක් ඇති වෙයි. එක සමාන ගැටලුවට දෙදෙනකු ප්‍රතිචාර දක්වන අන්දම කෙසේ විය හැකිද?

“යමක් කොට පසුතැවෙන්නට වේද යමක විපාකය කඳුළු පිරි මුහුණෙන් යුක්තව හඹමින් විඳින්නට සිදුවේ.”

ධර්මය ශ්‍රවණය කිරීමට දෙවියන් පැමිණෙනවාද?

අතිපූජ්‍ය රාජගිරියේ අරියඥාන ස්වාමීන් වහන්සේගෙන් අහමු

□ ධර්ම ශ්‍රවණය කිරීමට දෙව්වරු පැමිණෙනවාද? එසේ පැමිණෙන දෙව්වරු පින්වත් මිනිසුන්ට දර්ශනය නොවන්නේ ඇයි? දෙවියන් කැමරාවට හසු වන්නේද? එහෙම නම් මිනිස් ඇසට නොපෙනෙන්නේ ඇයි ස්වාමීන් වහන්ස? ඔබවහන්සේගෙන් පිළිතුරක් බලාපොරොත්තු වෙමු.

දෙවියන් කියන්නේ ඕප්පාතිකව උප්පත්තිය ලබන කෙනෙක්. අපි වගේ සන කයක් තියෙන කෙනෙක් නෙමේ.

නමුත්, සමාධියෙන් දෙවියන්ගේ රූපය සන කරලා දකින්න පුළුවන් කියලා බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරලා තියෙනවා. සමාධියෙන් දකින දෙවියා කියලා කියන්නේ මනුෂ්‍ය රූපයේම කෙනෙක් තමයි. මනුෂ්‍යයාට වඩා ආයුෂ්‍යයෙන්, වර්ණයෙන්, සැපයෙන්, බලයෙන් පරිපූර්ණ කෙනෙක්. ඒ කියන්නේ පින් අනුව ඒගොල්ලෝ ගිහිල්ලා උප්පත්තිය ලබනවා. එක ස්වාමීන් වහන්සේ කෙනෙක් ආරණ්‍යයක ඉන්න කොට එයාට ජේතවා මේ මනුෂ්‍ය ලෝකයේ ජීවත් වෙන

දිව්‍යාංගනාවක්. එයා මේ දිව්‍ය තලයක ඉන්න කෙනෙක් නෙමේ. මේ මනුෂ්‍ය ලෝකයේ ඉන්න කෙනෙක්. එයා අවුරුදු 65 ක් පමණ වයස කාන්තාවක්. එයා ලස්සන දිලිසෙන සුදු සාරියක්, සුදු හැට්ටියක් ඇඳලා එයාට සිංහාසනයකුත් පහළ වෙලා තියෙනවා. සිංහාසනයක් කියන්නේ මේ වගේ පුටුවක්. ස්වාමීන් වහන්සේලා පන්සල්වල ඉඳගන්නේ. මේ ආසනය මෙයාට බද්ධ වෙලා තියෙන්නේ. දන් අර ස්වාමීන් වහන්සේ සමාධියෙන් දකින කොට මේ ආසනය මත වාඩිවෙලා ඉන්න සෘද්ධියෙන් ගමන් කරන දිව්‍යාංගනාව තමයි දකින්නේ. දන් මේ මෙයා යන යන තැන පුටුවත් යනවා. පුටුව එයාට බද්ධ වෙලා වගේ තියෙන්නේ. ඒ කියන්නේ මේක අරුම පුදුම දෙයක්. කෙනෙක් විශ්වාස කරන්නේ නැහැනේ. මම එහාට මෙහාට යනකොට පුටුවත් ඇලිලා යනවද? නැහැනේ. නමුත්, මේ දිව්‍යාංගනාව පුටුවට බද්ධ වෙලා තියෙන්නේ. මේ සිංහාසනය ලැබිලා තියෙනවා. ස්වාමීන් වහන්සේ මේක හොයලා තියෙනවා. මෙයා කවුද කියලා බලනකොට මෙයා මේ ගමේම ගිටිය උපාසකම්මා කෙනෙක්. මේ ගමේම උපාසකම්මා ගිහි ජීවිතේදී එයා උපාසිකා කාලයේදී හරිම ආසයි ආසන පනවන්න. හාමුදුරුවන්ට ලස්සන සුදු රෙදි එළලා, මේ උස ආසන පනවලා ඒ අසන පනවන්න තමයි එයා වැඩි ආස. එයා දන් දෙන්න නෙමෙයි කැමැති, හාමුදුරුවන්ට ආසන පනවලා, ලස්සන සුදු රෙදි එළලා, මල් අකුරලා, එයා ඒ මැරෙන වෙලාවේ ආසන පනවන කුසලයක් තමයි මතක් වුණේ. ඒක තමයි සිංහාසනයක් වගේ පුටුවකට බද්ධ වෙලා යන යන තැනට ඒ පුටුවේ වාඩි වෙලා යන්නේ. එයා සෘද්ධියෙන් යනකොට ඒ පුටුවත් යනවා, ඒ තමයි පින්.

තවත් අපි දන්න ස්වාමීන් වහන්සේ කෙනෙක් උතුම් සමාධියෙන් බලන කොට දර්ශනය වෙලා තියෙනවා දිව්‍ය තලයේ ඉන්න දිව්‍යාංගනාවෝ ටිකක්. ඒ දිව්‍යාංගනාවෝ පිරිස ගත්තොත් ඒගොල්ලෝ මලින් හැදිලා තියෙන්නේ. අපි වගේ මේ රෝම කුප එයාට නැහැ. හොඳ සුදු විනිවිද පෙනෙන පොලිතින් එකක් අරගෙන පොලිතින් එකට රෝස පාට ඕකිඩි මල් පුරවන්න. රෝස පාට ඕකිඩි මල් සම්පූර්ණයෙන්ම පිරවෙවහම දන් මෙතන ඉඳන් බලද්දී ජේත ස්වභාවයක් තියෙනවා නේද? ඒ දිව්‍යාංගනාව ඒ වගේ. මලින් හැදිලා තියෙන්නේ.

ඒ කියන්නේ බුදුරජාණන් වහන්සේට මලින් කරන පූජාවන් මැරෙන වෙලාවේදී මතක් වුණොත් ඒ ඕනෑම කෙනෙක් මලින් හැදුණ දෙවියෙක් වෙලා උපදියි. ඒ වගේ කළා වූ කුසලයට අදාළව තමයි ප්‍රතිසන්ධිය සකස් වෙන්නේ.

එක ස්වාමීන් වහන්සේ නමක් ගිටියා ඒ ස්වාමීන් වහන්සේ අපවත් වෙන වෙලාවේ සතර

"දෙවු වහාම කිරි නොමිදෙන්නාක් මෙන් කෙනෙකු විසින් කරන ලද පව වහා හොමෝරයි. වය අව යට වූ ගිහි පුපුරක් මෙන් ඔහු දවමින් පසුපස ලුහු බඳී."

අපායෙන් මිදිලා ගිවියේ නැහැ. එයා අනතුරකට ලක්වෙලයි අපවත් වෙන්නේ. අනතුරට ලක් වෙද්දී එයා දැඩි විදිහට ගැටෙනවා ඒ අනරතුරේදී. ඒ ගැටෙන වෙලාවේ එයා එකපාරටම ගිහිල්ලා සතර අපායේ සද්ධන්ත ප්‍රේතයෙක් වෙලා උපදිනවා. මොකද ප්‍රේත ලෝකෙන් ඉන්නවා සද්ධන්ත ප්‍රේතයෝ, පිනෙන් වැඩි ප්‍රේතයෝ ඉන්නවනේ. උපාදානය සකස් වුණේ එතැනට. නමුත්, පින වැඩියි. ඒගොල්ලෝ අනිත් අයට වඩා අඩි 8 ක්, 10 ක් උස සද්ධන්ත ප්‍රේතයෝ. ඒ ප්‍රේතයෝ දක්කහම අනිත් ප්‍රේතයෝ පලා යනවා. මේ වගේ සද්ධන්ත ප්‍රේතයෙක් වෙලා ඒවා ඉපදුණේ. මෙයා මෙහෙම ඉපදිලා ඊට පස්සේ කොහොම හරි පින් අනුමෝදන් වෙලා (දැඩි විදිහට සිල් රැකපු කෙනෙක් මෙයා. අනතුරින් මැරුණ නිසයි එකපාරට එයා එතැනට වැටුණේ. නමුත් පින තිබ්බා හොඳට.) මෙතැනට ගිහිල්ලා සශ්‍රීක දෙවියෙක් වෙලා උපදිනවා. ඒ දෙවියා එරම්භියා ගොතාගෙන ඉන්න ස්වභාවයෙන්ම දඹ රත්තරන්වලින් කලා වූ දෙයක් වගේ තමයි තියෙන්නේ. දඹ රත්තරන්. ඒ කියන්නේ එයාගේ ඇඳුම් පැළඳුම් තියෙනවා. ඒ සියල්ලම දඹ රත්තරනින්ම කොටලා වගේ. විශාල රත්තරන් තැටියක් අරගෙන ඒ තැටියේ කොටන්නකෝ ඇඳුමක්. ඒ වගේ තමයි එයාලට එන ඒ පාට. රනින් සැදුණා වූ දඹ රත් දෙවියෙක් වගේ තමයි පෙනුම. කලා වූ, කුසල්වලට අදාළව උපදින තැනදී ඒ ඒ ස්වභායන් තමයි ගන්නේ.

බුදුරජාණන් වහන්සේ මාලබාරි දෙවියා ගැන කියනවා. බිරින්දෑවරු ඒ කියන්නේ දිව්‍යාංගනාවෝ පන්සියයක් එයාට ලැබෙනවා. එයා ඉපදෙන වෙලාවේ. ඒ එයාගේ පින. ඒ දිව්‍යාංගනාවෝ පන්සිය දෙනා මොකද කරන්නේ? හැමදාම නන්දන උයනට ගිහිල්ලා මල් අහුල අහුලා අර දෙවියන්ව මලින් වට කරනවා. ඒ එයාගේ පින. ඒ වගේ කරන පිනට අදාළව ඒවා සකස් වෙනවා. ඉතින් එහෙම තමයි. අපි මැරිලා දිව්‍ය තලයේ උප්පත්තියක් ලැබුවොත්, ඒ දෙව්වරු මේ වෙලාවේ අපි කියන බණ අහගෙන අනන්තවත් ඇති. මොකද දිව්‍ය ශ්‍රෝතවලින් ඒගොල්ලන්ට මේ බණ අහන්න පුළුවන්. දිව්‍ය චක්ඛිවලින් ඒගොල්ලන්ට මේ දේ දකින්න පුළුවන්. නමුත් දිව්‍ය ලෝකය කියන්නේ කාම පුරයක්. මනුෂ්‍යයන්ට දුක කියන කාරණය ප්‍රකටයි. මනුෂ්‍යයාට දුක ප්‍රකටයි. නමුත් දෙවියාට ප්‍රකට

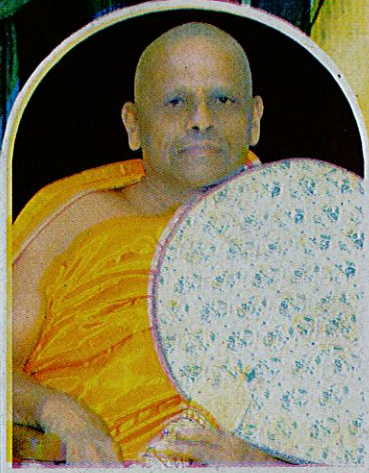
නැහැ. දෙවියාට දුක ප්‍රකට නැහැ. මොකද ඒගොල්ලන්ට පින වැඩියි. පින වැඩි නිසා දුක ප්‍රකට නැහැ. ඒගොල්ලන් හම්බ කරලා උසලා පිහලා නෙමෙයි කන්නේ. ඒගොල්ලන්ට පිනට සියල්ලම ලැබෙන්නේ. එයාට අයිස් ක්‍රීම් එකක් වළඳන්න ඕනේ කියලා හිතූණොත් ඒ වෙලාවේම එයාලා ඒ අයිස්ක්‍රීම් එක වළඳනවා. ඒ සැපයෙන් තෘප්තිමත් වෙනවා. එහෙම නැත්නම් කඩට ගිහිල්ලා අයිස් ක්‍රීම් එකක් ගේන්න ඕනේ නැහැ. දෙවියාගේ පින අනුව තෘප්තිමත් වෙනවා. පිනෙන් වැඩි දෙවියන්ට දුනෙන්නා වූ රසය වැඩියි. දුන් කෙනෙක් හම්බන්නොට පොළට ගිහිල්ලා අයිස් ක්‍රීම් එකක් කනවා රුපියල් දහයක් දීලා. තව කෙනෙක් කාගිල්ස් එකට ගිහිල්ලා රු. 200 ක් දීලා අයිස් ක්‍රීම් එකක් කනවා. දෙන්නම කන්නේ අයිස් ක්‍රීම්. නමුත් දෙන්නා කන අයිස් ක්‍රීම් දෙකේ රස දෙකක් තියෙනවා නේද? ඒ වගේ පිනෙන් වැඩි දෙවියාට ලැබෙන

සැපය වැඩියි. පිනෙන් අඩු කෙනාට අර සැපය ලැබෙන කොට දුනෙන්නා වූ සැපය අඩුයි. ඉතින් මේ වගේ මනුෂ්‍ය ලෝකයේ වගේ පන්ති හේදයකින් තමයි මේ දෙවියොත් වෙන්නේ.

ඉතින් ඒ වගේ දෙවියන් අර කාමයන් තුළ ජීවත් වෙන නිසා, සැපය වැඩි නිසා ධර්මයට හිත යොමු කරන්න අවස්ථා ලැබෙන්නේ නැහැ. නමුත් මාර්ගඵලලාභී දෙවියන්ට ඕනම වෙලාවක අනුන්ගෙන් ධර්මයක් අහලා ඒ ධර්මය නුවණින් මෙනෙහි කරලා නිවන් අවබෝධ කරගැනීමේ ශක්තියක් තියෙනවා. කාමයන්ට බර වූණ දෙව්වරු මෙවැනි ධර්ම දේශනාවලට හිත යොමු කරන්න තියෙන අවස්ථා අඩුයි. මොකද ඒගොල්ලන්ට දුක ප්‍රකට වෙන්නේ නැහැ. දිව්‍ය ලෝකයේ තියෙන ස්වභාවයක් තමයි ඒක.

ධර්ම ගවේෂක

"තමාට පිහිට තමාමය. වෙන කවරෙක් තමාට පිහිට වේද? තමා මනාව දැමුණු කල දුර්ලභ වූ පිහිටක් ලබන්නේය."

සියලු දුකින් හිඳහස් වීමට හේ

දුකකයනී සත්‍යය මැනවින් ආවබෝධ කළ යුතුය

දේශනායාතේන් - චන්ද්‍රවත්ත හයගිරි විජයසූර්‍යදර්ශන විහාරදායකර්මයාණි, අවිනිශ්චිත ඕදුලු මුනියංගණ හාමිච්චා විහාරාධිපති, ශ්‍රී දළදා මාලිගායේ අභිවාදනාභි, අභිගෞරවනාභි
 වර්තමානාදි ධර්මසිද්ධි ශ්‍රී පඤ්ඤානන්ද ඤාණරතනානිධානා චාරිතාචාර්යවංශිනා අග්‍රාචාර්යාලී චෛතනියාදී අමරිති චාරිතාභි හාමිච්චාදී චෛතනියාදී චාරිතාභිභි චාරිතාභි

"ඉදං ඛො ජන හිකඛ්වෙ, දුකං අරියසච්චං: 'ජාතිපි දුකං ජරාපි දුකං ව්‍යාධිපි දුකං මරණම්පි දුකං අප්පියෙති සම්පයොගො දුකං පියෙති විප්පයොගො දුකං යම්පිච්චං හ ලහති තම්පි දුකං සභිඛිත්තෙන පඤ්චුපාදානකඛරො දුකං'." (සංයුක්ත නිකාය)

පින්වත්නි,

දුකකයනී සත්‍යය වනාහි ඉපදීම දුකක්ය, ජරාව දුකක්ය, ව්‍යාධිය දුකක්ය, මරණය දුකක්ය, අප්‍රියයන් හා එක්වීම දුකක්ය, ප්‍රියයන්ගෙන් වෙන්වීම දුකක්ය, කැමති දැය නොලැබීම දුකක්ය. සැකෙවින් ගත් කල පඤ්චුපාදානස්කන්ධයම දුකක්ය. රූප, වේදනා, සංඥා, සංඛාර, විඥාන යනු පඤ්චුපාදානස්කන්ධයයි.

"සියල්ලේ දඬුවමට තැනි ගනිත්. සියල්ලේ මරණයට බිය වෙත්. ඒ නිසා තමා උපමා කොට සිතා අනුත් නොනැසිය යුතුය. නොනැසේවිය යුතුය."

බුදුරජාණන් වහන්සේ ශරීරයට අධික සැප ගෙන දෙන්නා වූ කාමසුඛල්ලිකානුයෝගයෙන් හා අධික දුක් ගෙන දෙන්නා වූ අඝ්ඛිලමොනුයෝගයෙන් අවබෝධ කොට ගත නොහැකි වූ පරම සත්‍ය වූ චතුරායී සත්‍යය ධර්මය, මධ්‍යම ප්‍රතිපදාව නම් වූ ආර්යඅෂ්ටාංගික මාර්ගය තුළින් පෙර නොඇසූ විරූ දහමිහි ඇස පහළ වී, නැණ පහළ වී, පැන පහළ වී, විදු පහළ වී, එළිය පහළ වී දුක්ඛායී සත්‍යය ඇතුළු සතර ආර්ය සත්‍යයම මැනවින් අවබෝධ කොට ශ්‍රී සම්බුද්ධත්වයට පැමිණ වදාළ සේක.

ලෝක සත්වයා කෙරෙහි පහළා වූ මහා කරුණාවෙන් සාරාසංඛ්‍යා කල්ප ලක්ෂයක් මුළුල්ලේ ඉතා දුක් සේ, දාන, ශිලාදී සමතිස් පෙරැමිදම් පුරමින් පරම සත්‍ය වූ චතුරායී සත්‍ය ධර්මය අවබෝධ කොට, ශ්‍රී සම්බුද්ධත්වයට පැමිණ බරණැස ඉසිපතනයට වැඩමවා, පස්වග මහණුන් සහිත දසදහසක් සක්වල දෙව්බඹුන්ට පෙර නොඇසූ විරූ දුක්ඛායී සත්‍යය, දුක්ඛසමුදයායී සත්‍යය, දුක්ඛනිරෝධායී සත්‍යය, දුක්ඛනිරෝධගාමිනීප්‍රතිපදායී සත්‍යය යන චතුරායී සත්‍ය ධර්මය තමන් වහන්සේ විසින්ම වෙසෙසින් අවබෝධ කළේමිසි ප්‍රකාශ කොට, මේ සෝර කටුක සසරින් ගැලවීමට ඇති එකම මග මැදුම් පිළිවෙත නම් වූ ආර්යඅෂ්ටාංගික මාර්ගයට බව පෙන්වා වදාළ සේක.

ජාති, ජරා, ව්‍යාධි, මරණ ශෝක, පරිදේව, දෝමනස්සාදී අනේකප්‍රකාර දුක්ඛයන්ට පාත්‍ර වෙමින් සියලු ලෝක සත්වයෝ භයංකර කටුක දුක් ගෙන දෙන්නා වූ නරකය, තිරිසන් අපාය, ප්‍රේත අපාය, අසුර අපාය යන සතර අපායන්හි ඉපදෙමින් සසරෙහි සැරිසරති. චතුරායී සත්‍යය ධර්මය අවබෝධය පිණිස යොමු නොවී, සියලු දුකින් නිදහස් වූ නිව්‍යාණ සුඛය ලබාගත නොහැකිය. චතුරායී සත්‍යය ධර්ම මාර්ගයට යොමු වූ පුද්ගලයාට සෝවාන්, සකාදාගාමී, අනාගාමී, අරහත් යනාදී මාර්ගයන්ට පිවිස නිවන් දැකීමට හැකි වේ. සෝවාන් ඵලය ලබා ගැනීම චතුරායී සත්‍ය අවබෝධයෙහිලා ඇතිවන ප්‍රථම ඵලයයි. සෝවාන් ඵලයට පත් වූ තැනැත්තා මෙම සසරෙහි සත්වරකට වඩා කුප්‍රදී, උතුම් චතුරායී සත්‍යය අවබෝධය තරම් සැපතක් ලෝක සත්වයාට තවත් නැත්තේය. යමෙක් චතුරායී සත්‍යය අවබෝධ නොකර ගත්තේ නම් ඔහුට කිසිදා කිසිදු ආකාරයකින් සසරේ ඇති දුක්ඛිනි නිවාගත නොහැකිය.

මෙම උතුම් චතුරායී සත්‍යය ධර්මයේ පළමුව සඳහන් වන දුක්ඛායී සත්‍යය නම් රූප, වේදනා, සංඥා, සංස්කාර, විඥාන යන මේ පංචුපාදානස්කන්ධයයි. පඨවි, අපෝ, තේජෝ, වායෝ ආදී ඔෆලාරික ධාතු සමූහය රූපස්කන්ධය නම් වේ. සිතට දැනෙන, සිතීන් දන හැකි සියලු අරමුණු වේදනාස්කන්ධයයි. සංඥා යනු දැනීමයි. විඥාන යනු සිත් සමූහයයි. සිතුවිලි උපදින්නේ ඇස, කන, නාසය, දිව, කය, මනස යනාදී ද්වාර සයෙනි. මෙම විඥාන සමූහය වක්‍රුරාදී ඉන්ද්‍රියන්ගෙන් ප්‍රකට වේ.

ඉපදීම, ජරාවට පත්වීම, ලෙඩ වීම, මරණයට පත් වීම, ප්‍රියයන්ගෙන් වෙන් වීම, අප්‍රියයන් හා එක්වීම යනාදී මුළු පංචස්කන්ධයම දුකක් බව බුද්ධ දේශනාවයි. මව්කුසක පිළිසිඳ ගත් තැනැත්තාට, පිළිසිඳ ගත් තැන් පටන් ඉපදෙන තැන දක්වා කාලය තුළ අපමණ වූ දුක් විඳීමට සිදු වේ. මව්කුස තුළ ඇති මහත් අපවිත්‍ර දැයේ ගිලී වාසය

කිරීමට සිදුවන හෙයින් මව්කුසක විසීම වනාහි නරකයක වසන්නාක් වැනිය. දුගඳ අපවිත්‍ර මව්කුසෙහි කළලයක් වශයෙන් පිළිසිඳ මහත් දුක් වේදනා දස එකඩ මසක් පුරා විඳිය යුතුව පවතී. මව්කුසින් බිහිවන්නේ ද අපමණ දුක් වේදනා මැද්දේය.

ජරාව ද මහත් දුක් කන්දරාවකි. බාල විය ඉක්ම කුරුණු වියට පත්වීම මහත් සතුටක් ගෙනදුන්නත් කෙමෙන් වැඩිවියට පත්වෙමින් තරුණ විය ඉක්ම යන්නේය. දවසින් දවස ජරාවට පත්වෙමින්, වර්ණයෙන් පිරිහෙමින්, ශක්තියෙන් දුර්වල වෙමින් මහලුව ගිය තැන ඇඟ රැළී වැටී ඇට දිරා ගොස් අබල දුබල භාවයට පත්ව ජරාවට පත්ව අවසානයේ හැම ඉන්ද්‍රියක්ම දුර්වල බවට පත් වෙයි. කොපමණ මිළ මුදල් තිබුණත්, ධන ධාන්‍ය තිබුණත්, රූප සම්පත්තිය තිබුණත් ඒ ගෙවී යන රූප ස්වභාව ආපසු ඇති කර ගත නොහැකිය. කය පමණක් නොව කොපමණ නැණවතෙකන් වුවත් මනස ද දුබලව ගොස් සිහිනුවණ නැතිව යාම සිදු වේ.

ලෙඩවීම ද මහත් දුකකි. හැම රෝගයකටම ආකරයක් වන ශරීරය දිරාපත්ව පිළිකුලට ද, රෝගයන්ට ද පත්ව ශක්තියෙන් පිරිහී යයි. ලෙඩක් වැළඳුන විට රෝගයෙන් පීඩාවට පත්ව දරුණු දුක් විඳීමට සිදු වේ. මනුෂ්‍ය ජීවිතය රෝගයන්ට නිධානයක් බඳුය. 'ආරෝග්‍යා පරමා ලාභා' යනුවෙන් බුදුන් වහන්සේ දේශනා කොට වදාළේ රෝග දුකෙහි ඇති අපමණ දුක් කන්දරාව නිසා දුකින් මිදීම පරම ලාභයක් කොට සලකාගෙනය. රෝගයන්ගෙන් නිදහස් වීම තරම් ලාභයක් තවත් නැති තරම්ය. ජීවිතයේ නියම ඵල හා ධර්මාවබෝධය ලද හැක්කේ නිරෝගීව සිටිය හොත් පමණකි.

මෙසේ ජීවිතය පුරාවට සසරේ අනිත්‍ය බව සිතමින් තෘෂ්ණාවෙන් මිදෙමින් උපතත් මරණයත් නැතිකර ගැනීමේ චේතනාවෙන් අකුසලෙන් මිදී ධර්ම මාර්ගයට පිවිසීමට යත්න දැරීමට උත්සාහයක්, වීර්යයක් නොගන්නා සත්වයා යළි යළිත් භවයෙහි ඉපදෙමින්, මැරෙමින් දුකෙන් දුකට පත්වෙයි. ජරාවට, ලෙඩට, දුකට පත් වූවන් විඳින දුක කොපමණ දැයි කිව නොහැකි තරම්ය. මොහොතකට නමුත් රෝහලකට ගිය විට ගිලන්ව ප්‍රතිකාර ලබමින් ලෙඩ දුකින් පීඩා විඳින සත්වයන් කොපමණ සිටින්නදැයි සියැසින්ම දැකබලා ගත හැකි වේ.

මරණය ද මහත් දුකකි. මරණය තුළින් දරුමල්ලන්, නැහිතවතුන් ආදී සෑම සම්බන්ධකමක්ම නැති වී යයි. කොපමණ බලයෙන් ඉස්මතුව සිටියත් ජරා ව්‍යාධි ආදියට පැමිණ මරණයට පත්වීම කෙසේවත් වළකා ගත නොහැකිය. කුලවතෙකු වුවත්, කුලහීනයෙකු වුවත්, ධනවතෙකු වුවත්, ධනහීනයෙකු වුවත්, බලවතෙකු වුවත්, කිසිම බලයක් නොමැත්තෙකු වුවත් එක සේ මරණයට පත් වේ. ඒ හැමදෙනාටම තරාතිරම කෙසේ වුවත් අටලෝදහමට අනුව මරණය නියතමය. මරණයට පත්වූන විට කිසිදාක තමන් රැස්කළ කිසිවක් ගෙනයාමට ඉඩ ලැබෙන්නේ නැත. එසේම තම ප්‍රියාදර දරු මල්ලන්ගෙන් හා රැස්කර ගන්නා ලද ධනයෙන්, සියලු සම්පත් වලින් බැහැරව මරණය වැළඳගන්නට සිදුවේ.

"ශම් තැනක සිට පවේ විපාකයෙන් මිදිය හැකිද වඩදු තැනක් අහසෙහිත් නැත. මුහුදු මැදක් නැත. පර්වත කුහරයකවත් නැත. වඩදු බිම් පෙදෙසක් ලොව කොහේවත් ඇත්තේ නැත."

බොහෝ දෙනාට ජීවත්ව සිටින කාලය පුරාවට කිසිවක් අතහැර යන්නට සිදුවන බව නොසිතෙනු හෙයින් ජීවිතය හැර දමා මරණයට පත්වන මොහොත ළඟා වූ විට සිදුවන්නේ බලවත් දුකයි. බොහෝ දෙනා තමන් කරා මරණය ළඟා වන්නට පෙර තමන් වචනි දුකඛිත තත්ත්වයකට පත්වෙතැයි සිහිකිරීමට කිසිදු ආකාරයකින් කැමති නැත. තමන්ගේ හිතවත් නෑසියන් තමන් හැරයන අවස්ථාවකදී වුවද තමන්ට එකී සනාථන ධර්මය වැළඳගැනීමට සිදුවන බව නිකමට වත් සිහිපත් වන්නේ නැත. මරණය වනාහි කල්තබා කිසිදු දැනුම්දීමකින් තොරව පැමිණෙන්නක් හෙයින් නොසිතූ මොහොතක තමන් උපයා ගත් ධනය, බලය අතහැර යාමට සිදුවන බව මැනවින් වටහා ගත යුතුය. නොසිතූ මොහොතක නොපැතු පරිදි මරණය වැළඳ ගන්නට සිදු වේ. තෘෂ්ණාවෙන් බර්තව සිටින කිසිවෙකුට මරණය ගැන හැඟීමක් ඇති නොවේ. ඒ කවුරු වුවත් මේ දුකඛිත මරණය තමන් කරා නොසිතූ මොහොතක ළඟා වන බව සිහිපත් කළ යුතුය.

අප්‍රියයන් හා තමන් ප්‍රිය නොකරන වස්තූන් සමඟ එක්වීමට සිදුවීම ද බලවත් දුකකි. අප්‍රියයන්ගෙන් ඇතිවන්නා වූ නානාචිධි සිදුවීම් සිතට ප්‍රියමනාප බවක් ඇති නොකරයි. අප්‍රියයෙකු දැකීමත්, ඇසුරු කිරීමත්, කථා කරන්නට ලැබීමත් හැම අතින්ම වාගේ දුකක්ම දනවයි. නාසයට අප්‍රියකර ගන්ධයන් ද, කනට අප්‍රියකර ශබ්දයන් ද, යන මේ සියල්ලම දුකක්ම බව වටහා ගත යුතුයි. අප්‍රිය අසත්පුරුෂයන් හා එක්වීම ද, සිත්පිත් නොමැති වුවත් අප්‍රිය වස්තූන් හා එක්වීම ද දුකබදායකය. අසත්පුරුෂ දුදදනන් හා එක්වීමට සිදුවුව හොත් කාගේ නමුත් එය විනාශයට මුල් වේ. අප්‍රිය වස්තූන් හා එක්වීම ද එසේම විනාශයට හේතු වේ.

ප්‍රිය උපදවන පුද්ගලයන් හා එක්වීමත්, ප්‍රිය වස්තූන් ලැබීමත් මොහොතකට නමුත් සැපයක් ගෙනදෙන්නේ නමුත් ඒවායින් වෙන්වීමට සිදුවීමෙන් ඇති වන්නේ ද මහත් දුකකි.

තමන්ගේ දුදරුවන් පමණක් නොව සුරහල් සතෙකු වුවත් ජීවිතයෙන් සමුගන්නා විට ඒ ප්‍රියයා වෙන්වන විට ඕනෑම කෙනෙකුට එදිනෙදා ජීවිතයේ දී ඇතිවන දුක වටහා ගත හැකිය. ප්‍රියයන්ගෙන් වෙන්වීමට සිදු වීම සනාථන ධර්මයක් බව බුද්ධ දේශනාවයි. කැමති දේ නොලැබීම ද දුකකි. සත්වයාට තමන් කැමති කාමාදී සම්පත් නොලැබී යන විට ඇති වන්නේ මහත් දුකකි. මෙසේ බලන්න භාවකාලිකව හෝ සැපතක් විඳීමට සිදු වූ විට දුක අමතක වී යන්නේ වී නමුත් මුලු පඤ්චානුභවස්කන්ධයම දුකක් බව සැමදෙනා විසින්ම වටහා ගත යුතුව පවතී.

මෙලොවට බිහිවන සත්වයා දුකෙන්ම ඉපදී දුකෙන්ම ජීවත් වී දුකෙන්ම ජීවිතය නිමාකරයි. මේ සියලු දුකෙන් මිඳීමට නම් ඉපදීම නැතිකළ යුතුය. ඉපදීම නැතිකර ගැනීමට නම් දුකබායසී සත්‍යය, සමුදයායසී සත්‍යය, දුකබිනිරොධායසී සත්‍යය, දුකබිනිරොධගාමිනිප්‍රතිපදායසී සත්‍යය මැනවින් පසක් කොට අවබෝධ කොට අර්හත් ඵලයට පැමිණීම හෙවත් නිවන අවබෝධ කළ යුතුමය. සියල්ලටම පෙර දුක යනු කවරක්දැයි මනාව වටහා ගැනීම අගනේය.

නිවන්මග පසක් කර ගැනීමට නම් විශ්ඤානේ සිත එක අරමුණක පිහිටා මධ්‍යම ප්‍රතිපදාව තුළින් ආයසීඅෂ්ටාංගික මාභීය මැනවින් අවබෝධ කොට තෘෂ්ණාව, ණෝධය, මෝහය, සැකය ආදී සියලු අකුසල් මුල් සිඳි නිවන් මග පසක් කර ගත යුතුමය. මෙහිලා නිවන පසක් කර ගැනීමට පමණක් නොව මෙලොව ජීවිතය යහපත් කර ගැනීමට ද, ආයසීඅෂ්ටාංගික මාභීය මැනවින් දැන හඳුනා ගෙන ධම් මාභීයේ හැසිරීම යහපත් බව වටහා ගත යුත්තේය. මෙම උතුම් නවම් පුර පසළොස්වක පොහෝ දිනයේ දී දුකබායසී සත්‍ය ඇතුළු චතුරායසී සත්‍ය නම් වූ උතුම් දහම අවබෝධ කර ගැනීමෙහිලා විශ්ඤානේ විමට අදිටන් කර ගනිමු. තෙරුවන් සරණයි.

"යමෙක් මුලදී පමා වුවත් පසුව නොපමා වේද ඔහු වලාකුළින් නිකුත් වූ සඳක් මෙන් මේ ලෝකය ධබුළුවයි."

වත්මන් බොහෝ දෙනා මතක වස්ත්‍රය හා පාංශුකූලය එකක් ලෙස සලකති. ස්වාමීන් වහන්සේ තමන්, කෙනකුගේ අවසන් කටයුතු සඳහා වඩින විට කොහේ වඩින්නේදැයි ඇසුවහොත් පාංශුකූලයකට වඩින බව ප්‍රකාශ කරති. ගිහියෝ "අපේ ගෙදර පාංශුකූලයට දහනමක් වැඩියා" ආදී වශයෙන් කතා කරති. මෙසේ පාංශුකූලය හා මතක වස්ත්‍රය අතර ඇති පරතරය නැත්තම වාගේ නැතිවී බොහෝ විට එකක් වශයෙන් සලකන්නට පුරුදු වී ඇත.

මතක වස්ත්‍රය නම් මළ කෙනෙක් උදෙසා පූජා කරන වස්ත්‍රයයි. දයක දැයිකාවෝ සැදහැ බැතියෙන් වස්ත්‍රය ස්වාමීන් වහන්සේ අතට පූජා කරති. ස්වාමීන් වහන්සේද එය පිළිගනිති. අතින් අත පිළිගන්නා යමක් වේද එය පාංශුකූලයක් නොවේ. මළ කෙනෙක් උදෙසා යමක් දෙයිද ඒ සෑම දෙයකටම මතක යන විශේෂණ පදය යෙදිය හැකිය. (මනං උද්දිස්ස යන පවත්තේති තං මතකා) මළවුන් උදෙසා දෙන වස්ත්‍රය මතක වස්ත්‍රය වන්නාක් මෙන්ම බණ, මතක බණ, දනය මතක දනය, දහැත් මතක දහැත්, ගිලන්පස මතක ගිලන්පස ආදී වශයෙන් ව්‍යවහාර කළ හැකිය.

මේ සෑම දෙයක්ම ස්වාමීන් වහන්සේගේ අතට පිළිගන්නා හෙයින් පාංශුකූල නොවේ. පාංශුකූල යනු දැලි මෙන් පිළිකුල් බවට පත්වූ දෙයයි. ආශාවක්, බලාපොරොත්තුවක් නැතුව ඉවත දමන ලද, අයිතිකරුවකු නැති, කෙනෙක් නොගත හොත් පොළවට දිරාපත් වන දේ පාංශුකූල වශයෙන් ගැනේ. කෙළෙස් ධුනාංගයන්ගෙන් එකකි පාංශුකූලිකාංගය. කෙනෙක් පැවිදි වන විට දෙන අවවාදයන් අතර "පාංශුකූල විවරය නිසා, නුඹේ පැවිද්ද වන්නේය" යනු එක් අවවාදයකි. (පාංශුකූල විවරං නිස්සාය නේ පබ්බජ්ජා) මෙයින් ගහපති විචාරාදිය ප්‍රතික්ෂේප වීමක් නොවේ.

දෙවිදන් තෙරුන් ඉල්ලූ වර පස අතර එකකි. "හික්ෂුන් ජීවිතාන්තය දක්වාම පාංශුකූල විවරධාරී විය යුතුය" යන්න. එහෙත් බුදුරජාණන් වහන්සේගේ අනුමැතිය වූයේ කැමැති හික්ෂුන්ට පාංශුකූල විවර දැරීමටය. පාංශුකූල විවර දැරීමට නොහැකි හික්ෂුන් එම ධුනාංගය සමාදන් නොවීම වරදක් නොවේ. ධුනාංග ධාරීන් අතර අගුස්ථානය ලැබුවෝ මහා කාශ්‍යප මහ රහතන් වහන්සේය. උන්වහන්සේ කෙළෙස් ධුනාංගය සමාදන් වී විසූහ. පසු කලෙක වයෝවෘද්ධ හෙයින් පාංශුකූලිකාංගය අත හැරියාට වරදක් නැති බව බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කළහ. පශ්චාත්තනික හික්ෂුන්ට ආදර්ශයක් වනු පිණිස දිවි ඇති තෙක් එම ධුනාංගය ආරක්ෂා කරන බව බුදුරජුන්ගේ සාධු නාද ලබමින් ප්‍රකාශ කළහ.

බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින්ද ප්‍රථමයෙන් දරන ලද්දේ පාංශුකූලික විවරයකි. පුණ්ණා නම් දසියගේ මළමිනිය රෙද්දකින් මහා අතිමුත්තක නම් අමු සොහොනට දමන ලදී.

එම මළමිනිය කුණු වී පණුවන් ගසා තිබෙද්දී බුදුරජාණන් වහන්සේ එම රෙද්ද ගෙන තිබික් පමණ සිටි පණුවන් ඉවත් කොට සෝද පිරිසිදු කොට ගෙන සිවුරක් සද පරිහරණය කළ සේක. පසුකලෙක මහා කාශ්‍යප මහරහතන් වහන්සේට දෙන ලද්දේ එම සිවුරයි. මහා කාශ්‍යප මහරහතන් වහන්සේගේ සිවුර බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින් ගන්නා ලදී.

පාංශුකූලය ගැන ඔබ දැනුවත්ද?

පාංශුකූල විවරය සෝඝානිකය, පාපණිකය, රටීය වෝලය, සංකාර වෝලය, සොන්ටීයය, නහාන වෝලය, තින්ට වෝලය, ගත පව්වාගතය, අග්ගිද්ධිසය, ගෝබායිතය, උපචිකාබායිතය, උන්දුරබායිතය, අන්තච්ඡින්නය, දසාව්ඡින්නය, ධජාහටය, උපච්චවරය, සමණච්චවරය, ආභිසෙතිකය, ඉද්ධිමය, පන්ටකමය, වාතාහටය, දේවදන්තිය, සාමුද්දිස්ස යනුවෙන් තෙවිසි වැදැරුම් වේ. සොහොනෙහි දමන ලද වස්ත්‍රය සොඝානික නම්, පාපණික නම් සල්පිල් දෙර වැටුණා වූ වස්ත්‍රයයි.

රටීය වෝලය යනු පින් තකා ජනෙල් කවුළුවෙන් විටියට දමූ වස්ත්‍රයයි. සංකාර වෝල නම් කසල ගොඩට දමූ වස්ත්‍රයයි. ස්ත්‍රීන්ගේ ගැබ් මළ පිස දමූ වස්ත්‍රය සොන්ටීය නම් වේ. භූතාවාර්යවරුන් රෝගීන් ස්නානය කරවා හැර දමූ වස්ත්‍රය නහාන වෝල නම්. නාන තොටෙහි දමූ වස්ත්‍රය තින්ටීය වෝල නමින් හැඳින්වේ. සොහොනට ගොස් ආපසු එන්නවුන් විසින් හැර දමා යන වස්ත්‍රය ගතපව්වාගත නම්. අග්ගිද්ධිස යනුවෙන් හැඳින්වූයේ ගින්තෙන් කොටසක් දමූණු වස්ත්‍රයයි.

අභිෂේක ස්ථානයෙහි දමූ වස්ත්‍රය ආභිසෙතික නම් වේ. එහි හික්බු ප්‍රච්ඡාච්චේදී පහළ වන වස්ත්‍රය ඉද්ධිමය නම්. මාර්ගයේ වැටුණ වස්ත්‍රය පටීක නමින් හඳුන්වා ඇත. සුළගින් ගසාගෙන විත් වැටුණු වස්ත්‍රය වාතාහටය. දෙවියන් විසින් දෙන ලද වස්ත්‍රය දේව දන්තිය නම් වේ. මුහුදු රළින් ගොඩ ගැසූ වස්ත්‍රය සාමුද්දිස්ස නමින් හැඳින්වේ.

පාංශුකූල වස්ත්‍රය පිළිබඳ කතා අවුච්චාච්චන්දි සඳහන් වේ. ප්‍රචීන බණ්ඩරාජයෙහි පාංශුකූලිකාංගය සමාදන් වූ හික්ෂුවක් විසිය. උන්වහන්සේ ගමනක් වඩින විට මිනිසෙක් මළපහ කොට විසිකළ වස්ත්‍රයක් දක, බුදුරජුන් සිහිවී වැදගෙන සිටියේය. සංසස්චිරයන් වහන්සේ පැමිණ "ආයුෂ්මකුනි, කසළ ගොඩට වැදගෙන සිටින්නේ කුමක් නිසාද?" යි ඇසූ විට "මම කසළ ගොඩට නොව තථාගයන් වහන්සේට වදිමි" යැයි කියා එහිම සිටි භාවනා වඩා අනාගාමී ඵලයට පත්වූ බව සුමංගල විලාසිනී අට්ඨකථාවේ සඳහන් වේ.

අද පවා සමහර ශ්‍රද්ධා බුද්ධිසමපන්න උපාසක උපාසිකාවෝ තම තමන්ගේ පාංශුකූලය ජීවත්ව සිටියදීම දෙති. එබඳු පාංශුකූල ජීව පාංශුකූල නමින් හැඳින්වේ. හික්ෂුන් වහන්සේ නමක් වඩින විට උන්වහන්සේ ඉදිරිපිටට වස්ත්‍රය දමති. එවිට හික්ෂුන් වහන්සේද පාංශුකූල සඤ්ඤාවෙන් එම වස්ත්‍රය රැගෙන වඩිති. ජීව පාංශුකූලය දෙන ක්‍රමය එයයි. අතට දෙන යමක් පාංශුකූලයක් නොවන හෙයින්.

සුජ්‍ය යටමලගල සුමනසාර හිමි

"සුවර්තයෙහි හැසිරිය යුතුය. දුස්වර්තයෙහි නොහැසිරිය යුතුය. ධර්මයෙහි හැසිරෙන්නා මෙලොව පරලොව දෙකෙහිම සුවසේ වෙසේ."

බිරිඳට සැමියාට පාවිච්චි උගන්වන්නට සිදුකරන භාවනා ගැන

මහා බ්‍රහ්මයා ගැන

දුටුගැමුණු රජතුමා සුගතියට ගිය හැටි

වෙලිපති ක්‍රමය ගැන

පූජ්‍ය ඉඟුරුවත්තේ පියනන්ද නාහිමිපාණෝ දුන් පිළිතුරු

□ අප මහා බෝසතුන් වහන්සේ බුද්ධත්වයට පත්වූ පසු තමන් වහන්සේ අවබෝධ කරගත් ධර්මය ලෝ වැසියන් හට දේශනා කිරීමට මැලිවූ බවක් දහම් පොත්වල දැක්වේ. පරාර්ථය සඳහාම, අනුන්ට දහම් දෙසීම සඳහාම බුදුවූ උන්වහන්සේ එසේ මන්දෝත්සාහී වී යයි පිළිගත හැකිද?

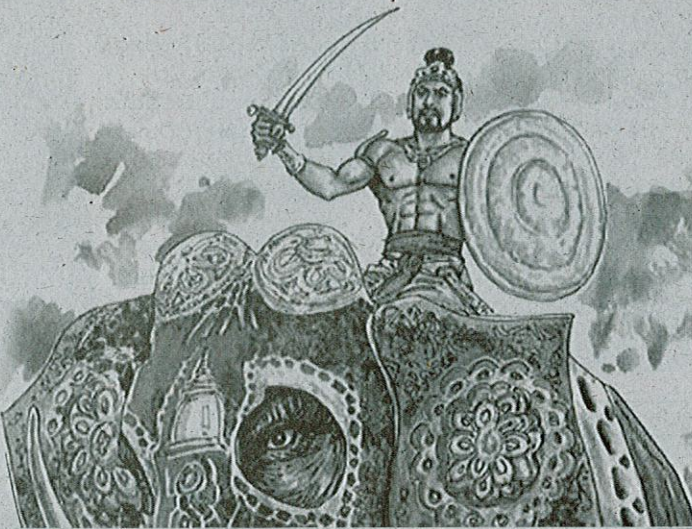
දානාදී දස පාරමිතා තිස් ආකාරයකින් සම්පූර්ණ කර සම්මා සම්බුද්ධත්වයට පත්වන තෙක්ම උන්වහන්සේ පෘථව්ජනයෙකි. තමන් වහන්සේගේ අතින් පාරමි ජීවිතය පිළිබඳ දැකීමේ සුවිශේෂ ඥානයක් එතෙක් උන්වහන්සේට පිහිටා නොතිබිණි. වතුරාර්ය

සත්‍ය ධර්මයන් පිළිබඳ, ගාමිහිර පටිච්ච සමුප්පන්න ධර්මයන් පිළිබඳ අනුමන ඥානයක් හෝ නොතිබිණි. බුද්ධත්වයට පත්වූ පසුවය වතුරාර්ය සත්‍ය ධර්මයන්, පටිච්ච සමුප්පාදනය, පටිච්චානනය සාමාන්‍ය ජනතාවට අවබෝධ කර ගැනීමට දුරවබෝධ බව වැටහී ගියේ.

බුදුරජාණන් වහන්සේ ලෝකවාසීන් පිළිබඳ හා ඔවුන්ගේ සන්තානගතව පවතින රාගාදී ක්ලේශ ධර්මයන් පිළිබඳව සලකා බලා එබඳු මුලා වූ ජනතාවට මෙවන් අතිශය ගැඹුරු අක්කාවචර, පණ්ඩිතවේදනීය දහම ඔවුන්ට අවබෝධ කරගත හැකිවේද? නොහැකිවේද? යි විමසිලීමත් වූ බව දැක්වෙයි. අනතුරුව උන්වහන්සේ ගැඹුරු නුවණ (සන්තානං ආසයෙ අනුසයෙ ඤාණං) මෙහෙයවා සත්ව ප්‍රජාව දෙස බැලීමේදී සියුම් දහම් අවබෝධ කරගැනීමේ ශක්තිය ඇති අල්ප රජස්කයන් (කෙලෙස් අඩු) වෙසෙන බව වැටහී ගියේය. මෙය කිසිසේත් පුදුම විය යුත්තක් හෝ බුදුරදුන්ට මදි ප්‍රංචිකමක් හෝ නොවේ.

□ බුදුරජාණන් වහන්සේට මහා බ්‍රහ්මයා ආරාධනා නොකලේ නම් උන්වහන්සේ ධර්ම දේශනා නොකරතියි සිතිය හැකිද?

බුදුරදුන් පහළ වූ යුගය ලෝකයෙහි විශේෂයෙන් භාරත දේශයෙහි මහා බුද්ධ විප්ලවයක් ආරම්භ වී පැවැති වකවානුවකි. විවිධ ආගම් ඇදහිලි ආරම්භ වෙමින් තිබිණි. "කිං කුසල ගවේශි, කිං සච්ච ගවේශි" වැනි සත්‍ය ගවේශකයන්, විමුක්ති කාමීන් සමාජයේ ව්‍යාප්ත වෙමින් තිබිණි. බුද්ධිමතුන්ට, චින්තකයන්ට, දාර්ශනිකයන්ට තෝතැන්නක් බඳුවූ මහා භාරතයෙහි මුල් බැසගත් ප්‍රධාන ආගම වූයේ බ්‍රහ්මාගමයි. එදා ඔවුන්ගේ ඉමහත් ගෞරවාදරයට, බුහුමනට පාත්‍රව සිටියේ මහා බ්‍රහ්මයායි. බ්‍රහ්ම ගරුක බ්‍රහ්ම මූලික සමාජයට

"වෙරි මිනිසුන් මැද අවෙරිව ජීවත් වන්න."

අලුත් දහමක් දේශනා කිරීමට යාමේදී කෙතරම් සත්‍ය දහමක් වුවද උපායශීලීව ශ්‍රාවක අවධානය යොමු කළ යුතුවෙයි. එබැවින් ධර්ම දේශනාවට ප්‍රථම එදා සමාජයෙන් වැඳුම් පිදුම්, ගරු බුහුමන් ලැබූ ශ්‍රේෂ්ඨයා වන මහා බුද්ධයාගේ ආරාධනය විශේෂයක් විය. එය ධර්මතාවක් වශයෙන් සිදු වුවාද විය හැකියි.

නමුත් අපට ආරාධනා කළ පුද්ගලයා කවරකු වුවද එය වැදගත් නොවේ. බුදුරජාණන් වහන්සේගේ කාර්යය උන්වහන්සේ මැනවින් ඉෂ්ට කර තිබේ. එපමණක් නොව බුද්ධත්වයට පත්වූ පසු පෙර බුදු සිරිතට අනුව අනිවාර්යයෙන්ම බුද්ධ කෘත්‍යයන් සිදුකිරීම සිදුවේමය. අති ශ්‍රේෂ්ඨ, අති නිර්මල සත්වයාගේ පරම විශුද්ධිය ලබාදෙන උතුම් ප්‍රතිපත්ති මාර්ගයක් අපට බුදුරජුන් පෙන්වා දී තිබේ. අප කළ යුත්තේ උපරිම මට්ටමින් ඒ මග ගමන් කිරීමයි. මෙවන් සැක සංකා ඇතිවීම සාමාන්‍ය දෙයක් වුවද එයින් අපගේ බුද්ධි වර්ධනය කිරීමෙහිලා, සිත පිරිසිදු කිරීමෙහිලා කිසිදු අනුබලයක් නොලැබේ. දහමින් පරිබාහිර දෙයක් දැන ගැනීම පමණ මෙවන් ප්‍රශ්න තුළින් සිදුවනුයේ. බුදු දහමින් පරිබාහිර එහෙත් ධර්ම සාහිත්‍යයට අනුලෝම වන සාහිත්‍යමය අංශයට යම් යම් මනවාද, ආචාර්ය මත ඇතැම් ආගම්වල එන හරසුන් පුවත් ඇතුළුවීමටද ඉඩකඩ ලැබේ. එබැවින් මෙවන් දෑ දෘෂ්ටි වශයෙන් න්‍යායන් ලෙස හෝ ධර්ම මාර්ගය ලෙස හෝ ගැනීම අවශ්‍ය නැත.

□ දුටුගැමුණු රජතුමා රටත්, සම්බුද්ධ ශාසනයත් සතුරන්ගෙන් බේරා ගැනීම සඳහා දියත් කළ මහා සංග්‍රාමයේදී විශාල වශයෙන් මිනිස් සාතන සිදුවූ බව දැක්වේ. එහෙත් ඒ සියල්ලට අණ දුන් රජතුමා මරණින් පසු සුගතිගාමී වූ බව කියවේ. මේ පිළිබඳ ධර්මානුකූල පැහැදිලි කිරීමක් කරන්න?

බුද්ධ දේශනාවේ අන්තර්ගත කර්ම විභාගය (කුශලාකුශල කර්ම සහ ඒවායෙහි විපාක පිළිබඳ) බෞද්ධ වූ අප විසින් මැනවින් ඉගෙන ගත යුතු කොටසකි. සිත හා කර්ම විපාක පිළිබඳ නිවැරදි අවබෝධයක් නොමැති කමින් මෙබඳු ගැටලු, ප්‍රශ්න ඇතිවන බව කිව යුතුය. යමෙක් අතින් පවක්, අකුසලයක් සිදුවූ පමණින්ම ඔහුට සුගතිය වැසී ඇතැයි කියා හෝ යමෙක් පුණ්‍ය කර්මයක් කළ පමණින්ම සුගතිගාමී වන්නේය කියා හෝ සම්මතයක් නැත.

මහා පරිමාණයේ මිනිස් සාතන කළ අංගුලිමාල, වෝර සාතක වැන්නෝ පවා අකුසල විපාක යටපත් කරමින් ඉදිරිපත් වූ කුසල විපාකයෙන් සුගතිගාමී වූ අවස්ථා මෙන්ම අර්භත්වය පවා පසක් කළ බව පෙනේ. බොහෝ කුසල් කළ මල්ලිකා දේවි, ධර්මාශෝක රජතුමා වැනි අය කුසල විපාකයන් මැඩගෙන ඉදිරිපත් වූ අකුසල විපාක ශක්තියෙන් දුගතියට ගිය බවක් දැක්වෙයි. අකුසල පක්ෂයේ ආනන්තරිය කර්ම පස සහ නියත මිථ්‍යා දෘෂ්ටිය අනතුරු හවය කෙළින්ම දුගතියට පමුණුවයි. විශේෂයෙන් ආනන්තරිය කර්මයක් කළ තැනැත්තා ඒ ජීවිතයේදී කෙතරම් කුසල කර්මයක් කර තිබුණත් අනතුරු ආත්ම භාවය දුගතියට යාමෙන් වැළකිය නොහේ. නියත මිථ්‍යා දෘෂ්ටිය මරණයට ආසන්නයේ හෝ අත්හැර සමයක් දෘෂ්ටිකයෙන් වුවහොත් යම් කුසල විපාකයක්ද ඉදිරිපත් වුවහොත් සුගතියට යාමට ඉඩ ඇත. කුසල පක්ෂයෙන් මාර්ග ඵල ලබාගත හොත් එයට පෙර කෙතරම් අකුසල කර්මයන් කර තිබුණද ඒවා යටපත්ව සුගතියට පමුණුවයි. ලබාගත් ධ්‍යානය නොපිරිහී පැවතුණහොත් (මරණාසන්නය දක්වා) ධ්‍යාන තලයක උපත ලබා දෙයි.

දුටුගැමුණු රජු තමාගේ ආත්ම ලාභය තකා හෝ එබඳු වෙනත් පටු ආකල්ප මත පිහිටා හෝ යථෝක්ත සංග්‍රාමය සිදු නොකළ බව පෙනේ. රජවීමට පෙරත්, රජවූ පසුත් බුදු සසුන පිළිබඳ තිබූ උදාර අදහස් හා සසුන් කෙත වනසන සතුරන්ගෙන් ලක් බුදු සසුන බේරා ගැනීම එතුමා තුළ වූ උදාර අදහසයි. සැහැදිලිවත් බෞද්ධ නරපතියෙක් වූ හෙනෙම ආනන්තරිය අකුසල කර්ම කළ අයෙක්ද නොවේ. රාජශ්‍රීයට පත්වූ පසු උදාර සසුන් මෙහෙයක් සිදුකළ අතර සියලු ආගමික ජන කොටස් කෙරෙහි දැහැමින් සෙමින් රාජ්‍ය කළ බවද දැක්වෙයි. එමනිසාම ආචින්න ආසන්න කර්ම යහපත් විය. සුගතියක ඉපදීමට අවස්ථාව යෙදිනි.

එහෙත් කුමන අරමුණකින් කළද මිනිස් සාතනය පවතී.

සංසාරික ජීවිතයකදී හෝ අවස්ථාවක් ලදොත් ඒවායෙහි කටුක විපාක විදින්නට සිදුවෙයි.

දුටුගැමුණු රජු මරණින් මතු දෙවිලොව උපත් නිසා දිව්‍ය ලෝකය මිනිස් ලොව තරමට උපච්ඡේදක අකුසල විපාක ඉදිරිපත් වීම අඩුය. එමනිසා ඇතැම් විට නැවතත් සුගතියකම උපතහොත් එහිදී මාර්ග ඵලාධිගමයක් ලැබුවහොත් දුගතියක උපත ලබා දෙන යටකී අකුසල විපාක අහෝසි වී යයි. රහත් වුවහොත් සියලු කර්ම විපාක අහෝසි වෙයි. දුටුගැමුණු රජු සිදු කළ මහා සංග්‍රාමයේදී ආරම්භයේ සිටම සතුරන් නැසීමේ ක්‍රියාවලියේදී වැඩි දායකත්වයක් ගෙන ක්‍රියා කළේද ද ස මහා යෝධයෝය. ඔවුහු රණගුරු සේනාපතියෝ වෙති. වැඩි ප්‍රමාණයක් මිනිස් සාතන සිදු කරන ලද්දේ එම සෙන්පතියන් සහ ඔවුන්ගේ පිරිස්ය. යුද්ධය ජයග්‍රහණය කිරීමෙන් පසු මහරජුන්ගෙන් අවහර ගෙන ඒ සෙන්පතියන් කිහිප දෙනෙක්ම සසුන් ගතවී අර්භත්වය ලබාගෙන බාහිර සතුරන් මෙන්ම කෙලෙස් සතුරන්ද ජය ගත්හ. පෘථව්ජන පුද්ගලයන් අතින් නොයෙකුත් පාප ක්‍රියා අකුසල් සිදුවේ. නමුත් ඒ ප්‍රාණසාතෘදී පාප ක්‍රියා භාවිත බහුලිකෘත වශයෙන් නැවත නැවතත් සිදු කෙරේ නම් දුගතියට බරය. ඒ මක්නිසාද එම කර්මයන් ආචින්න ආසන්න කර්මයන් බවට පත්වන හෙයිනි.

□ ටෙලිපති ක්‍රමය හා දිබ්බසෝභ ඥානය අතර සමානකමක් තිබේද?

දිබ්බසෝභ ඥානය යනු කාමයන්ගෙන් බැහැර වී මැනවින් සිල් පුරා රූ අරුදහැන ලැබුවත් විසින් මහඟු උත්සාහයෙන් අභිඥා චිත්තය ලබාගෙන එම අභිඥා චිත්තයෙහි ඵලයක් වශයෙන් ක්‍රමයෙන් දිබ්බ වක්ඛු, දිබ්බ සෝභ යනාදී සුවිශේෂ ඥාන ලබා ගැනේ. එයින් දිබ්බ සෝභයෙන් පෙනෙනුයේ ළග ඉමන්ම ඉතා දුර වූත්, පියවි කනට අවිෂය වූත් විවිධ ශබ්ද අභිඥා චිත්තයට අරමුණු කිරීමයි. එය පිරිසිදු චිත්තයට හෙවත් නුවණට වැටහෙන්නකි.

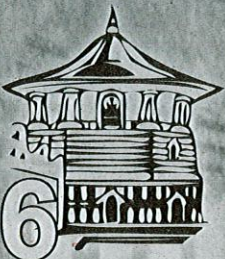
ටෙලිපති ක්‍රමය යනු වෙනත් තැනක සිටින පුද්ගලයකුගේ සිහිවිලි හෝ අදහස් තවත් තැනක සිටින පුද්ගලයකුට සම්බන්ධ වීමයි. (කර්ණ මුණ්ඩ?) මෙබඳු සිද්ධීන් පිළිබඳ වාර්තා වරින් වර අසන්නට ලැබුණද මෙය නූතන ලෝකයේ කෙතරම් දියුණු මට්ටමක පවතීදැයි නොදනිමු. නමුත් කිසිසේත් කාමයන්ගෙන් බැහැර වූ පිරිසිදු චිත්ත බලයකින් ලැබෙන ශක්තිය ඒ වූ පරිද්දෙන්ම නොවැඩූ සිත් ඇති පුද්ගලයකුට වැඩිමට හැකිවේ යැයි සිතිය නොහැකිය. යම් දුරක සිටින දෙදෙනෙක් එකම වේලාවක එකම දෙයක් හෝ ආසන්න දෙයක් පිළිබඳ සිත මෙහෙයවුවහොත් සිහිවිලි අතර සමානකම හා පුරුදු කළ ආකාරය අනුව තරමක් හෝ සමාන අදහස් ඇතිවීමට ඉඩ තිබේ.

මව තරම් දරුවන් කෙරෙහි දයානුකම්පාව දක්වන කෙනෙක් නැති බව අපි දනිමු. බොහෝ විට සෙනෙහෙවන්ත මව සිය දරුවා හට යම් වේදනාවක්, දුකක් ඇතිවූ විට සිය නාසයට දරුවා පිළිබඳ හැඟීමක් ඉවෙන් මෙන් දනෙන බව කියති. මේවාද ටෙලිපති ක්ෂේත්‍රයට අයත් යැයි සිතමු. ඇතැම් විට කියන ලද ටෙලිපති ක්‍රමය නූතනයෙහි ඇති විද්‍යාත්මක උපකරණ මාධ්‍යයෙන් යම් දියුණු මට්ටමකට ගෙන යා හැකි යැයි උපකල්පනය කළ හැකිය.

□ ගෙදර දොර ඇතිවූ ස්වාමී, භාර්යා වැනි ප්‍රශ්නයක් මුල් කොට කලකිරී භාවනා මධ්‍යස්ථානයකට හෝ ආරණ්‍යයකට ගොස් භාවනා කිරීමෙන් ප්‍රතිඵලයක් ලැබිය හැකිද?

කෙලෙස් වඩමින් සසර සැරිසරන පුහුදුන් ජනයාට තිරිසන් ගත සතුන් පවා චින්තනය කරන පඤ්ච කාමයන් දුර්ලභ දෙයක් නොවේ. වටිනා දෙයක්ද නොවේ. කාමයන්හිම ඇලී ගැලී වසන කාමයන්ගෙන් ඔබ කිසිදු සැපකක් නොදකින සාමාන්‍ය ජනතාව තුළින් යමෙකුට විවේකස්ථානයකට ගොස් භාවනා කිරීමට වුවමනා යැයි සිහිවිල්ලක් හෝ පහළ වේ නම් එය උතුම් සිහිවිල්ලකි. කුමන කලකිරීමක් හෝ වේවා ගිහිගෙයින් නික්මී විමුක්තිය සොයා යන්නේ නම් එය උතුම් ක්‍රියාවකි. අපේ බෞද්ධ ග්‍රන්ථවල මෙන්ම ප්‍රාග් බෞද්ධ යුගවල පවා ශ්‍රේෂ්ඨ උතුමන් කළ එබඳු අභිනිෂ්ක්‍රමණ පිළිබඳ දහස් ගණන් වාර්තාවලින් එය පැහැදිලි වේ. අද බොහෝ දෙනෙක් කරනුයේ එබඳු කලකිරීමක් ඇතිවූ විට ඔවුනොවුන්

"ආශාව නිසා ශෝකය හටගනී. ධීය හට ගනී. ආශාවෙන් වෙන් වුවහට ශෝකයක් නැත. ධීයකුත් නැත."

කලකෝලාහල කරගැනීම හෝ ඔවුනොවුන්ගේ ජීවිත විනාශ කර ගැනීමට හෝ යොමුවීමයි.

නමුත් අප සානුකම්පිතව බැලිය යුතු දෙයක් වෙයි. ගෘහ ජීවිතය යනු ප්‍රශ්න ගැටලු ඉපදීමට ආකරයකි. (සම්බාධෝ සරාචාසෝ...) ගිහි නිවෙස්වල ඇතිවන ප්‍රශ්න විවිධාකාරය. කෙසේ වුවත් ස්වාමී භාර්යාවන් අතර පවතින අන්‍යෝන්‍ය අනවබෝධය නිසා බොහෝ ප්‍රශ්න, ගැටලු ඇතිකර ගන්නා බව පැහැදිලිවම කිව හැකියි. කෙසේ වුවත් කුඩා දු දරුවන් සිටින පවුලක එම පිරිස නොතකා හැර ඔවුන් අතරමන් කොට සිය විමුක්තිය පමණක් සලකා භාවනා කිරීමට වේවා, සිල් පිරීමට වේවා, විවේකය සොයා යෑම කාලීන සමාජ තලය අනුව නුසුදුසු දෙයක් සේ පෙනේ. සිය පවුලේ සුරක්ෂිත බව අනාගත අභිවාද්ධිය සලසා අවංකවම අභිනිෂ්ක්‍රමණය කෙරේ නම් එය ප්‍රශංසනීය ක්‍රියාවකි. ගෙදර දොර දු දරු, අඹු සැමි ප්‍රශ්න මුල් කරගෙන සියදිවි නසා ගන්නා පිරිස අප රටේ සුළුපවු නොවේ. එබඳු නොමිනිස් ක්‍රියාවන්ට පවා යථෝක්ත අභිනිෂ්ක්‍රමණය හැම අතින්ම ඥානවන්ත බව කිව හැකියි.

තමා හට දරාගත නොහැකි මානසික වේදනාවක් ඇතිවූ විට දහමට බර ස්ත්‍රී පුරුෂ දෙපක්ෂයම බොහෝ විට භාවනා මධ්‍යස්ථාන, ආරණ්‍ය සේනාසන, දසසිල් ආරාම වෙත හෝ එබඳු ස්ථාන කර යාමට පෙළඹෙන අවස්ථා තිබේ. එහෙත් ගිහියන් විසින් අපේක්ෂා කරන විවේකය එබඳු ස්ථානවලට ගියවිට බොහෝ දෙනෙකුට ඔරොත්තු නොදෙයි. විවේකස්ථානයකට ගිය මුත් භාවනාවකට සිත යොමු කිරීමට තරම් යහපත් මානසික නිරෝගී තත්වයක් ඔවුන් තුළ නැත. එයට හේතුව බොහෝ විට ඔවුන් පැමිණෙනුයේ ද්වේෂ සහගත සිහිවිලිවලින් යුක්තව වීමයි. දවසක් දෙකක් යන විට නැවතත් ගෙදර දොර පිළිබඳ කල්පනාවන් (උදාර අදහසකින් අභිනිෂ්ක්‍රමණය කළඅයට හැර) සිතට ගලාගෙන එන්නට වෙයි. එවිට බොහෝ අය කරනුයේ මොකක් හෝ කාරණයක් ඉදිරිපත් කොට පසුව භාවනා කිරීම සඳහා පැමිණෙනවා කියා නිවසට යාමයි. මේ සාමාන්‍ය තත්වයයි. කලාතුරකින් අයකුගේ එම අභිනිෂ්ක්‍රමණය සාර්ථක වන අවස්ථා තිබේ. බොහෝ දෙනෙකුට ගිහි ජීවිතයේ ප්‍රශ්න, ගැටලු ඇති වනුයේ ගිහි ප්‍රසංදවයන් පිළිබඳ පවත්නා අධික ආශාව නිසාමය. අධිකව ඇලුම් කරන දෙයක් පිළිබඳව සුළු දෙයකින් පවා කලකිරීම ඇතිවී එය ද්වේෂයකට පරිවර්තව නොයෙකුත් ගැටුම් ඇතිවීම සාමාන්‍ය දෙයකි. කලක් ගිහි ජීවිතය ගෙවීමෙන් පසුව අවංක වේතනාවෙන් පැවිද්දට පත්වන අය සිටිති. එහෙත් ඒ ඉතාම සුළු පිරිසකි.

එම අයගේ පැවිදි ජීවිතය බොහෝ දුරට සාර්ථකව ගත කිරීමට හැකිවෙයි. ගිහි ජීවිතයක් ගෙවමින් සිට ගෙදර දොර ප්‍රශ්න නිසා බිරිඳට හෝ දරුවන්ට හෝ පාඩමක් ඉගැන්වීමේ අදහසින් ද්වේෂ මූල සිහින් යුක්තව ආරණ්‍ය භාවනා මධ්‍යස්ථාන වැනි පුණ්‍ය භූමිවලට ගොස් පැවිදි වන අය සිටිති. එබඳු අය අතරින් වැඩි පිරිසකගේ ශ්‍රමණ ජීවිත පිටතින් බලන්නකුට බාහිර ස්වරූපය අනුව සාර්ථක ලෙස මහණ දම් පුරුණ අය මෙන් පෙනී ගියත් සමීපව බලන විට අසාර්ථක බව කිව යුතුය. නමුත් එම පැවිද්දන් හට එය නොතේරෙයි. නිසියාකාරව ශාසනික ප්‍රතිපත්ති පිළිබඳ දැනුමක්, අවබෝධයක්, ගුරු ඇසුරක් හෝ ලබා නැති කමත්, මහණ වූ කෙටි කලකින් ස්ථානයන්හි ප්‍රධානත්වයට, ගෝල බාලයන් තැනීමට, අද සමාජයේ පවතින ශාසනික කටයුතු කිරීමට යොමුවීම නිසා වාද හේද, ගැටුම් ඇතිකර ගන්නා අවස්ථා මෙන්ම සිය ශ්‍රමණ ජීවිතය කෙලෙසා ගන්නා අය බොහෝ සිටිති.

විශේෂයෙන් වයස්ගතව පැවිද්දට යොමුවන (බුඩ්ධි පබ්බජිත) බොහෝ අය අතර මාන්‍යය, අකීකරු බව, ප්‍රධානියකු වීමේ පහත් ආශාව සහ වෙනත් ගහවිධි පුරුදු කරණ කොට ගෙන සිය ගුරුවරයා සමග පවා ගැටුම් ඇතිකර ගනිමින් ගුණමකු ව ක්‍රියා කරන පැවිද්දන් යථෝක්ත ස්ථානවල බොහෝ විට දක්නට ලැබේ. ඔවුන්ට තම අභිනිෂ්ක්‍රමණය පිළිබඳ කිසිදු වැටහීමක් නැත. අඹු දරුවන් අතහැර, ඥාතීන් අතහැර නෛරයානික බුද්ධ ශාසනයේ පැවිදි වූයේ කුමක් නිසාද යන්න අමතක වී යයි. ගිහි ජීවිතයෙහිද නොලද වැඳුම් පිදුම්, ගරු බුහුමන්, පුද සත්කාර, පිරිස් සම්පත්තිය ලැබුණු විට තමාගේ විමුක්ති ප්‍රතිපදාව අමතක වී යයි. ඇතැම් විට මෙබන්දෝ ගිහි අයට නිවන් දැකීමේ වැදගත්කම පෙන්වමින් බණ භාවනාවලට ඔවුන් යොමු කිරීම සඳහා කරුණ රසායන ලෙස දහම් දෙසති. අනුන් සඳහා එසේ ක්‍රියා කරන්නේ නමුදු ස්වල්ප මාත්‍ර වූ දහමක් තමා තුළ උපදවා ගැනීමට කල්පනා නොකරයි. එමනිසා ගිහි සම්පත් අතහැර පැවිදි වීමට යොමුවන අය පිළිබඳව හොඳින් සලකා බලා අභිනිෂ්ක්‍රමණය කරතොත් එය සාර්ථක වනු නොඅනුමානය. නොඑසේනම් කළ යුත්තේ භාවනා මධ්‍යස්ථානයකට ගොස් භාවනා ක්‍රමයක් පිළිබඳ මනා ප්‍රගුණතාවක් ලබාගෙන සිය නිවසට පැමිණ ධාර්මිකව අඹු දරුවන්ද රකිමින්, ගිහි ශීලයකින් යුක්තව දවසේ යම් වේලාවක භාවනාවෙහි යෙදෙමින්, පොහො පෙහෙවස් වෙසෙමින්, සිතට එකඟව ජීවත් වීමයි. නෛරයානික බුද්ධ ශාසනයේ පැවිදිව පැවිදි පිළිවෙත්වලින් දුරස්ථ පැවිද්ද කෙලෙසාගෙන ජීවත් වීමට වඩා මේ ක්‍රමය ඉතාමත් සුදුසු යයි සිතමි.

"අත්ත කිව යුතුය. අනුන්ට හොකිපිය යුතුය. අහිකකු යමක් ඉල්ලූ කල ටිකක් වුවත් දිය යුතුය. මේ තුන් කරුණෝ තෙහෙකුට දෙවියන් වෙත යා හැකිය."

නමෝ තස්ස භගවතෝ අරහතෝ සම්මා සම්බුද්ධස්ස
 විපස්සි භගවා අරහං සම්මා සම්බුද්ධෝ - අනන්ත
 පුඤ්ඤෝ - අනන්ත ඤාණෝ - අනන්ත ගුණෝ
 අනන්ත තේජෝ - අනන්ත ඉද්ධි - අනන්ත ජුති

සිඛි භගවා අරහං සම්මා සම්බුද්ධෝ
 අනන්ත පුඤ්ඤෝ, අනන්ත ඤාණෝ, අනන්ත ගුණෝ
 අනන්ත තේජෝ, අනන්ත ඉද්ධි, අනන්ත ජුති

වෙස්සභු භගවා අරහං සම්මා සම්බුද්ධෝ
 අනන්ත පුඤ්ඤෝ, අනන්ත ඤාණෝ, අනන්ත ගුණෝ
 අනන්ත තේජෝ, අනන්ත ඉද්ධි, අනන්ත ජුති
 කකුසන්ධෝ භගවා අරහං සම්මා සම්බුද්ධෝ
 අනන්ත පුඤ්ඤෝ, අනන්ත ඤාණෝ, අනන්ත ගුණෝ
 අනන්ත තේජෝ, අනන්ත ඉද්ධි, අනන්ත ජුති

කොණාගමණෝ භගවා අරහං සම්මා සම්බුද්ධෝ
 අනන්ත පුඤ්ඤෝ, අනන්ත ඤාණෝ, අනන්ත ගුණෝ
 අනන්ත තේජෝ, අනන්ත ඉද්ධි, අනන්ත ජුති

කස්සපො භගවා අරහං සම්මා සම්බුද්ධෝ
 අනන්ත පුඤ්ඤෝ, අනන්ත ඤාණෝ, අනන්ත ගුණෝ
 අනන්ත තේජෝ, අනන්ත ඉද්ධි, අනන්ත ජුති

අම්භාකං භගවා අරහං සම්මා සම්බුද්ධෝ
 අනන්ත පුඤ්ඤෝ, අනන්ත ඤාණෝ, අනන්ත ගුණෝ
 අනන්ත තේජෝ, අනන්ත ඉද්ධි, අනන්ත ජුති

සන්තිමේ බුද්ධා භගවංතෝ අරහංතෝ සම්මා සම්බුද්ධෝ
 අනන්ත පුඤ්ඤා, අනන්ත ඤාණා, අනන්ත ගුණා
 අනන්ත තේජා, අනන්ත ඉද්ධිත්තා, අනන්ත ජුතිමත්තා

මය්හං නාථා, මය්හං දීපා, මය්හං තානා, මය්හං ලේනා,
 මය්හං පතිසරණා

සතුරු කරදර, අනතුරු, ලෙඩ දුක් දුරු කරන සත් බුදු ජීවිත

අනන්ත පුඤ්ඤා, බුද්ධා භගවංතෝ අනන්තෙහි
 පුඤ්ඤා චක්කෙහි මං රක්ඛන්තු සබ්බදා
 අනන්ත ඤාණා, බුද්ධා භගවංතෝ අනන්තෙහි
 ඤාණා චක්කෙහි මං රක්ඛන්තු සබ්බදා
 අනන්ත ගුණා, බුද්ධා භගවංතෝ අනන්තෙහි
 ගුණා චක්කෙහි මං රක්ඛන්තු සබ්බදා
 අනන්ත තේජා, බුද්ධා භගවංතෝ අනන්තෙහි
 තේජා චක්කෙහි මං රක්ඛන්තු සබ්බදා
 අනන්ත ඉද්ධිමත්තා බුද්ධා භගවංතෝ අනන්තෙහි
 ඉද්ධි චක්කෙහි මං රක්ඛන්තු සබ්බදා
 අනන්ත ජුති මත්තා බුද්ධා භගවංතෝ අනන්තෙහි
 ජුති චක්කෙහි මං රක්ඛන්තු සබ්බදා

සබ්බෙ මහිද්ධිකා පච්චේන බුද්ධා සබ්බෙහි පච්චේක
 බුද්ධ චක්කෙහි මං රක්ඛන්තු සබ්බදා
 සබ්බෙ මහිද්ධිකා ඛිනාසවා අරහන්තෝ සබ්බෙහි
 බුද්ධ චක්කෙහි මං රක්ඛන්තු සබ්බදා
 සබ්බෙ මහිද්ධිකා අරියා සබ්බෙහි අරිය චක්කෙහි මං රක්ඛන්තු සබ්බදා

අනන්ත බුදු ගුණ ආනුළුන් මෙම ජීවිත භාවිත කිරීම සතුරු කරදර,
 අනතුරු, රෝග දුක් ආදී නොයෙකුත් කරදර දුරු කිරීමට හේතු වන්නකි.

"යකඩයෙහි නැගුණ මලකඩ වීම යකඩයම කා දැමයි. නුවණින් තොරව වසන තැනැත්තාගේ අකුසල් ඔහු දුගතියට යවයි."

18 දළදා වර්ණා

ශ්‍රී දළදා මාලිගාව, මහනුවර, ශ්‍රී ලංකාව

මාධ්‍ය විශේෂ ව්‍යාපෘති කාර්යාංශය
ශ්‍රී දළදා මාලිගය
මහනුවර
දුරකථන : 0812204684
ෆැක්ස් : 0812236202
E mail : media@sridaladamaligawa.lk
Web : www.sridalada maligawa.lk

නවම් හෝදා සිතුවිලි

ස

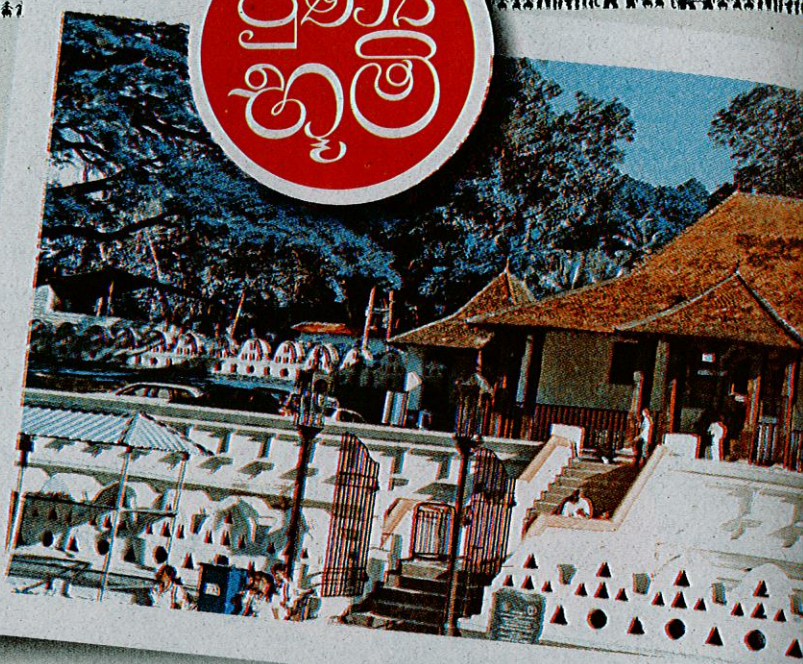
තුට හා සැනසුම පිරුණ යහපත් ජීවිතයක් ගත කිරීම සඳහා තිලෝගුරු බුදුරජාණන් වහන්සේ වදළ වැදගත් දහම් කරුණක් පදනම් කොට ගෙන අද නවම් පුර පොහෝ දින කතුවැකිය ලියන්නට සිතුවෙමු. ධම්මපදයේ අප්පමාද වග්ගයේ හතරවන ගාථාව තුළින් උන්වහන්සේ දේශනා කළේ රටකට, සමාජයකට හා එහි ජීවත් වන පුරවැසියන්ට අවශ්‍ය වැදගත් කරුණු හතකි. එම ගාථාව මෙසේය.

උට්ඨානවතෝ සතිමතෝ
සුවිකම්මස්ස නිසම්මකාරිනෝ
සඤ්ඤනවස්සව ධම්ම ජීවනෝ
අප්පමන්තස්ස යසෝසි වඩ්ඛිති

මෙහි සරල සිංහල අර්ථය මෙසේ දක්විය හැකිය. "නැගී සිටීමේ විරියය ඇති, තමා ගැන විමසා බලා කටයුතු කරන මනා හික්මීමක් ඇති, දහැම දිවි පැවැත්ම ඇති, අප්‍රමාදය ඇති පුද්ගලයන් කීර්තිය මනාව වැඩෙයි" යන්නයි.

මෙම වැදගත් උතුම් කරුණු කීපය රටේ රාජ්‍ය පාලකයාගේ සිට සෙසු සියලු දෙනාගේම ජීවිතයට බද්ධ කරගෙන සිටි නම් එහි යහපත් ප්‍රතිඵල උදකර ගත හැකි බව අවිවාදිතය. අප සියලු දෙනාගේම ජීවිතවලට මෙම උතුම් බුදු වදන් ඇතුළත් කර ගන්නේ නම් අපේ රටත්, ජනතාවත් සුබිත මුද්‍රිත වෙනවාට සැක නැත. එසේම එමගින් ලංකාවාසී හැමදෙනාගේම කීර්තිය හා ප්‍රශංසාව ලොව පුරා පැතිරෙනු බවටද කිසිදු සැකයක් නැත්තේමය. මෙම උතුම් බුදු වදන් දේශනා කළේ රජගහනුවර සිටි කුම්භබෝසක තරුණයා මුල් කරගෙනය. එම බුදු වදන් තම ජීවිතයට බද්ධ කරගත් ඔහු ජීවිතය සාර්ථක කර ගත්තේය.

අද අප ජීවත් වන වත්මන් සමාජයට වුවද ඉහත ගෙන හැර පෑ ගාථාව ඉතා අර්ථවත් වන්නේය. එසේම රටක්, සමාජයක් දියුණුව හා අභිවෘද්ධිය සඳහා අවශ්‍ය වන වැදගත් කරුණු සතක් බුදුන් වහන්සේ දීඝ නිකායේ මහා පරිනිබ්බාන සූත්‍රය මගින්ද දේශනා කොට ඇත්තාහ. එම දෙසුම සප්ත අපරිහානි ධර්මය වේ. වජ්ජී ජනපදය එද සුරපුරයක් ලෙසට බැබළුණේ එම උතුම් ධර්මානුකූල කරුණුවලට රට පාලය කළ බැවිනි. අවාසනාවකට මෙන් පසු කාලයේ සප්ත අපරිහානි ධර්මය කඩ කිරීමත් සමගම එම රාජ්‍යය බිඳ වැටුණේය. මෙම වැදගත් සාධකය අපේ මේ රමණීය බෞද්ධ රට පාලනය කරන සුධිහු සිතට ගන්නේ නම් එය රටට යහපතක් මෙන්ම ශාන්තියක්ද උදකරනු ඇත. ■

නාථ දෙවියන් වහන්සේ මහනුවර නාථ

ස

මස්ත ලෝකවාසී බෞද්ධ ජනතාවගේ මුදුන් මල්කඩ වූ ගෞතම බුදුරජාණන් වහන්සේගේ වාම ශ්‍රී දන්ත ධාතූන් වහන්සේ වැඩ සිටිනා දළදා මැදුර ලෝකයාගේ ගෞරවයට ලක්වූ පුද බිමකි. ශ්‍රී දළදාව වැඳ පුද ගන්නා සැදහැවතුන්ගේ සාදු නාදයට මුසුවූ සිල් සුවඳ හා මල් සුවඳ දසක විසිරෙන දළදා මැදුර අඛියස ශ්‍රී නාථ දෙවියන් වැඩ සිටින නාථ දේවාලය පිහිටා තිබේ.

නාථ දේවාලයට ඇතුල්වීමට වාහල්කඩ තුනකි. "නාථ" පිහිට ලබාදීම යන අර්ථයයි. නාථ දෙවියන් සියලු සතුන්ට පිහිට ලබාදෙන දෙවි කෙනෙකි. මහායාන බෞද්ධයන්ගේ අවලෝකිතේශ්වර බෝධිසත්වයෝ නාථ දෙවියෝය. මහනුවර යුගයේ සිට මේ දක්වා නාථ දෙවියන්ට ඉතා ඉහළ ගෞරවයකින් පුද පූජා පවත්වති. ඉතිහාසයේ විවිධ

යුගවල නො දේවාල තිබුණද මහනුවර 5 වන වික්‍රමාදර්ශන රජු විසින් ගෘහ නිර්මාණය වූ දේවාලයක් ලෙසින් නිර්මාණය වූ ඉදිරියෙන් පිහිටි ක් මත හේවි ඇත්තන්ට සසපයා ගත දේවාල ප්‍රධාන බුද්ධ වහන්සේන්, රෝපිත බෝදරුස් මානාසි

අසවලා මට බැන්නේය. මට ගැසුවේය. මා පැරදවූයේය. මා සතු දේ පැහැර ගත්තේය යනුවෙන් යම් කෙනෙකුට

බිසවක දේවාලය

කාලයේදී නිමවා ඇති මෙහි බෝසනාණන් වහන්සේගේ අගනා පිළිරුවට මඳක් එහායින් ශේෂ වූ ගොඩනැගිල්ලක ගල් අත්තිවාරමක් ඇත. එය දළඳ මැදුරක් තිබූ බවට සාක්ෂියකි. එය සනාථ කිරීමට නාම පුවරුවක් සවිකර ඇත.

වැල් බෝධීන් වහන්සේට තුන් පැත්තකින් විහාර මන්දිර දෙකක් ඇත. ගම්බාර දෙවියන්ගේ දේවාලයත්,

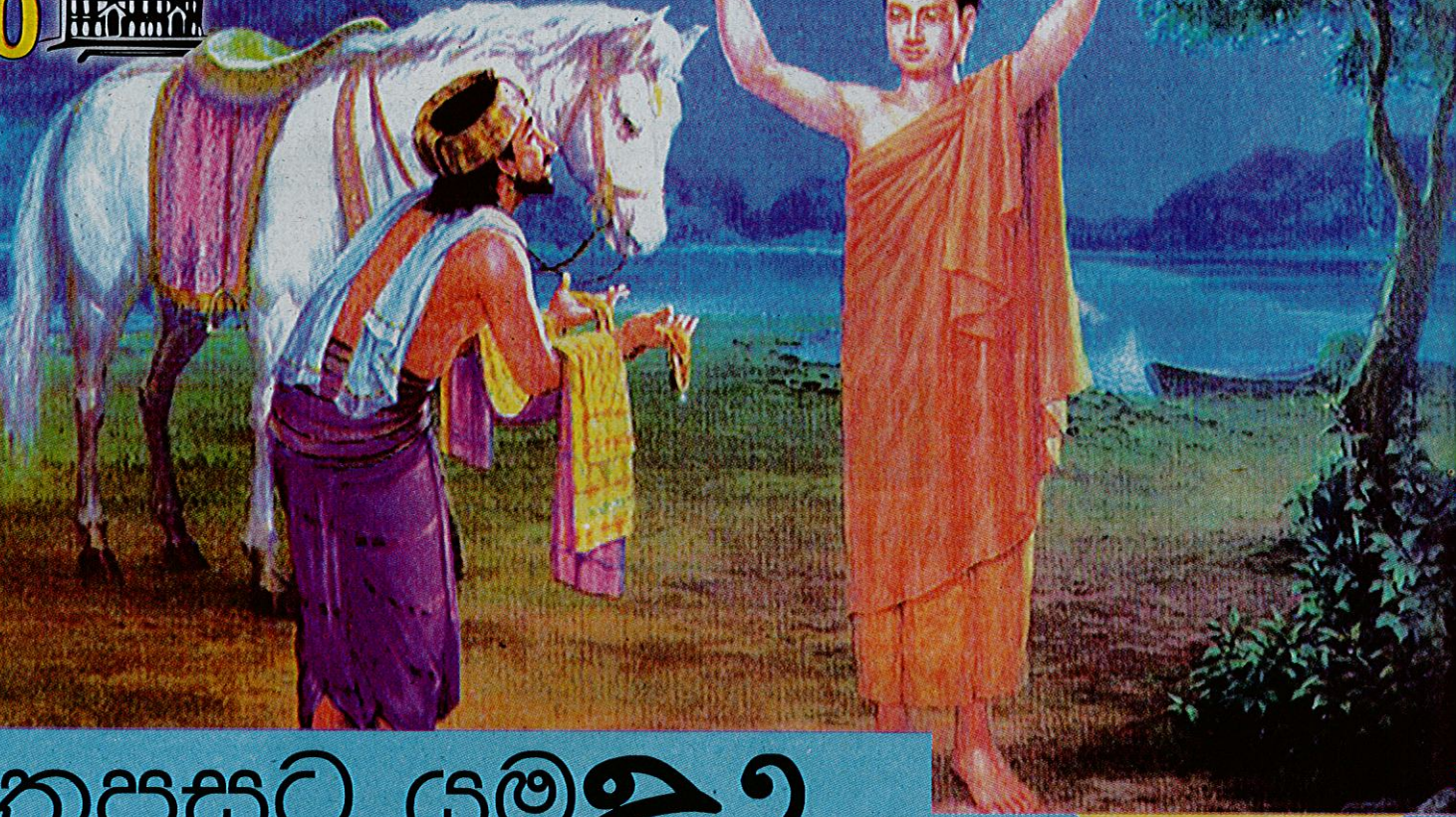
ඇසල පෙරහරට කප් සිටුවීමට කප් මඩුවක් පූජා භූමියේ පසෙකින් ඇත.

ඇසල පෙරහර පෙළ ගැස්වීමේදී දළඳ පෙරහරට පසුව නාථ දේවාල පෙරහර පෙළ ගැසෙන්නේ නාථ දෙවියන් බොද්ධ දෙවි කෙනෙක් නිසා විය යුතුය. අනාගතයේ බුද්ධත්වයට පත්වන දෙවියන් නිසා ශාන්ත වර්ණයෙන් යුත් කහ පාට ධජවලින් පෙරහර වර්ණවත් වේ. නාථ දෙවියන්ගේ දේව ආභරණ මංගල හස්තියා පිට වඩමවන්නේ සැඳහැවුණු වැඳ පුද ගැනීම සඳහාය.

එස්. එම්. ටී. සමරකෝන්

යක් ප්‍රදේශවල නාථ දෙවියන්ගේ නාථ දේවාලය 14 වන සියවසේදී ඉහු රජු විසින් ඉදිකර ඇත. එහි මාණ ශිල්පයේ ගෙඩිගේ ගෞලිය ඇතුළත මාලය සන ගල් බිත්තිවලින් ඇත. වැඩ සිටින දේවාලයට කැටයමින් යුත් අගනා ලී කුටුහු 12 මණ්ඩපය ගොඩ නගා ඇත. සිල් වන්දනාකරුවන්ට මෙහි පහසුකම් ක. භූමිය තුළ බෝධි වෘක්ෂ කිහිපයකි. මන්දිරයට යාබද වැල් බෝධීන් නූරාධපුර බෝ සමිඳුන්ගේ ශාඛාවකින් සමිඳුන් වහන්සේත් වැඩ සිටින අතර හසුචන පැරණි රන්වන් බෝධීන්

වහන්සේ අගනා ප්‍රාකාරයකින් සහ රන් වැටකින් ආරක්ෂිතව වැඩ සිටී. නාථ දේවාල භූමියට පා තබන සැඳහැවුණු දැකිය හැකි තවත් ඓතිහාසික නටඹුන් කිහිපයක් ඇත. රජ දරුවන්ගේ රාජකීය අභිෂේක මණ්ඩපයේ වෘත්තාකාර පාදම ඉතිරි වී ඇත. රජු දේශයේ භාරකාරත්වයට පත්වන අවස්ථාවේ නාථ දෙවියන්ගේ ආශිර්වාදය ලබාගෙන ඇති බව සිතිය හැක. මෙහි තරමක විශාල සහ කුඩා දැවැඳ දෙකක් දක්නට ඇත. කුඩා දැවැඳ තුළ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පාත්‍රා ධාතුව නිදන් කර ඇති බව සඳහන් නාම පුවරුවකි. මෑත

තපසට යමුදී? සිහියට ගමුදී?

බොද්ධ
තපස්
ක්‍රම

තපස් විධි පිළිබඳ අදහස් ලෝකයේ ප්‍රාග් ආර්ය යුගයේ සිට පැවැත එන්නකි. මුලදී කිසිම ආගමකට අයත් නොවූ තපස් ක්‍රමයන්ගෙන් ආධ්‍යාත්මික දියුණුවක් හෝ විමුක්තියක් සඳහා තුඩු දීමක් හෝ බලාපොරොත්තු වූ බව නොපෙනේ. "තපස්" යනු තැවීමයි. අත්තකිලමනානු යෝගය හෝ ඉඳුරන් පිනවීමෙන් වැළැක්ම යන හෝ දෙඅරුතම ගත හැකිය. වෛදික යුගයෙහි තපස් රැකීමක් ගැන සඳහන් නොවෙයි, එහි එන්නේ පුද පූජා විධියි. වෛදික ඉන්ද්‍රියාවේ යම් යම් තපස් ක්‍රම තිබුණත් එයින් බලාපොරොත්තු වූයේ ලෞකික වශයෙන් සෘද්ධි ප්‍රාතිහාර්ය ලැබීම ආදිය පමණකි. තපස් වර්ශාවෙන් ආධ්‍යාත්මික පාරිශුද්ධිය ලැබිය හැකිය යන අදහස මිනිසුන් තුළට ආයේ පුනර්භවය පිළිබඳ හැඟීම් ඔවුන් තුළ ඇතිවූ පසුයි. වෛදික පුද පූජාවල ප්‍රතිඵලයක් ලෙස නියාම ධර්මයන් ඉටු ආදී වෛදිකයන් යාගය සිය දෛනික ජීවිතයේ ප්‍රතිපදාවක් බවට පත් කරගත් බව පෙනේ. ව්‍යාකූලවද - නිරවද්‍යවද කරන යාගයේ ප්‍රතිඵලය දෙවියන් වෙත 'හෝම' දානයම නොව ගුප්තාර්ථයන් ඉටු වීමකැයි ඔවුහු සිතූහ. යාගය වූ කලී උත්තරීතර බලයක් විය. කර්ම හෝ ක්‍රියා නමින් හෝ හැඳින්වෙන එයට ප්‍රතිවිපාක ලබා දීමේ ශක්තියක් ඇති බවද විශ්වාස කළහ.

වෛදික බ්‍රාහ්මණවල එන යාග හෝමාදී පුද පූජාවලින් පමණක් අධ්‍යාත්මය ජය ගත නොහැකි බවත්, එය පුනර්භවයේදී ශ්‍රේෂ්ඨ ප්‍රතිඵල ලැබීමට තුඩු නොදෙන

බවත් සැලකූ ඔවුහු රහසා ධර්ම සොයන්නට පටන් ගත්හ. උපනිෂද් පහළ වූයේ එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙනි. එහි සඳහන් පරිදි කර්ම රැස් කරන්නේත්, පරලොව යන්නේත් ආත්මයයි. මෙසේ පරලොව යාමේදී රමණීය යෝනියක ඉපදීමට රමණීය වර්ත පුරුදු කළ යුතු බවත්, පිළිකුල් වර්ත පුරුදු කිරීමෙන් පිළිකුල් යෝනියක උපදනා බවත් සඳහන් වෙයි. රමණීය වර්ත යනුවෙන් බ්‍රාහ්මණ යුගයේදී යාමහෝම පමණක් ගැනුණද, උපනිෂද් යුගයේදී තපස්-දාන, අහිංසා හා සත්‍ය වචනය යන පිළිවෙත් අදහස් කරන ලදී.

බුද්ධ කාලය වන විට මෙසේ විකාශනය වෙමින් ආ තපස් විධි පිළිබඳ අදහස් බුදුන්ට සමකාලීන සෛස්‍ර ආගමික කතුවරුන් අතරේද පැති තිබිණි. වෙද යුගයේ සිට බෞද්ධ යුගය දක්වා එදිනෙද ජීවිතයේ අවශ්‍යතා සපුරාලීමේ පටන් ආධ්‍යාත්මික දියුණුව පිළිබඳ අදහස හා පුද පූජා විධි, යාග හෝම හා තපස් විධි පිළිබඳ අදහසද දියුණු වෙමින් පැවැතිණි. ජාති මරණ දෙකින් මිදීමට බලාපොරොත්තු වූ අය ඒ සඳහා විමුක්ති මාර්ග යක් සෙවූහ. අකිරියවාද, අධිච්ච සමුප්පන්න වාද ඇති වූයේ එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙනි, ජෛන හා බෞද්ධ දෙකොටස පැවිද්ද හා තපස් පිරිමෙන් විමුක්තිය සෙවූහ. කර්මය යන්නෙහි මුල් අදහස වෙනස් කොට එය ආධ්‍යාත්මික පැත්තට යොමු කළ බුදුන් වහන්සේ තපස් යන්නෙහි ආත්මකිලමථය පිළිබඳ අදහස බැහැර කළහ. ප්‍රාතිහාර්ය වැනි ලෞකික භාස්කම්වලට සැලකිල්ලක් නොදක්වූ උන්වහන්සේ ඒවායින් ආධ්‍යාත්මික

"හිතීගරුකව කටයුතු කිරීම හැම අහිත්ම හිතකරය - ගඟේ ජාතකය"

දියුණුව සඳහා උපයෝගී කර ගත හැකි යම් යම් තපස් විධි වෙනොත් ඒවා අනුමත කිරීමටද පසුබට නොවූහ.

විමුක්තිය සොයන්නවුන්ට අවශ්‍ය වූයේ ඔවුන්ගේ උදෙසා ග යට ගැලපෙන ශික්ෂා පද්ධතියකි. අන්ත දෙකම අප්‍රිය කළ පිරිසකට හික්මීමේ ප්‍රතිපද මාර්ගයක් බුදුන් වහන්සේ දෙසූහ. ඒ මාර්ගය අනුමතය සඳහා බෞද්ධ ජීවිතයක් ගත කළ යුතුද විය. බුද්ධාගමේ විමුක්තිය ලද හැක්කේ සමථ-විදර්ශනා දෙකිනි. එහි යෙදීම සඳහා 'අගාරස්මා අනගාරියං' විය යුතුය. එයින් වූයේ ලෝක සම්බන්ධය කැඩීමයි. අස්මිමානස නැති කිරීමයි. බෞද්ධ ජීවිතයේ පදනම එයයි. මේ පැවිද්ද සීලය මත පිහිටුවිය යුතුය. භාරතීය සද්ධාර පද්ධතියෙහි උසස්ම තැන ගත් මේ බෞද්ධ සීලය කර්මයට හා පුනර්භවය වාදයට තුඩු දුන්නකි. සීලය සවිස්තරව දක්වෙන දීඝ නිකායෙහි ප්‍රාති මොක්ඛාදි සතර සංවර සීලයක් දක්වෙයි. මෙයින් හික්මවනු ලබන්නන්ට පංච නීවරණයන් යටපත් වෙයි. මෙහි දක්වෙන සීලයෙන් පිරිසිදු බඹසර ආරක්ෂා වන හෙයිනි. කය සිත දෙකේහි ගිලන් බව නැතිවූ විට ඥානයට ගෝචර තත්ත්වයක සිත පවතියි. ප්‍රීතිය ප්‍රමෝදය කාය විස්සද්ධි - චිත්ත පස්සද්ධි, සුඛ - ඒකග්ගතා ඇති වෙයි. සමාධිය ලැබෙයි. බෞද්ධ තපස් ක්‍රමයෙහි මේ එක්තරා ලෞකික ප්‍රතිඵලයකි.

චිත්ත සමාධිය ලැබීමේ එක්තරා ක්‍රමයකි කමටහන් වැඩීම. තම වර්තානුකූලව යොදා ගත යුතු එබඳු කමටහන් සතළිහක් වෙයි. මෛත්‍රී, කරුණා, මුදිතා, උපේක්ඛා යන බ්‍රහ්ම විහාර ධර්ම පැතිරවීම විසින් කරන භාවනාවද චිත්ත සමාධිය ලැබීමේ මාර්ගයක් ලෙස දක්වා තිබේ. සත්තිස් බෝධි පාක්ෂික ධර්මද තවත් භාවනා අරමුණු වෙති. සතිවිධානය ඉන් ප්‍රධාන වෙයි. කාය චිත්ත, චේදනා, ධම්මානු වශයෙන් සතර වැදැරුම් වන එහි 'ධම්ම' යන්න මනින්දිය විෂය වන ධර්මයයි. මෙය ශාන්ත භාවයට හෙවත් රහත් මගට යන මාර්ගයයි.

චිතය නීති අනුව බලන විට හික්ෂු ජීවිතය 'තපස්' ජීවිතයක් ලෙස හැඳි ගැසුණු අයුරු පැහැදිලි කරයි. රාහුල තෙරුන්ට පැනවූ 'දස සික්ඛා පද' සාමාන්‍ය සමාජයේ වර්ගාවෙන් ඇත්වී තපස් ජීවිතයක් ගත කිරීමට මාර්ගය කියා පෑමකැයි කිව යුතුය. බුද්ධකාලීන සමාජයේ පැවැති සත්ව සාත්ත, මං පැහැරීම ආදී දුෂ් ප්‍රතිපත්තීන්ට විරුද්ධ වූ 'පාණාතිපාතාචාරමනස' ආදීන්ගෙන් පාරිශුද්ධ ජීවිතයක් බලාපොරොත්තු විය. තත්කාලීන ජෛනාදී සෙසු ආගමික ශ්‍රාවකයන්ගේ රුක්ෂ ප්‍රතිපදවන් අනුව ශ්‍රමණයන්ගේ තපෝ ගුණයට ගැලපෙන ඉරියව්වෙන් සිටිය යුතුය යන හැඟීම එද සමාජයේ විය. බුදුරදුන් විකල් හෝජනයෙන් වැළැක්ම පැනැවීමෙන් ආහාර පාලනයෙන් ශරීරය හික්මවීමද, නටනු - ගයනු, මුදල් පාලනය ආදී සල්ලවුකවුත්තියෙන් විසීමට බාධකයක් හෙයින් එයින් වැළැක්මද අදහස් කරන ලදී. කවර සීලයකින් වුවද අපේක්ෂිත වූයේ සංවරශීලී සංයම් බවක් ඇති කිරීමයි.

දීඝ නිකායෙහි හැදින්වෙන ප්‍රාතිමෝක්ෂ සංවර සීලය නම් ප්‍රාති මොක්ඛයට අනුව හික්ෂු ජීවිතය හැඳි ගැසීමයි. එයි කාල දේශාදියට අනුව වෙනස් කළ පැනැවීමද දක්නට ලැබේ. පොහෝ දිනවල උපෝෂ්ඨාගාරයකට රැස්වන සංඝයා මැද පොහෝ දිනය බව පැවැසිය යුතුය. ඉන්පසු වරද කළ බව පැවැසිය යුතුය. නිහඬ වීම හෙවත් 'තුණහිභාවය' පාරිශුද්ධ බව හැඟවීමකි. එසේ පිරිසිදු බව පිළිගත් පසු චිතය නීති උදෙසනු ලැබේ. හික්ෂුත්වයෙන් තේරීමට හේතු වන්නේ පාරාජිකා පාවිත්තියකට පැමිණ ඇත්නම් පමණි. එහි එන උත්තරිමනුස්සධම්මාරෝචනය අනුව යෝග අදහස් හෙවත් තපස් අදහස් බුද්ධාගමේ මුල් අවධියේ සිටම ඇතිවූ බව සිතිය හැකිය.

බුදු දහමෙහි සඳහන් සේකියා පිළිබඳව විමසා බැලීමේදී එකල ඇතැම් බාහිර කාපස ක්‍රමවල තත්ත්වය පැහැදිලි වෙයි. ගෝවුත ආදිය අනුමත නොකරමින් ඉන් වැළකී සිටීම බෞද්ධ

තපස් විධිය බව එයින් වටහා ගත හැකිය. ඒ වගේම අනුලෝම ප්‍රතිපදවට බට කුල පුත්‍රයන් සඳහා අනුදක්නා ලද තෙරස ධුතාංගද බෞද්ධ තපස් අදහසට එකඟ වෙයි. ඒ ඒ ධුතාංග සමාදන් වීම තපෝ විරතියෙහි යෙදීමෙන් ආධ්‍යාත්මික පාරිශුද්ධිය සඳහා ක්‍රියාශීලී කිරීමකි. ඉන් සැහැල්ලු පැවැත්මද සංකුට්ඨිතාව හා අප්පිච්ඡනාවද දියුණු වීමට ඉවහල් වෙති. මෙසේ ධුතාංගවලින් බෞද්ධ තපස් විධියේ බාහිර ස්වරූපය පැහැදිලි වෙයි. චිතයෙහි එන නිශ්ශ්‍රය හතරද බුදු දහම තපෝක්‍රම පිළිගත් බවට සාධකයකි.

දෙවිදන් තෙරුන් බුදුන්ගෙන් ඉල්ලූ වරපසද උග්‍ර තපසට තුඩු දෙන්නක් යැයි සිතිය හැකිය. දිවි හිමියෙන් එබඳු වුත සමාදන් වීම ශාරීරික, මානසික දෙපරිද්දෙන්ම තැවීමකි. බුදුන් වහන්සේ එය අනිවාර්යයෙන්ම විය යුතු යැයි අනුමත නොකිරීමෙන්ද උන්වහන්සේ උග්‍ර තපස, රුක්ෂ ප්‍රතිපදව හෙවත් අත්තකිල මඵය නොඅනුදන් බව පැහැදිලි වෙයි. ඒ අනුව පුද්ගල නිදහසත්, පුද්ගල විශේෂයත් හොඳින් පිරික්සුවකු ලෙස බුදුන් වහන්සේ සැලකිය හැකිය.

ලාංකික හික්ෂුන්ද නොයෙක් වත් සමාදන්ව විසූ බව විසුද්ධිමග්ග හා අටුවා විස්තරවලින් පෙනේ. නිද නොගැනීම, කතා නොකිරීම වැනි වුතද සමාදන්ව සිටි බව දක්වෙයි. මේ සියල්ලම කෙලෙස් තැවීම සඳහා උපයෝගී කරගත් ක්‍රියාමාර්ගයි. මේ සියල්ලටම ප්‍රධාන වූයේ සතියෙන් යුක්තව විසීමයි.

මෙසේ විමසන කල බෞද්ධ තපස් ක්‍රම බාහිර හා ආධ්‍යාත්මික වශයෙන් දෙකොටසකට බෙදිය හැකිය.

සීල සමාදනයෙන් කිදෙර සංවර කර ගැනීමත් ධුතාංග හා නිස්සය ආදී වුත සමාදනයෙන් කායික - මානසික සංවරයන්, බාහිර තපස් ක්‍රමයන් වශයෙන් සැලකිය හැකි වෙයි. ස්වකීය වර්තානුකූල කමටහන් අනුව සිත මෙහෙය වීමෙන් චිත්ත සමාධිය ලබා ගැනීමට ක්‍රියා කිරීමෙන් එය සිහිය ප්‍රධාන කොට ගෙනම කිරීමෙන් එයින් උපන් කෙලෙස් දම් ඉවතලමින් සිත පිරිසිදු අනංගන තත්ත්වයකට පමුණුවාලීමත් ආධ්‍යාත්මික තපස් විධිය ලෙස සැලකිය හැකි වේ.

පූජ්‍ය වල්ගම මුනින්ද්‍රවංස හිමි

තැන්පත් කරනවා නම් මෙන්න මේ හිඳුන් තැන්පත් කරන්න

4

සි වැන්නුවර එක්තරා කෙළෙහි පුත්‍රයෙක්
වාසය කළේය. කෙතරම් ධනවතකු වුවත්
ඔහු ධනයෙන් මත්වුවෙක් නොවීය. ඔහු
සිය ධනය මහණ බමුණන් උදෙසාද, යදියන් උදෙසාද
නිර්ලෝභීව දන් දුන්නේය. හෙතෙම තුනුරුවන් කෙරෙහි
සැදහැ සිත් ඇත්තේද විය. දිනක් බුද්ධ ප්‍රමුඛ මහා
සංඝරත්නයට දන් බෙදමින් සිටින අතර කොසොල්

“උත්සාහවන්තයා සියල්ල ජයගනී - වණ්ණුපටි ජාතකය”

රජයේ දූතයෙක් ඔහු කරා පැමිණියේය. දූතයා කෙළෙහි පුත්‍රයාට කියා සිටියේ රජතුමාට ධනය අවශ්‍ය කර ඇති බවත් එහෙයින් ඔබව කැඳවන බවත්ය. එහිදී කෙළෙහි පුත්‍රයා කියා සිටින්නේ,

“එම්බා පුරුෂය යව... මම පසුව එන්නම්... දැන් මම නිධානයක් තැන්පත් කරමින් සිටිමි” යනුවෙනි.

කෙළෙහි පුත්‍රයාගේ මේ අරුත්බර ප්‍රකාශය අරමුණු කරගෙන භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඔහුට අනුමෝදනා පිණිස නිධිකණ්ඩ සූත්‍රයෙන් දහම් දෙසූහ. එමගින් කියැවෙන්නේ මිනිසුන් තම තමන්ගේ පැවැත්ම සඳහා නොයෙකුත් නිධානයන් තැන්පත් කරන බවත්, එසේ වුවත් සම්මුති ලෝකයේ තැන්පත් කෙරෙන ඒ නිධාන සෑම කල්හිම ඔවුන්ට හිතසුව පිණිස නොපවතින බවත් තම තමා විසින් දනයෙන්, සීලයෙන්, චිත්ත සමාධියෙන් උපදවා ගන්නා කුසලයම තම තමන්ට පිහිට රැකවරණය පිණිස පවත්නා බවය. නිධිකණ්ඩ සූත්‍රයට අනුව මිනිසුන් රැස්කරන නිධාන සතරකි.

1. ස්ථාවර නිධානය

එනම් ගේ දෙර, ඉඩකඩම්, රන් රිදී මසු කහවනු, යාන වාහන ආදී ඉරියව් පැවැත්මෙන් තොර සම්පත්ය.

2. ජංගම නිධානය

එනම් දැසි දස්, ඇත් අස්, එළ කුකුළු, අඹු දරුවන් ආදී ඉරියව් පැවැත්මෙන් යුතු පරිවාර සම්පත්තීන්ය.

3. අංගසම නිධානය

එනම් තම තමා විසින් උත්සාහයෙන් ලබාගතත් කර්මාන්ත දැනුමක්, ශිල්ප ශාස්ත්‍ර හෝ විද්‍යා දැනුමක් ආදී ඉගෙනීමෙන් ලබාගත් දැනුම් හා හැකියාවන්ය.

4. අනුගාමික නිධානය

එනම් දනමය, සීලමය, භාවනාමය, ධර්ම ශ්‍රවණය, ධර්ම දේශනාමය ආදියෙන් අත්පත් කරගන්නා ලද පුණ්‍ය සම්පත්තියය.

මේ නිධාන සතරින් ස්ථාවර, ජංගම, අංගසම යන නිධාන තුනම ඒවා තැන්පත් කරන ඇත්තන්ම හැම කල්හිම ප්‍රයෝජනය පිණිස නොපවතී. ඒ නිධාන තැන්පත් කළ තැනින් ඉවත් විය හැකිය. නිධන් කළ තැන අමතකව තිබූ තැන හඳුනාගත නොහැකි විය හැකිය. අමනුෂ්‍යයන් තිබූ තැනින් අරගත හැකිය. නොඑසේ නම් රජුන් හෝ ගත හැකිය. සොරුන් සොරාගත හැකිය. ස්වභාවික විපත් ආදියෙන් විනාශයටද පත්විය හැකිය.

මඳක් සිතන්න ඔබ මෙතෙක් රැස්කළ ධනය ගෙවල්, දෙරවල්, අඹු දරුවන්, උගත්කම් ආදියෙන් ඔබට දරාගත නොහැකි රෝගයක් උපන් කල ඒ දුකින් ඔබට සැනසිල්ල උදකරාවිද? වියපත් වන ඔබේ සිරුර ඉන් මුදවාවිද? මැරෙන ඔබව අමරණීය කළ හැකිද? ගැඹුරින් සිතතොත් ඒ කිසිවකට ජරා මරණාදී දුක්වලින් අපව මුදාගත නොහැකිය. බොහෝවිට

අප රැස්කළ වස්තුව නිසා උපදවා ගත් උපාදනය, පසුතැවිල්ල අපට උපන් ව්‍යාධිය, මරණය හමුවේ මහත් වූ බරක්, පීඩාවක් විය හැකිය.

නමුත් පින්වත්නි, යම් පින්වතෙක් දනයෙන්, සීලයෙන්, චිත්ත සංයමයෙන් කෙලෙස් යටපත් කිරීමෙන්, ප්‍රඥාවෙන් මනාසේ තැන්පත් කරන ලද පුණ්‍ය නිධානය මැනවින් තැන්පත් කරන ලද්දේ වෙයි. ඊට හේතුව නම් එලෙස තැන්පත් කරන ලද නිධානය අන්‍යයන් විසින් දිනාගත නොහැකි පරලොව යනවිට තමා අනුව යන (අනුගාමික නිධානයක්) මරණ අවස්ථාවේදී බොහෝ ලෞකික සම්පත් අතහැර දමා යන විට තමා විසින් රැස් කරන ලද පුණ්‍ය නිධානයම තමා අත් නොහරින එකම දයාදය පිහිටවන හෙයිනි.

“අසාධාරණ මකෙඤ්ඤං අවොරහරණො නිධි කයිරාථ ධිරො පුඤ්ඤනි යොනිධි අනුගාමිකො”
(බුද්ධික නිකාය, නිධිකණ්ඩ සූත්‍රය)

පුණ්‍ය නිධානය අන්‍යයන්ට සාධාරණ නොවේ. සොරුන් විසින් පැහැරගෙන නොහැකිය. පරලොව යන කල්හිද තමා අනුව යන්නා වූ යම් පුත්‍රයා නිධානයක් වේද නුවණැත්තේ ඒ පුණ්‍ය නිධානය තැන්පත් කරන්නේය.

නිරන්තරයෙන් ලෞකික සම්පත්ම රැස් කිරීමට, තැන්පත් කිරීමට වෙහෙසෙන ඔබත් සැබැවින්ම ඔබව ආරක්ෂා කරන, හිතසුව සලසන පුණ්‍ය නිධානය තැන්පත් කිරීමට සිතට ගන්න.

පුණ්‍ය හෙමිමාතගම පියදස්සි හිමි

“අනුවණකම නිසා නොදැන ක්‍රියා කරන්නෝ විනාශය කරා ප්‍රභාවෙති - අපණ්ණික ජාතකය”

හණමිටිකාරයා යනු කවුද?

හෂගොඩ විපස්සි හිමිගෙන් දහමී ගැටලුවලට පිළිතුරු

□ ස්වාමීන් වහන්ස, හණමිටිකාරයා යන කියමනක් සමාජයේ නිතර අපට අසන්නට ලැබේ. හණමිටිකාරයා යනු කවුද? මේ වචනය ව්‍යවහාරයට පැමිණියේ කෙසේද? පහදා දෙන්න.

“පරණ හණමිටි කර තියා ගන්නා වගේ” ලෙස ව්‍යවහාර වන ප්‍රස්ථාව පිරුළක් දක්නට ලැබෙයි. මෙම ප්‍රස්ථාව පිරුළ දීඝ නිකායේ පායාසි සූත්‍රයේ සඳහන් උපමා කතාවක් මුල් කොටගෙන පැමිණියකි. එනම් ‘පෙර එක්තරා ගමක මිත්‍රයෝ දෙදෙනෙක් විසූහ. අසල ජනපදය දියුණු යැයි ඔවුන්ට දැකගන්නට ලැබුණි. එනිසා ඒ යාළුවෝ දෙදෙනා ධනය සොයා විදෙස්ගත වූහ. මෙසේ යන අතර එක් තැනෙක හණ වැහැරී තිබෙනවා දැක එයින් තුල් තනා වස්ත්‍ර සෑදීමට හණමිටි දෙකක් බැඳගෙන නික්මුණි. ටික දුරක් යනවිට හණ තුල් ඉවත ලා තිබෙනු දැක හණ වැහැරීවලට වඩා හණ තුල් වටින බැවින් වැහැරී මිටිය ඉවත ලා තුල් මිටියක් බැඳගනිමුයි එක් යාළුවෙක් යෝජනා කළේය. අනෙක් සගයා පිළිතුරු දෙමින් මේ හණ මිටිය බොහෝ දුර සිට ගෙනාවේය, එසේම එය මනාකොට බඳනා ලද්දේ වෙයි. ඒ නිසා එය ඉවතලීමට නොහැකි යැයි කීවේය. එවිට පළමු යහළුවා හණමිටිය ඉවතලා තුල් මිටියක් බැඳගෙන පිටත් විය.

තවදුරක් යනවිට හණපිළි දුටුවේය. පළමු තැනැත්තා හණමිටිය ඉවත ලා හණ පිළිමිටිය බැඳගෙන යාමට යෝජනා කළේය. අනෙකා පෙර සේම එය ඉවත් කිරීමට දැඩි ලෙස

අකමැති විය. එසේ තව දුරක් යනවිට හණපිළිවලට වඩා වටිනා කොමු ඉවත ලා තිබෙනු දැක පෙර මෙන් තමා සතු දේට වඩා වටිනා කොමු ගෙන යෑමට යෝජනා කළේය. පෙර සේම එයද ප්‍රතික්ෂේප කළේය. මෙසේ දුරට දුරට යාමේදී කපු පුළුන්, කපු තුල්, කපු පිළි, යකඩ, තඹ, ඊයම්, රිදී සහ රත්තරන් තිබෙනු දැක මුල් මුල් ඒවා ඉවතලා ඊළඟ, ඊළඟ ඒවා මිටි බැඳගෙන පළමු පුද්ගලයා අන්තිමට රත්රන් ගෙනාවේය. මුලින් හණමිටිය බැඳ ගිස තබා ගෙනා අය බොහෝ දුර සිට ගෙනා බැවින් මුලින්ම හොඳින් බැඳ ගත් බැවින් එය බැහැර කිරීමට අකමැති වී රත්තරන් දැක දැකත් නොගත්තේය. මෙසේ එක් අයෙක් හණ, අනෙකා රත්තරන්ද රැගෙන ගමට ආ විට රත්රන් ගෙනා යහළුවා සැපයේ ජීවත් වූ අතර පරණ හණමිටිය ගෙනා අය දුකසේ ජීවත් විය. මේ නිසා මෙලොව පරලොව නැත කර්ම විපාක නැත කියා දෘෂ්ටිය ගත් පායාසි නමැත්තාගේ එම දෘෂ්ටිය වැරදි බව කුමාර කස්සප හිමි ඔප්පු කර දැක්වූ පසුත් එය අත්හැරීම නින්දා සහගත බව ඔහු සිතුවේය. එසේ සිතීම පරණ හණමිටියට ගෙන ආවාට සමාන බව දේශනා කළ සේක. මෙයින් ලැබෙන උපදේශය නම් තමා තුළ ඇති දෘෂ්ටිය වැරදි නම් නැතහොත් එයට වඩා හොඳ දෙයක් දැනී නම් මුල් එක ඉවත් කොට වඩා වටිනා එක පිළිගැනීම තමාට ලාභය මෙන්ම සැපයද පිණිස පවත්නා බවයි.

ධම්ම ගවේසි

“අධික ලෝභයෙන් යුතුව යුක්තියට පිටුපාන අය වැනසෙති - සේරුවාණීප ජාතකය”

නුඤ්ඤාව

ප්‍රතිඥා වූ විට සැපයේ
වාසය කළ හැකි බව කියාපාන

සුඛවිහාරී ජාතකය

වෛශ්‍යවෘත්තීය වූ දේවතී දේව වූ අප
නිලෝගුරු සමමා සම්බුදුරජාණන්
වහන්සේ අනුපිය නුවර අනුපිය නම්
අඹ වනයෙහි වැඩසිටින සමයෙහි සුඛවිහාරී
වූ හද්දිය ස්ඵවිරයන් වහන්සේ අරභයා මේ
ජාතක කතාව දේශනා කොට වදාළ සේක.
සුඛවිහාරී හද්දිය ස්ඵවිරයන් වහන්සේ

රාජ කුමාරවරුන් සදෙනාගේ සමාගමෙහි
උපාලි ස්ඵවිරයන් වහන්සේ සත්වෙහි කොට
පැවිදි වූ සේක. ඒ සත්දෙනා වහන්සේ
අතුරෙන් හද්දිය ස්ඵවිරයන් වහන්සේ,
කිම්බිල ස්ඵවිරයන් වහන්සේ, හගු ස්ඵවිරයන්
වහන්සේ, උපාලි ස්ඵවිරයන් වහන්සේ යන
සතරදෙනා වහන්සේ රහත් වූ සේක. ආනන්ද

“වැඩිහිටියන්ට අතීකරු වීම විපතට හේතුවේ - ඉන්ද්‍රගුත්ත ජාතකය”

ස්ථවිරයන් වහන්සේ සෝවාන් වූ සේක.
අනුරුද්ධ ස්ථවිරයන් වහන්සේ දිවැස් ලැබූ සේක.
දේවදත්ත ස්ථවිරයන් වහන්සේ ධ්‍යානලාභී
වූහ. මෙම රාජ කුමාරවරුන් සදෙනාගේ කථාව
අනුපිය නුවර දක්වා පැතිර ගියේය.

ඉන් හද්දිය ස්ථවිරයන් වහන්සේ රජව
සිට කල්හි ආරක්‍ෂාව පිණිස සිටිය ද, තමන්ම
ආරක්‍ෂකයින්ට විධාන කිරීම සිදු කරන අතර
මතුමහල් තලයෙහි මහසභනෙහි පෙරලෙමින්
සයනය කළේය. එසේ ආරක්‍ෂාවන් තිබියදීත්
තමන්ට හය පැමිණි ආකාරය ද, වර්තමානයෙහි
ආරක්‍ෂාවාසිව අරහත් ඵලයට පැමිණ ඕනෑම
තැනක හැසිරීමට කිසිදු බියක් නොමැති වීම
දැක 'ඉතා සැපය' යැයි කියමින් ප්‍රීති වාක්‍ය
කියන ලද්දේය. මෙසේ තමන්ට බිය නැති බව
දැක සැපයැයි කියන ප්‍රීති වාක්‍ය අසා සිටි අන්‍ය
හික්‍ෂුන් වහන්සේලා හද්දිය ස්ථවිරයන් වහන්සේ
තමන් ලත් අරහත් බව අනෙකුන්ට ප්‍රකාශ
කරන්නේ යැයි සර්වඥයන් වහන්සේට දැන්වූහ.
එකල්හි සර්වඥයන් වහන්සේ ඒ හික්‍ෂුන් අමතා,
මහණෙනි, හද්දිය ස්ථවිරයන් දැන් පමණක්
නොව පෙරදීත් සැපවිහාරී වූවායැයි වදාළ සේක.
පෙර සැපවිහාරී වූයේ කෙසේ දැයි අනෙක්

හික්‍ෂුන් වහන්සේ විසින් විමසූ විට,
හවයෙන් වැසී තිබුණු ඒ කාරණය
ප්‍රකාශ කොට වදාළ සේක.

යටගිය දවස බරණැස් නුවර බ්‍රහ්මදත්ත
නම් රජකෙනෙක් රාජ්‍ය කරන කාලයෙහි අප
මහා බෝධිසත්වයන් වහන්සේ ප්‍රසිද්ධ බ්‍රාහ්මණ
මහාසාර කුලයෙහි උපත ලැබීය. කෙමෙන්
වැඩිවියට පැමිණ වස්තුකාම, ක්ලේශකාම
ආදීනව දැන මහහිනික්මන් කර, ගිහිගෙයින්
නික්මී, වස්තුකාම, ක්ලේශකාම හැර දමා හිමාල
වනයට වැදී සෘෂි ප්‍රවාප්ජාවෙන් පැවිදිවූහ.
පැවිදිව බවුන් වැඩීමෙන් අප්ථ සමාපත්ති උපදවා
වාසය කළ සේක. එවිට උන්වහන්සේට මහත් වූ
පිරිවර වූහ. පන්සියයක් පමණ තපස්විහු වූහ.

බෝසනාණන් වහන්සේ වර්ෂා කාලයෙහි
හිමාලයෙන් නික්මී තපස්වීන් පිරිවරා ගම්
නියමිගම් ආදියෙහි සැරිසරා වැඩී සේක.
බරණැස් නුවරට පැමිණ රජුගේ ආරාධනයෙන්
රාජ්‍ය වනෝද්‍යානයේ වාසය කළ සේක. එතැන
වැසී සාරමාසය වාසය කොට රජතුමාට දැන්වූ
සේක. එවිට රජුරුවෝ බෝසතුන් වහන්සේට,
ස්වාමීන් වහන්ස, නුඹ වහන්සේ මහලු බැවින්
හිමාල වනයට යෑමෙන් කවර ප්‍රයෝජනයක් ද,

“සත්පුරුෂයන්ගේ උපදෙස් අනුව වැඩ කරන්නෝ දියුණුවට පත්වෙති - චුල්ලසෙට්ඨි ජාතකය”

අතවැසියන් හිමාල වනයට යවා මෙතැනම වාසය කරන්නැයි ඉල්ලා සිටියහ. එවිට බෝධිසත්වයන් වහන්සේ ප්‍රධාන අතවැසි තපස්වීන්ට අනෙක් තපස්වීන් පන්සියය භාර කොට, ඔබලා ගොස් හිමාල වනයෙහි වාසය කරන්න. බෝධිසත්වයන් වහන්සේගේ ප්‍රධාන අතවැසියා රාජක තපස්වීන් වහන්සේය. මහත් වූ රාජ්‍යයක් හැර අෂ්ටසමාපත්ති ලාභීව සෙසු තපස්වීන් සමඟ හිමාලයෙහි වාසය කළහ.

එක් දවසක් ආචාරීන් වහන්සේ දකිනු කැමතිව සෙසු තපස්වීරයන් අමතා ඔබලා උකටලී නොවී මෙහිම වාසය කරන්න. මම ආචාරීන් වහන්සේ සමීපයෙහි ඉන්නෙමිසි කියා එහි විසුවේය. එවිට බරණැස් රජ්ජුරුවෝ තපස්වීන් වහන්සේ දකිමිසි උයනට ගොස් නමස්කාර කොට එකත්පසක උන්න. අතවැසි තපස්වීන් වහන්සේ රජ්ජුරුවන් දැකලත් නැගී නොසිටියහ. උන් පරිදිම සිටියහ. 'ඉතා සැපය, ඉතා සැපය' යැයි කියමින් ප්‍රීති වාක්‍ය පැවැත්වූ සේක. රජතුමා මේ තපස්වීන්වරයා, මා දැක නොදුටුවාක් මෙන් සිටියායි අසනුටට පත්ව, බෝධිසත්වයන් වහන්සේට, ස්වාමීන් වහන්ස, මේ තපස්වීන් වහන්සේ කැමැති පරිද්දෙන් ආහාර අනුභව කළ සේක්ද? ප්‍රීති වාක්‍ය පවත්වමින් සැපයෙන් සිටින්නේ යැයි කීවේය.

මහරජතුමනි, මේ තපස්වීන් වහන්සේ පෙර ගිහි කල්හි රාජ්‍යශ්‍රී අනුභව කරමින් ආයුද ගත් අත් ඇති බොහෝ සේනාව විසින් ආරක්‍ෂා කරනු ලබන්නේ

යැයි මෙබඳු සැපයක් නොලද්දෙමිසි කියා තමාගේ පැවිදි සැපය ධ්‍යාන සැපය අරභයා 'ඉතා සැපය, ඉතා සැපය' යැයි ප්‍රීති වාක්‍ය පවත්වන්නේ යැයි වදාළ සේක. මෙසේ කියා බෝධිසත්වයන් වහන්සේ රජුට ධර්ම දේශනා කළ සේක. යම් පුද්ගලයෙකු, සෙසු බොහෝ පුද්ගලයෝ ආරක්‍ෂා නොකළොත් ඒ පුද්ගලයා වස්තුකාම, ක්ලේශකාමයෙහි අපේක්‍ෂාවක් නැතිව හුදෙකලාව කාය විවේක චිත්ත විවේක සැපයෙන් යුක්තව සයනය කරන්නේය. සැපයේ වසන්නේය. සැප සේ යන්නේය. සැප සේ සිටින්නේය. සැප සේ ඉදින්නේය. සියලු ඉරියව්වෙහි සැපයේ ගත කරයි. මහරජතුමනි, තෘෂ්ණාව නැති තැනැත්තා සැපයේ වාසය කරන්නාහ.

එවිට රජතුමා බෝධිසත්වයන් වහන්සේගේ ධර්ම දේශනාව අසා සතුටු ව නමස්කාර කොට වාස භවනයට ගියේය. අතවැසි තපස්වීන් ද ආචාරීන් වහන්සේට වැද හිමාල වනයට වැඩි සේක. බෝධිසත්වයන් වහන්සේ එතැන්හිම වැඩ වාසය කළ සේක. නොපිරිහුණු ධ්‍යානයෙන් යුක්තව කාලක්‍රියා කොට බ්‍රහ්ම ලෝකයේ උපන් සේක.

බුදුරජාණන් වහන්සේ මේ ධර්ම දේශනාව ගෙනහැර දක්වා අතීත හා වර්තමාන කතා ගෙනහැර දක්වා මෙම සුඛ විහාරී ජාතකය නිමවා වදාළ සේක. අතවැසි තපස්වීන් නම් දැන් හද්දිය ස්ථවිරයන් වහන්සේය, ශාස්තෘව උපන්නේ තිලෝගුරු බුදුරජාණන් වහන්සේමය.

කේ. මිගහකුමුර

සදහම් ප්‍රහේලිකා අංක - 103

ජයග්‍රාහී වාසනාවන්තයින් තිදෙනාට දයාවංශ ජයකොඩි පොත් මැදුරින් වටිනා ග්‍රන්ථයක් හිමිණ කෙරේ... දුරකථනය - 011-2695773

උපදෙස් :

1. මෙය නිවැරදිව හා ඉතා පැහැදිලිව පුරවා තැපැල් පතක අලවා පහත සඳහන් ලිපිනයට එවිය යුතුය.
2. ලිපිනය - සදහම් ප්‍රහේලිකාව (94), 112, දයාවංශ ජයකොඩි පොත් සමාගම, පූජ්‍ය ඇස්. මහින්ද හිමි මාවත, මරදන.
3. පිළිතුරු භාරගන්නා අවසාන දිනය මාර්තු මස 2 වෙනිදා බව සලකන්න.
4. ජයග්‍රාහකයින් තේරීමේ අවසන් තීරණය ප්‍රධාන සංස්කාරක සතු වේ.
5. ප්‍රහේලිකාවේ අපැහැදිලි තැනක් වේ නම් 071-3391013 අමතන්න.
6. ත්‍යාගය සඳහා විමසීම සඳහා 011 2695773 (සුසිල්) අමතන්න.

▶ හරහට

1. සිව් පිළිසිඹියාවන්ට අයත්ය.
4. නොපමාව රැස්කර ගත යුතුය.
6. මෙය නිවනට මග අහුරවයි.
8. සිල්ලර කාසි එකතු කිරීමට ළමුන් මෙය භාවිත කෙරේ.
10. මුහුදු යන ඔරු සඳහා මෙය භාවිත කෙරේ.
11. සමහර මව්වරු කුඩා දරුවන්ගේ නළල මත මේවා තබයි.
13. පැරණි උදවිය මිනුම් කටයුතු සඳහා මෙය භාවිත කළහ.
15. සතර වැදෑරුම පුරුෂාර්ථවලින් එකකි.
16. මේවා පැවැත්වීමෙන් අපල උපද්‍රව හා රෝග නැතිකර ගත හැකි බවට පැරැන්තෝ විශ්වාස කළහ.

▼ පහළට

2. සමහර මෙය නිසා උඩගු වෙති.
3. බුදුරජුන් මේ නමින්ද හඳුන්වති.
5. මෙය ජීවිතයේ පරම ධනය ලෙස බුදුදහමේ ඉගැන්වේ.
7. මිහිඳු හිමි සමග ලංකාවට වැඩි අයගෙන් කෙනෙකි.
8. බුදු හිමි පහසු ලද පුද බිමකි.
9. මෙම කන්නයටද ගොවිතැන් සිදුකෙරේ.
12. මේ නමින් සිංහල බෞද්ධ චිත්‍රපටයක් නිර්ගත විය.
13. මෙම සතුන්ගෙන්ද හව හෝගවලට හානි සිදු වේ.
14. අධික විෂ සහිත සත්වයෙකි.

1	රු	3	4	5
		6		තු
7			8	9
		10	ව	
11		12		
			13	14
				න
	15			16

ප්‍රහේලිකා අංක 100 ජයග්‍රාහී වාසනාවන්තයින් හිමි

- සන්ධ්‍යා අත්තනායක, ධර්මවිජය මහා විද්‍යාලය, ගොනාගොඩ, කටුගස්තොට.
- ඩබ්. එම්. වන්දාවතී බී/24, හුංග මිපොළ, උඩමුල්ල, මාවනැල්ල.
- අනුලා දෙඩන්වල, 148/24, මාපනාවතුර පාර, මහනුවර.

ඔබත් දළදා වරුණට ලියන්න

දළදා වරුණ සැම විටම 'ඔබේ අදහස් උදහස් වලට ගරු කරන පුවත් සඟරාවකි. වසර එකොළහකට ආසන්න කාලයක් තිස්සේ "දළදා වරුණ" සමගින් ප්‍රවීණ ලේඛක මඩුල්ලක් බැඳී සිටින අතර ගිහි පැවිදි මහැම අයෙකු අප වෙත ලබා දෙන කාලීන හරවත් සහ සමාජයට ප්‍රයෝජනවත් වේ යැයි සිතන දහම් ලිපි සඳහාද ඉඩ කඩ ලබා දීමට අප නිරතුරු සැලකිලිමත් වන්නෙමු. එහිදී දළදා වරුණ පුවත්පතේ පළවන සියලුම ලිපි, රචනා ඒ.ඒ. කර්තාවරුන්ගේ අදහස් මිස දළදා මාලිගාවේ හෝ එහි සංස්කාරකවරුන්ගේ අදහස් නොවන බවද සිහිපත් කරනු කැමැත්තෙමි. තනි පිටුවේ පැහැදිලි අත් අකුරින් ලියන ලද හෝ යතුරු ලියනය කළ ඔබේ බෞද්ධ ලිපිය පහත ලිපිනය වෙත යොමු කළ යුතුය. සෑම ලිපියක්ම බෞද්ධ තේමාවක් ඔස්සේ පිටු 2 කට නොවැඩි වන සේ ලිවිය යුතු බවද සලකන්න.

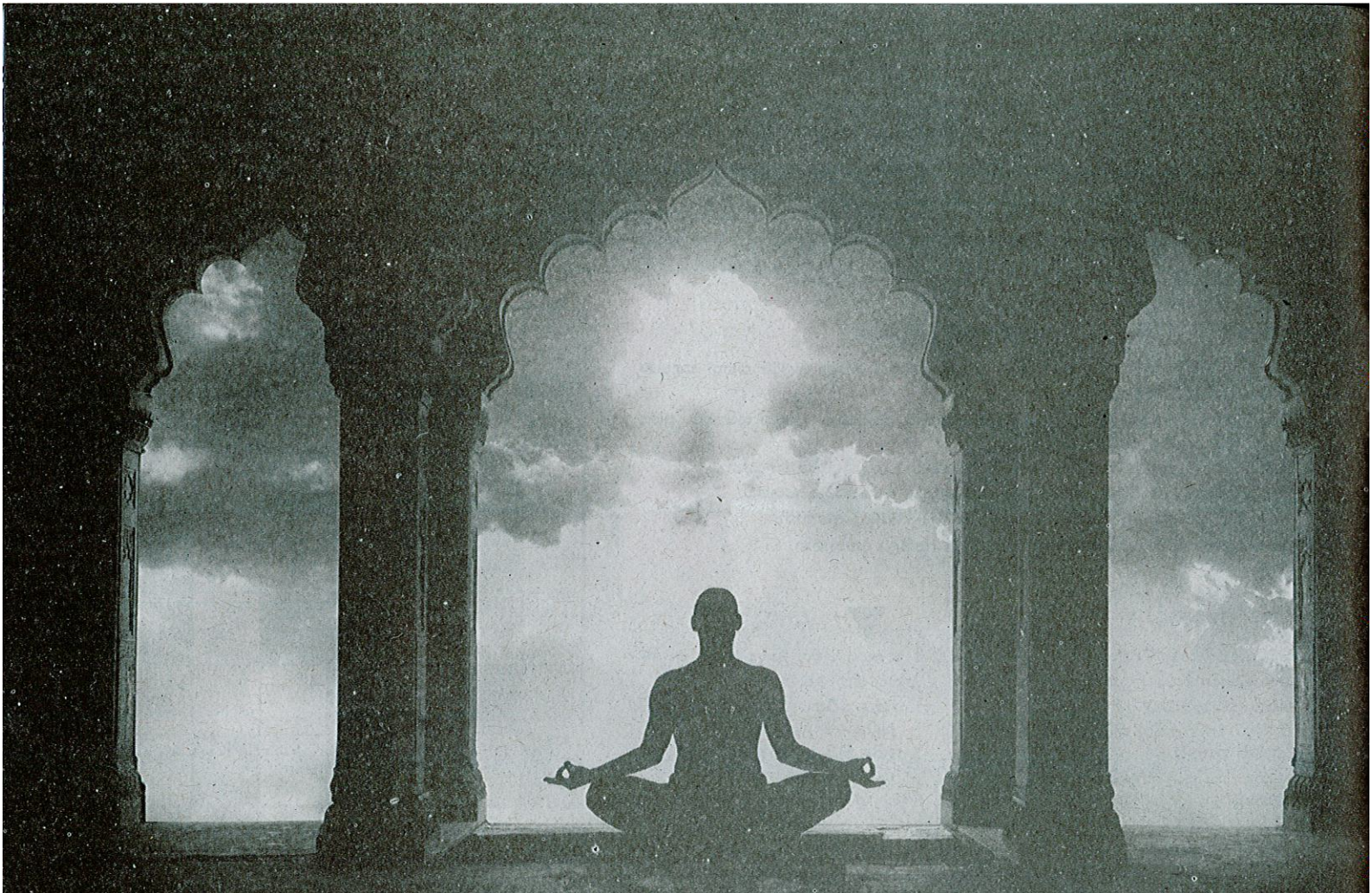
සංස්කාරක
"දළදා වරුණ" මාධ්‍ය ඒකකය
ශ්‍රී දළදා මාලිගය, මහනුවර

● අන්තර්ජාලයෙන් පසුගිය "දළදා වරුණ" කියවන්න
www.sridaladamaligawa.lk වෙබ් අඩවියට පිවිසෙන්න

දළදා මාලිගයෙන් පණිවුඩයක්

- මෙම සටහන සිතියෙන්, සැලකිල්ලෙන් කියවන්න
- 1. ඔබගේ සංවර ඇඳුම ඔබේ හැදියාවේ සංකේතයයි.
- 2. ඔබගේ සංවර ඇඳුම මේ පින්බිම රමණීය කරයි.
- 3. ඔබගේ සංවරශීලී භාවය මේ පින්බිමට සෝභාවකි. එය ඔබට ගෞරවයකි.
- 4. දළදා සමිඳු වැඩ සිටින උතුම් පින්බිමට එනවිට ඔබ සැරසී සිටින ඇඳුම් උචිතදැයි සිතියෙන් සිතන්න.
- 5. ශ්‍රී දළදා මාලිගා පර්ශ්‍රයට කොට කලිසම් (පිරිමි, ගැහැනු දෙපිරිසම) පලාපු සායවල්, අත් නැති/කොට හැටට, දණහිසෙන් ඉහළට වන සේ කොට වූ සායවල්, ඇඳ පසු පෙදෙස නිරාවරණය වන සේ වූ ඇඳුම් යනාදියෙන් සැරසී ඒමෙන් වළකින්න.
- 6. ඔබ දළදා මාලිගාවට පැමිණෙන විට වාම ලා පාට ඇඳුමෙන් සැරසෙන්න.
- 7. තද පාට (කළු) ඇඳුම් පින් බිමට නොහොබින බව තේරුම් ගන්න.
- 8. ඇඳුම ඔබේ වර්තය කියාපාන කැඩපතක් බව සිතන්න.
- 9. දළදා මාලිගාව පින් බිමක් මිස පෙම්වතුන්ගේ පාරාදීසයක් නොවන බව සිතියට ගන්න.
- 10. ඔබට ඇත්තේ දෙඇසක් වුවද ඔබ වටා ඇස් දහසක් ඇති බව මෙනෙහි කරන්න.
ඔබ හැසිරිය යුත්තේ හැඟීම්වලට වහල් වී නොව බුද්ධිමත්වය. මෙම කරුණු අප ඔබ වෙත ඉදිරිපත් කළේ කරුණාවෙන් බවත්, රට භාර ගන්නට සිටිනා මතු පරපුරට ඔබගේ ආදර්ශයක් ලබාදීමට බවත් සිහිකරනු කැමැත්තෙනි.

"හිතර අනුන්ගේ දෙස් සොයන්නා වූ, අනුන් හෙළා තලා කතා කරන්නා වූ පුද්ගලයාගේ කාමාදී පාප ධර්ම වැඩෙත්. ඔහු රහත් වලයෙන් අන්යය."

නිවනට

මහණකම් අවශ්‍යම නැත

පූජ්‍ය තෙරිපහැර ධම්මිඤ්ඤ හිමි සමග කළ සාකච්ඡාවක්

□ බෞද්ධයන්ගේ පරම වේතනාව තමයි නිර්වාණාබෝධය ලබාගැනීම. අපේ භාමුදුරුවනේ, නිර්වාණය යනු කුමක්දැයි පහදා දෙන්න?

සිංහලෙන් 'නිවන', පාලියෙන් 'නිබ්බාණ හා නිරෝධ' යනුද, සංස්කෘතයෙන් 'නිර්වාණ' යනුද, තෘෂ්ණාවයි. තෘෂ්ණාව සම්පූර්ණයෙන් නැති කිරීම 'නිර්වාණ' 'නිබ්බාණ' කියන එකේ අර්ථයයි. 'බාණ' කියන්නේ 'වැල' යන අර්ථයයි. 'නි' යනුවෙන් අදහස් කරන්නේ නැති කිරීම යන්නයි. සංසාරය කියන වැල නැති කිරීම නිවනයයි. සංසාරේ නතර වෙන්න පුළුවන්කමක් නැහැ. 'රෝධ' යනු හිර ගෙදර යන අර්ථයයි. නිරෝධ යන්නෙන් සංසාරය කියන හිර

ගෙදරින් නිදහස් වීම යන අර්ථය දෙනවා.

'වාණතෝ නික්ඛන්තං නිබ්බාණං'.

තෘෂ්ණාව සහමුලින්ම නැති කිරීම නිබ්බාණයයි. තෘෂ්ණාව නැති කිරීම නිර්වාණයයි. තෘෂ්ණාව, ආශාව, ලෝභකම, කුම්මැහිකම, මසුරුකම යන සියල්ලගෙන්ම නිදහස්වීම නිර්වාණයයි. නිවනට පත්වන කෙනා තුළ ද්වේශය, මෝහය, ක්‍රෝධ යන තුනම නැති වෙනවා. කෙලෙස් ප්‍රහීන කළා කියන එකයි එයින් අදහස් වෙන්නේ. ක්ලේශ ධර්ම 1500 ක් පමණ තිබෙනවා. ඒ ක්ලේශ ධර්ම කිසිවක් නිවන් අවබෝධ කරගත් කෙනකු තුළ නැහැ. නිවන කියන එක කොටස් දෙකකට බෙදෙනවා.

"යම් කෙනෙකුගේ සිත දිවා රෑ දෙකේ අහිංසාවෙහි ඇවිණේද ඒ ගෝතම ශ්‍රාවකයෝ හැමදුම සුවසේ හිඳ පුබුදින්."

1. සෝපධිගේම නිබ්බාණ

2. අනුපධිගේම නිබ්බාණ

උපධි කියන්නේ ගර්භයයි. සඋපධි කියන්නේ සජීවී කෙනෙක් නිර්වාණයට පත්වීමයි. නිර් + උපධි කියන්නේ පරිනිර්වාණයට පත්වීමෙන් පසු නිරුපධිගේම නිබ්බාණ ධාතුවට පත්වුණා කියන අර්ථයයි. එයින් අදහස් වෙන්නේ ක්ලේශ ධර්මයට පත්වීම නෙමෙයි. ස්කන්ධ පරිනිර්වාණයට පත්වීමයි. පරිනිර්වාණයට පත්වීමෙන් පසු කිසිවක් නැහැ. ඒ තත්ත්වයට පත්වූ අය බුදු, පසේ බුදු, මහරහතුන් වහන්සේලායි. ඒ සියලු වහන්සේලා නිවන් අවබෝධ කරගත් උත්තමයන් වහන්සේලායි.

□ ස්වාමීන් වහන්ස, උතුම්ම සැපන වූ නිර්වාණ සැපනට පත්වීමට දස පාරමිතා පිරිය යුත්තේ ඇයි?

නිර්වාණයට පත්වීමට අවශ්‍ය කරන අංග වික තමයි දස පාරමිතා කියලා කියන්නේ. නිවන් අවබෝධයට තෘෂ්ණාව නැති කිරීම අවශ්‍යයි. ඒ නිසා දස පාරමිතා පුරන්න ඕනේ. කාය, වාග් සංවරයට ගිල පාරමිතාව අවශ්‍යයි. ගිහි ජීවිතයේදීත් නිවන් දකින්න පුළුවන්. දින 7 ක් තුළ ස්කන්ධ පරිනිර්වාණයට පත්වෙන්න පුළුවන්. නෛෂ්ක්‍රමය පාරමිතාව පුරන්න පහසුයි. ගිහි ජීවිතය සම්බාධක වැඩියි. පැවිදි භාවය එහේම එකක් නැහැ. පැවිද්ද, නෛෂ්ක්‍රමණය, තපස තුළින් තමන්ගේ අවබෝධය පිළිබඳව කටයුතු කිරීමට පහසුයි. බැඳීම් අඩුයි. තියෙන බැඳීම් ඉවත් කරගෙන තමයි නික්මෙන්නේ. ප්‍රඥා පාරමිතාව කියන්නේ බුද්ධත්වයේ ප්‍රධානම සංකේතයයි. විදර්ශනාව කියන්නේ ඒ ප්‍රඥාවටයි. ඥානය තියෙන කෙනාට නිවන් අවබෝධ කරගන්න ඉතා පහසුයි. ඥානය අධික කෙනෙක් කියලා ගෞතම බුදුහාමුදුරුවෝ සැලකෙනවා. එය උන්වහන්සේට ඉක්මනට බුද්ධත්වය ලැබීමට හේතු වුණා. වීර්ය පාරමිතාව කියන්නේ උත්සාහය නැතුව කිසි දෙයක් ලබා ගන්න බැහැ කියන එකයි. වීර්ය පාරමිතාව කරගන්න කෙනාට නිවන් අවබෝධ කරගන්න පහසු වෙනවා. ඒ සඳහා තියෙන්නේ වීර්යය පාරමිතාවයි. ශාන්ති පාරමිතාව කියන්නේ ඉවසීමයි. එය පාරමිතාවක් කරගන්නා පසුව සියලු දේ ඉවසිය හැකියි. වේදනාව, ඉවසීම, ශාන්ති පාරමිතාවේ ප්‍රධාන ලක්ෂණයක්. සව්ච පාරමිතාව කියන එකෙන් අදහස් වෙන්නේ ඒ අදහසමයි. ලෝකයේ සත්‍යවාදී පුද්ගලයාට

කිසි කෙනෙකුට වරදක්, කරදරයක් කරන්න බැහැ. සංස්කෘතේ සඳහන් වී තිබෙනවා 'සත්‍යවේ ජයනේ', සත්‍යය ජය ගන්නවා කියලා. සත්‍යය පාරමිතාවක් බවට පත්කර ගත් කෙනාට නිවන ලබාගන්න පහසු වෙනවා. අධිෂ්ඨානය පාරමිතාවක් ලෙස සැලකුවේ නිවනම මුල් කරගෙන කටයුතු කිරීමේදී හමුවන බාධක ජය ගෙන ඉදිරියට යා හැකි නිසයි. ඒ සඳහා හමුවන බාධාවන් ජයගෙන ඉදිරියට යාම අධිෂ්ඨාන පාරමිතාවේ ලක්ෂණයයි. මග්ගිකෝසක ජාතකයේදී අධිෂ්ඨාන පාරමිතාව කොතරම්ද කියා පැහැදිලි වෙනවා. මෛත්‍රිය කියන්නේ සියලු දෙනාට එක හා සමානව කාරුණිකව සැලකීමයි. එක් මොහොතක හෝ මෙත් වඩනවා නම් එහි ආනිශංස ඉතා විශාලයි. ඒක පාරමිතාවක් බවට පත්වෙනවා නම් නිර්වාණයට ප්‍රධාන මාර්ගයක් වෙනවා. උපේක්ෂා පාරමිතාව කියන්නේ මැදහත් බව, දුක හා සැප දෙකෙහි මැදි අවස්ථාව උපේක්ෂාවයි. එය මධ්‍යම ප්‍රතිපදාව කියනා හඳුන්වන්න පුළුවන්.

□ හික්ෂුන් වහන්සේට පමණක් නොව ගිහියන්ටද නිවන් ලැබිය හැකියි නේද?

නිවනට ගිහි - පැවිදි හේදයක් නැහැ. ගිහි පැවිදි දෙපාර්ශ්වයටම නිර්වාණය අවබෝධ කරගන්න පුළුවන්. බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ධර්මය ශ්‍රවණය කළ ස්ත්‍රී, පුරුෂ දෙපක්ෂයම රහත් භාවයට පත්වුණා. ගිහි අය අතරින් නිර්වාණයට පත්වූ අය අතර සුද්ධෝදන රජතුමා හොඳ උදාහරණයක්. ඊට අමතරව නිවනට ප්‍රවිශ්ට වුණු අය

කොතෙකුත් හිටියා. විශාඛා උපාසිකාව අවුරුදු 7 දී සෝවාන් භාවයට පත්වුණා. අවුරුදු 120 ක් ජීවත් වුණා. අනේපිඬු සිටුතුමා සෝවාන් භාවයට පත්ව හිටියා. අනේපිඬු සිටුතුමාගේ දියණි සුමනා දේවිය සකෘදාගාමී භාවයට පත්වී තිබුණා.

□ නිර්වාණය යනු මහා ඥානයක්. එයින් පුනර්භවය නැවත නොවන්නේ කෙසේද?

නිවන කියන්නේ තෘෂ්ණාව නැති කිරීමයි. තෘෂ්ණාව තිබුණොත් තමයි උත්පත්තියක් ලබන්නේ. තෘෂ්ණාව නැති කළාට පස්සේ නැවත උත්පත්තියක් නැහැ. තෘෂ්ණාව අංශුවක් හරි තියෙනවා නම් ඔහු නිවන් අවබෝධ කරගෙන නැහැ. බුදු, පසේ බුදු, මහරහතන් වහන්සේලාට පුනර්භවයක් නැහැ.

ධර්ම ගවේෂක

ප්‍රාචීන පණ්ඩිත පුරමිත විභාගයේ පළමු තැන මල්වතු මහා විහාරයීය ශ්‍රී සංඝරාජ මහ පිරිවෙණට

ශ්‍රී ලංකා ප්‍රාචීන භාෂෝපකාර සමාගම හා ශ්‍රී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුව ඒකාදිව 2016 වර්ෂයේදී පවත්වන ලද ප්‍රාචීන පණ්ඩිත පුරමිත විභාගයෙන් ලංකාවේ ප්‍රථම ස්ථානය ලබා ගැනීමට මල්වතු මහා විහාරයීය ශ්‍රී සංඝරාජ මහ පිරිවෙණේ වැලිවිට සරණංකර හිමියෝ සමත් වූහ.

බෝධිසත්ව ගුණෝපේත වැලිවිට පිණ්ඩපාතික අසරණ සරණංකර සංඝරාජ මාහිමිපාණන් වහන්සේගේ ශිෂ්‍යානුශිෂ්‍ය පරපුරෙන් පැවැත එන මල්වතු මහා විහාරාධිවාසී කාරක සංඝ සහිත ඓතිහාසික ගඩලාදේණිය ශ්‍රී -

සද්ධර්මතිලක රාජමහා විහාරය ඇතුළු තත් විහාර ගණයෙහි අධිපති පණ්ඩිත සාලියපුර ධර්මකීර්ති ශ්‍රී සරණංකර විපස්සි නාහිමියන්ගේ ශිෂ්‍යවරයෙකි.

ශ්‍රී ලංකාවේ මහා නිකායේ මල්වතු පාර්ශ්වයේ මහානායක අතිපූජ්‍ය තිබ්බවුවාවේ ශ්‍රී සිද්ධාර්ථ සුමංගලාභිධාන මහානායක මාහිමිපාණන් වහන්සේගේ අනුශාසනාවෙන් පවත්වාගෙන යනු ලබන මල්වතු මහා විහාරයීය ශ්‍රී සංඝරාජ මහ පිරිවෙණෙහිම ප්‍රාචීන පණ්ඩිත මධ්‍යම ශ්‍රේණියේ අධ්‍යාපනය ලබන උන්වහන්සේ 2015 වර්ෂයේදී පවත්වන ලද මූලික පිරිවෙන් අවසාන විභාගයෙන්ද උසස් ලෙස සමත් වූහ.

හපුගොඩ ශ්‍රී සුභද්‍රාරාම මහජන විහාරයේ බුදු මැදුර පිළිසකර කෙරේ

අඹතැන්න, හපුගොඩ ශ්‍රී සුභද්‍රාරාම මහජන විහාරයේ පැරණි බුද්ධ ප්‍රතිමා වහන්සේලා ඇතුළු විහාර මන්දිරය ප්‍රතිසංස්කරණය කොට විවෘත කිරීම උඩරට අමරපුර මහ නිකායේ අනුනායක සාහිත්‍යාචාර්ය රාජකීය පණ්ඩිත අන්තරගම වජිරපෝති නාහිමි අතින් නොබෝදා සිදුකෙරුණි. විහාරාධිපති උඩරට අමරපුර නිකායේ මධ්‍යම පළාත් උප අධිකරණ සංඝනායක මාතලේ විද්‍යානන්ද පරිවේණාධිපති ශාස්ත්‍රවේදී පණ්ඩිත බවුගොඩ සංකිව්වායන නාහිමියෝ අනුශාසනා පරිදි මෙම විහාර මන්දිරයේ ප්‍රතිසංස්කරණ කටයුතු නිම කරන ලද්දේ දනපති නීලී ඉරේපක කහකොටුව මහතාගේ පූර්ණ ධන පරිත්‍යාගයෙනි. ඡායාරූපයේ දක්වෙන්නේ ප්‍රතිසංස්කරණය කළ විහාර මන්දිරයේ වැඩ සිටින බුද්ධ ප්‍රතිමා වහන්සේ නමකි.

කොහොවල ධර්මකීර්ති හිමියෝ සාරසියපත්තුව ප්‍රධාන අධිකරණ සංඝනායක පදවියෙන් පිදුම් ලබති!

සාරසියපත්තුව ප්‍රධාන අධිකරණ සංඝනායක පදවියට අඹතැන්න ශ්‍රී සුධර්මෝදය විහාරාධිපති ශ්‍රී සද්ධර්ම විනයාචාර්ය කීර්ති ශ්‍රී දේශකීර්ති, සාමවිනිසුරු කොහොවල ධම්මකීර්ති හිමි, අස්ගිරිය මහා විහාර පාර්ශ්වයේ අති ගෞරවාර්ථ මහානායක වරකාගොඩ ධම්ම සිද්ධි ශ්‍රී පඤ්ඤානන්ද ඤාණරතන මාහිමිපාණන් ප්‍රධාන සානුනායක කාරක මහා සංඝ සභාව විසින් පත්කර ඇත.

සාරසිය පත්තුව උප ප්‍රධාන සංඝනායක, අඹතැන්න සුධර්මෝදය විහාරාධිපතිව වැඩ සිට අපවත් වී වදල දෙළොස්බාගේ ශ්‍රී ධම්මපාල සහ හිද්දමුල්ලේ ධම්මානන්ද යන නාහිමිවරුන්ගේ ආචාර්යත්වයෙන් පැවිදි බිමට ඇතුළුව මහනුවර ශ්‍රී සංඝරාජ පිරිවෙණේ මූලික ධර්ම ශාස්ත්‍රය ලබා විද්‍යෝදය පිරිවෙණින් ක්‍රීපිටක ශ්‍රී සද්ධර්මාචාර්ය හා විනයාචාර්ය පරික්ෂණවලින් උසස් ශාස්ත්‍ර ප්‍රගුණ කරගත් ධම්මකීර්ති නාහිමියෝ පූජාපිටිය ශාසන ආරක්ෂක මණ්ඩලයේ ලේඛකාධිකාරී, සභාපති වශයෙන් දීර්ඝ කාලයක්ද, ග්‍රාමෝදය මණ්ඩලයේ සභාපති වශයෙන්ද, පූජාපිටිය ප්‍රාදේශීය ශාසනෝදය හික්ෂු සංගමයේ ලේඛකාධිකාරී වශයෙන්ද, සාමග්‍රී හික්ෂු මණ්ඩලයේ සභාපති වශයෙන්ද, විහාරස්ථ ශ්‍රී ධම්මපාල දහම් පාසලේ ප්‍රධානාචාර්යවරයා වශයෙන් විසිපස් වසරක් අඛණ්ඩව කටයුතු කරමින් පසුගිය දශක තුන ඇතුළත විශාල ශාසනික සේවාවක් ඉටුකර ඇත.

අමුණුපුර පියරතන නාහිමිට ගෞරව නාමයක්

මහනුවර අස්ගිරිය මහා විහාරයීය සංඝ සභාවේ මහෝපාධ්‍ය, ශාස්ත්‍රවේදී පණ්ඩිත අමුණුපුර පියරතන නාහිමි විසින් අඩසිය වසරකට ආසන්න කාලයක් අස්ගිරිය මහා විහාරය කේන්ද්‍රස්ථානය කරගෙන සිදුකරන ලද ධර්ම ශාස්ත්‍රීය, ආගමික, ශාසනික, විශේෂයෙන් දහම් පාසල් අධ්‍යාපන සේවය උසස් ලෙස සලකා පණ්ඩිත පියරතන නාහිමි වෙත අස්ගිරිය මහා විහාර පාර්ශ්වයේ අති ගෞරවාර්ථ මහනායක වරකාගොඩ ධම්ම සිද්ධි ශ්‍රී ප්‍රඤ්ඤානන්ද ඤාණරතන මාහිමි ප්‍රධාන අස්ගිරිය මහා විහාරයීය කාරක මහා සංඝ සභාව විසින් "ක්‍රීපිටකාචාර්ය විනය

කීර්ති ශ්‍රී සුමංගල" යන ගෞරව නාමය ප්‍රදානය කර ඇත. අස්ගිරිය විජයසුන්දරාරාම පුරාණ රජමහ විහාරයේ ශ්‍රී සද්ධර්ම වර්ධන දහම් පාසලේ දශක හතරකට අධික කාලයක් ප්‍රධානාචාර්ය වශයෙන් සිය ධර්ම ඥානය ප්‍රදේශයේ දු දරුවන් වෙනුවෙන් ලබාදී සද්වාර සම්පන්න අනාගත පුරවැසියන් පිරිසක් බිහි කිරීමට කැපවී ක්‍රියාකරන පියරතන නාහිමියෝ පසුගිය දශක තුන තුළ ධර්මාචාර්යවරයකු වශයෙන් පිරිවෙන් රැසකද සේවය කර ඇත.

කේ. බණ්ඩාරනායක

කිරි ගවයන්ට අහය දනය

ගැටබේ ශ්‍රී සුධර්මාරාම විහාරය, මහනුවර නාථ දේවාලය, ගිරිපිටිය විහාරය යන විහාරස්ථානවල නායක මහ හිමිපාණන් වන අස්ගිරිය පාර්ශ්වයේ කාරක සංඝ සහිත මහෝපාධ්‍ය ගොමගොඩ රතනසාර නායක මාහිමිපාණන්ගේ අනුශාසනා පරිදි පසුගියද (ජනවාරි 12) කිරි ගවයකු සහ පැටවුන් දෙදෙනකු මහකන්ද ගව ගාලකට සහ අරණායක ගව ගාලකට නිදහස් කර හරින ලදී.

සීල සමාදානය වූ බොහෝ පිරිසක්ද, මහනුවර පොලීසිය සහ අවට ප්‍රදේශවාසීන්ද මේ අවස්ථාවට සහභාගි වූහ. උඩුවෙල සුමංගල හිමි, පියරතන හිමි සහ සීලරතන හිමියන්ගේ සෙත් පිරිත් දේශනාව අවසානයෙන් පසු කිරි ගවයන් මුදහැරීම සිදුවිය.

"ද්වේශ රහිත වූ යමෙක් බැණීමී ගැහීමී හා වධ බන්ධනන් ඉවසාද, ඉවසීම බලය කොටත් බල ඇණිය කොටත් ගත් ඔහු උත්තමයෙකි."

සියලු පව් අතහැර කුසල් වැඩිය යුතු බව බුදුවරයන් වහන්සේලාගේ අනුශාසනාවයි. මෙසේ පවිත් මිදී කුසල් වැඩීම නිසා ගෞතම තථාගතයන් වහන්සේගේ ශාසනයේ සාද්ධිමත් හික්මුණින් අතර අග්‍ර ස්ථානයට පත්වීමට උප්පලවන්නේ මහරහත් තෙරණින් වහන්සේට භාග්‍යය හිමිවිය. බොහෝ විට කාන්තාවන් සිතන්නේ තමන් පිරිමින් තරම් පුණ්‍යවන්ත නොවන බවය. එම සිතුවිල්ලෙහි ඇති එකම සැබෑව වන්නේ කාන්තාවකට සම්මා සම්බුද්ධත්වය හෝ පසේ බුදු බව ලබාගත නොහැකි බව පමණකි. එහෙත් අසංක කල්ප ලක්ෂ ගණනකට පෙර ගෞතම සිද්ධාර්ථයන්ද ස්ත්‍රීයකව උපත ලබා ඇති අතර එම ස්ත්‍රී යෝනියේ අවසන් බවයේදී කරන ලද ප්‍රාර්ථනාවකට පිරිමි යෝනියේ ඉපදීමට හැකිවිය. එතැන් සිට කුසල් වර්ධනය කරමින් ආ සංසාර ගමනේ පසුව විසි අසංක කල්ප ලක්ෂයක් කල්හි විවිධ ආත්ම භවයන්හි පිරිමි යෝනිවලම ඉිද බුද්ධත්වය ප්‍රාර්ථනා කර සාක්ෂාත් කර ගත්හ.

නිවන අරමුණු කර ගත් සත්වයන් හට සම්බුද්ධත්වය යනු එවැනි දීර්ඝ කාලයක් පාමී පුරමින් සංසාර දුක් විඳීමට හේතු වන්නකි. පරම අරමුණ නිවන නම් නිවන ලැබීමට රහත් භාවයද ප්‍රමාණවත්. රහත් වීමට පිරිමි යෝනියකම ඉපදීම අවශ්‍ය නොවේ. මේ බව සිද්ධාර්ථ ගෞතම බුද්ධ ශාසනයේ ප්‍රජාපතී ගෝතමී වහන්සේගේ පටන් කාන්තාවන් අපමණ සංඛ්‍යාවක් රහත් බව ලබා ඇත. ඒ දීර්ඝ වූ සංසාර ගමනේ පාරමී පුරමින් කුසල් වැඩීම නිසාය. එවැනි මහරහත් තෙරණින් වහන්සේ කෙනකු ලෙස උප්පලවන්නේ තෙරණයෝ හඳුන්වා දිය හැකිය. ගෞතම

ගෘහනියක වී ඉපදීම දුකට කාරණයක් නොවන බව ලොවට පෙන්වූ

උප්පලවන්නේ භාරණයේ

“කෝපයෙන් මත් වූ ගෘහත්තා උමතු අශ්වයෙකු පිට හැරී යන්නෙකු වැනිය”

සම්බුද්ධ ශාසනයෙහි සාද්ධිමත් හික්මුණින් වහන්සේ අතුරින් අග්‍ර ස්ථානය ලැබූ උප්පලවණ්ණාවෝ ස්ත්‍රී වර්ගයට ආදර්ශමත් භව ගමනක නිරත වූ කෙනෙකි.

අප තථාගත ගෞතම බුදුන් වහන්සේ සමයෙහි තීර්ථකයන් විසින් බුදු සසුනට නිගා කිරීමට කටයුතු කළ අවස්ථාවකදී ඔවුන් දමනය කිරීමට තථාගතයන් වහන්සේ විසින් සාද්ධි ප්‍රාතිහාර්ය පාත්තට සූදනම් වූ අවස්ථාවේදීද සාද්ධි ප්‍රාතිහාර්ය පා තීර්ථකයන් දමනය කිරීමට උප්පලවණ්ණා තෙරණින් වහන්සේ බුදු හිමිගෙන් අවසර පැතුහ. එසේ අවසර ඉල්ලා සිටියේ අශ්වයින් හතර දෙනකු සහිත රථයක් යවා එහි නැග අහසින් වැඩම කොට බුදුන් වහන්සේ තමස්කාර කරන අන්දම පෙන්වීමටය. එහෙත් එයට අවසර නොදුන් බුදුන් වහන්සේ විසින් සැවැත්නුවර ගන්ධබ්බ සෙවණේ සිට අහසට පැන නැගී විවිධ ප්‍රාතිහාර්යයන් මවා පා එම ස්ථානයෙන්ම මාතෘ දිව්‍ය රාජයාට දහම් දේශනා කිරීම පිනිස තවතිසා දිව්‍ය ලෝකයට වැඩම කළහ. මේ අවස්ථාවේ උප්පලවණ්ණා තෙරණින් වහන්සේ මහත් සාද්ධිමය බල හැකියාවක් සහිත රහත් තෙරණියක් බව පසක් කළාය.

උප්පලවණ්ණා තෙරණින් වහන්සේ සතුව තමන්ගේ පෙර භවයන් පිළිබඳ මනා දැනීමක්ද තිබුණි. වරෙක ඔහු තොමෝ තථාගතයන් වහන්සේ වෙත වැඩම කොට භාග්‍යවතුන් වහන්සේට වැද තමස්කාර කොට "ස්වාමීනි, ඔබවහන්සේ නිසා මම සියලු සසර දුක් නිමා කොට නිවන් අවබෝධය ලබාග නිමි. එහෙත් පෙර සසර වසනා කාලය තුළ කෙදිනකදී හෝ ඔබවහන්සේට මගෙන් සුළු හෝ වරදක් සිදුවී ඇත්නම් එයට සමා වන සේක්වා" යි අයැද සිටියහ. තථාගතයන් වහන්සේ එයට පිළිතුරු දෙමින් වදාළේ "ඔබ අතින් මා හට කිසිදු වරදක් හෝ දෙසක් කොයිම කලකවත් සිදුවී නැත. ඔබ කවරුන්දැයි මෙහි රැස්ව සිටින පිරිසට දනගැනීම පිණිස ප්‍රාතිහාර්යය පා පෙන්වන්න" යනුවෙනි.

ඒ අවසරයෙන්

උප්පලවණ්ණා තෙරණින් වහන්සේ සම්බුදු සිරිපා නමැද අහසට නැගී ප්‍රාතිහාර්යය පා දක්වූයේ පිරිසගේ සාධුකාර මධ්‍යයේය. මෙම ප්‍රාතිහාර්යය අවසානයේ එය දුටු පිරිස විස්මයට පත්ව කළ විමසීමකට අනුව ඇගේ අතීත භවයන් පිළිබඳ කතා කීපයක් එම ධර්ම සභාවේදීම ප්‍රකාශ කළහ.

"මම කල්ප ගණනාවකට පෙර පදුමුත්තර බුදුරදුන් සමයේ මනෝරජ නමැති නා රජුන්ගේ දියණිය වූ විමලා නම් නාග කන්‍යාව වී සිටියෙමි. එකල පදුමුත්තර බුදුරජාණන් වහන්සේ කෙරෙහි මහත් වූ පැහැදීමෙන් සිටියෙමි. මගේ පැහැදුණු සිත දැනගත් උන්වහන්සේ මා සාද්ධියෙන් අග තනතුරු දරන තෙරණියක වෙත යොමු කරවන ලදින් "මටත් මතු භවයකදී සාද්ධිමත් තෙරණියක වීමට ලැබේවායි ප්‍රාර්ථනා කරමින් පිං දහම්වල නිරත වූණෙමි. එසේම පැහැදුණු සිතින් යුතුව පදුමුත්තර බුදුන් වහන්සේට උපුල් මල් පූජා කොට මටත් උපුල් මල් පැහැය ලැබේවායි ප්‍රාර්ථනා කළෙමි. එසේම පසුව විපස්සී බුදුන් වහන්සේගේ කාලයේදීද බරණැස් නුවර රජ මැදුරක සභෝදරියන් හයදෙනකු සමග රජ කුමරියක වී සිටියෙමි.

අපි සත් දෙනාම කුමරි බඹසර රකිමින් කුසල් රැස් කළෙමු. ඒ පිං බලයෙන් දෙව මිනිස්සුන් අතර ඉපදෙමින් තව තවත් පිං හා කුසල් රැස් කර ගතිමු. එකල මගේ සොයුරියන් වූයේ මේකල බේමා, පටාවාරි, කිසාගෝතමී, කුණ්ඩලා, ධම්මදින්නා යන තෙරණියන් හා විශාඛා සිටු දේවියයි. අපි ගුණ දහම් ආරක්ෂා කිරීමත්, තෙරුවන් කෙරෙහි පැවැති අවල ශ්‍රද්ධාවත් නිසා මේ භවයේදී රහත් භාවය ලබා මටද සසරින් මිදෙන්නට හැකිවිය" යනුවෙන් පැහැදිලි කළහ.

මේ අනුව පැහැදිලි වන්නේ ස්ත්‍රීයක් වශයෙන් ජන්මය ලැබුවද එම උපත කිසිදු ආකාරයකින් නිවන සඳහා බාධකයක් නොවන අතර නිවන අරමුණු කොට ගෙන කුසල් වැඩීමෙන් සසර ගමන නිමා කරගන්නට කාන්තාවන්දට සම්බුද්ධ ශාසනයේ අවස්ථාව සැලසී ඇති බවය.

බණ්ඩාර ඇතිරියගල

"විමසිලිමත්බව ඔබේත්, රටේත් ආරක්ෂාවයි"